

line: porci & similia. Et ex simplicibus conuenientibus humide sunt anisum utrumque been spica cletica: & solius indum thus: & minutum eius & cortex ipsius & myrra & sandarachia & similia. Et quandoque oportet ipsis admiscere: frigida temperata eorum calorem. Sicut autem ex stipticis & fortantibus ut sunt rose sandalis myrto & filia. Ex quibus saccellatodes fiant sicut caput & nucham & cum ex humiditate sunt. Et ex exptis sicut magister Arnaldum est: ut sicut mane quolque tres carice cum intercluso in eis pulueris pincis & sandrace puluis est proprius. Et cum ex ventositate grossa interclusa fuerit repellente & repellente superius cibum & potum: in qua talis humiditas fuerit conuersa: quas eructatio manifestat: curet cura inflationis stomachi & ventositatis ipsius quam infra dicemus.

¶ Incipit summa secunda particule tertie sectionis prime de medicinis egritudinum stomachi quibus capla. xxx.

Et autem

sciendum. Sicut dicitur minister viscerum. Libaria enim & potus per meri exteriori sibi transducta recipit tanquam lebes & a virtute & proprietate qua vniuersalis dotauit natura illa alterat coquit: & digerit &

alijs membris in re nutrimenti operationem facientibus apta reddit. Et si de sui ipsius gratia digerit cibum non ut membris alijs aptus reddat sicut dixit Galienus unde de. Galie. dixit Stomachus minister est viscerum. de stomacho. cetera nutriuntur membra. ni mirum igitur si in eius constructione summa sapientia subtilissime tanquam in eo: quod est prefamilias laborauit. Formauit namque ipsum coccauum ut ad continendum quod recipit ex cibis & potibus esset aptus: & quasi rotundum: ut esset capacissimus non solum cibi: & potus proprius: sed membrorum & aliorum: & ut caliditatis alterantis ipsi decoquantis circa cibum totum ex quo sui parte influentia esset valida. Et sibi substantiam dedit paniculosam & neruofam: ut in recipiendo cibum & potum pro toto sufficiere posset recipere extensione: nec non ut tempore digestionis esset totaliter contrahibile super ipsum. Ipsum est ex duplici compositum tunica exteriori. scilicet magis neruosa ut res sibi occurrentes sentiret melius & discernendo eligeret: quod bonum est reprobareret malum & interiori magis carnosam calidam: cuius caliditas cum mediatione attingendo cibum melius alteret decoquat: & transmutet: sicut ignis mediante olla: melius cibaria decoquit. In quibus villos triplicis generis ordinauit quorum consideratione. Alii ipsum ex triplici tunica compositum esse quoadmodum. Secunda asseruit de utraque vesica fellis. & vrine: quibus virtutes operantes in ipso vterentur sicut proprijs organis: ut in eo quod iterum habili operentur. Quibus multis & varijs ipsis fulcunt & adomant spina summam. Et prom de membris ipsius principalibus alligauit neruis mediantibus cerebro quoadmodum partem eius superioris: ut esset multi sensus in sentiendo suam inuentionem: & operando desiderium sui ipsius & membrorum omnium arterijs cordi: & vasis epatici. Ipsius quoque membris calis circundant quod in alacritate illoz sue caliditati obili subgerat supplementum aquo. praxit duo membra continua ut due vire ductiles. scilicet meri a parte superiori

officij sui deseruies transglutendo deserendo cibum: & in testinum duodenum inferius a portenario sibi deseruens delatozie ut infra dicit. Si ergo sequentes naturam sapientissimam ut hyop. auslit in cura egritudinum eius adeo solite procedamus ut nomen domini inuocando ut igenium: & modum curandis iueniamus atque medicinas simplices & compositas: & expertas cum omni diligentia perquam quibus sanitatem amissam recuperare valeat & in temperando alimentum quo corpus subsistat perdurare omni propulso errore. Error enim in eo nocuumum generat quod coe existit toti corpori & principalibus membris quibus notabiliter alligatur. Continet autem hec summa capitula plura secundum pluralitatem egritudinum quas stomachus pati potest: quorum

¶ Capitulum primus de cura egritudinum stomachi secundum modum vniuersalem.

¶ Capitulum secundum de cura male complexionis chade stomachi simplicis & pure.

¶ Cap. tertium de cura male complexionis frigide.

¶ Cap. quartum de cura male complexionis sicce.

¶ Cap. quintum de cura male complexionis humide.

¶ Cap. vi. de cura male complexionis opposite: & pure.

¶ Cap. vii. de cura male complexionis cum materia simplicis & compositae.

¶ Cap. viii. de cura egritudinum in plasmate: & primo de regimine eius cuius stomachus est rotundus parus & protensus vel magnus.

¶ Cap. viii. de cura egritudinum accidentium ei in visceribus scilicet opilationum eius.

¶ Cap. x. de cura repletionis eius scilicet nauseatine factitatis: & inanitionis ipsius.

¶ Cap. xi. de cura inflationis stomachi rugitus tortionis & gurgulationis ipsius.

¶ Cap. xii. de percussione obuiatione & casu supra stomachum & cura.

¶ Cap. xiii. de resolutione continui vlcere & ruptura stomachi & cura eius.

¶ Cap. xiiii. de medicinis apostematum eius.

¶ Cap. xv. de correctione accidentium sequentium egritudines dietas: & primo de debilitate stomachi.

¶ Cap. xvi. de medicinis doloris stomachi.

¶ Cap. xvii. de nocumetis appetitus ex quibus debilitas seu diminutio destructio: seu ablatio & corruptio

¶ Cap. xviii. de medicinis appetitus canini famosi simplici & bolusini.

¶ Cap. xix. de medicinis appetitus corrupti.

¶ Cap. xx. de siti & medicinis eius.

¶ Cap. xxi. de nocumetis digestionis: ex quibus est debilitas destructio & corruptio & cura earum

¶ Cap. tulus. xxii. de nocumetis retentionis ex quibus est tarditas & velox descensus cibi digesti de stomacho in ventrem & cura eius.

¶ Capitulum. xxiii. de lenitate stomachi siue lubricitate sine limitaria.

¶ Cap. xxiiii. de nocumetis expulsionis: & primo de eructatione & cura eius.

¶ Cap. xxv. de singultu.

¶ Capitulum. xxvi. de subuersione nausea fastidio vomitu & eructatione seu anxietate cum turbatione stomachi & cura.

Cap. xvij. de vomitu. Et pmo de ffico 7 cura eius.

Cap. xvij. de cura vomitus colerici.

Cap. xvij. de cura vomitus melancolici.

Cap. xvij. de cura vomitus sanguinei.

Capitulum primum de cura egritudinum stomachi secundum modum vniuersalem

Cura egritudinum stomachi proportionalis est cure aliorum membrorum pro toto operantium vel prestantium iuuamentum. **C**orrectio enim omnis immoderaminis per contrariam immoderationem est fieri dixit Galienus in tantum autem differens a cura egritudinum aliorum membrorum in quantum natura eius propria et operatio a natura: et operatio aliorum diuersa existit: que auxiliorum species et legit quantitates eorum determinat: et vsu ac modum eius aptum ostendit. Est autem ut victus est natura stomachi propria: et prima frigida: quod pauci sanguinis et nervosa. et proinde sensibilis valde. Quia prope expedit ut auxilia immoderationes eius corrigenda sint non excedentia valde quam lapsus: et immoderatio erigat maxime cum non sit valde positus in pseudo. Si enim sint frigida valde et pauca caliditate extinguunt forte. Quia prope in pseudo. ait. frigidum inimicum nervis: et fortasse in prima disponere adducunt: que piculosioris cure et difficilioris esse comprobatur: put. **S.** dixit. Si vero calida et tepida caliditate resoluent: et si acuta mordebunt: et in spasmodum: aut cordis motus adducet. Si lapsum facientia est nisi correpta et repressa: vel ex hinc electa nocuuntum imminet: et hinc eius dissoluit: cum ad ipsa primo pueniat. **O**portet esse tepida: et gradum discretis: ut paulatim: et in longo tempore tantum tunc compleat potius quam subito et ibi. est. n. hec si sapias operatio. Est. n. paniculosus: et villis contextus hinc nas apas: que auxilia non dnt esse valde hunda et aliqua cum mollificet et pillos eius flagent: fluantque de facili: et ad alia membra transeant priusquam ibi imprimant: sed oportet esse grosse vel solide ut in eo permaneant donec imprimant quod oportet: aut quod pellicula eius os et lingua existit vestitum: et proinde quid virtutis percipientis hinc saporem esse saporis non mali ne nauseant sed delectabilis illis et proprie farmacosas in quantum pot. **I**nquit. n. **S.** quod vna quod de cois esse intentio facere farmacum delectabilissimum in quantum possumus dummodo eius ad vltimitatem custodiam vniuersi non. n. hec est dissolueda gratia delectationis. **E**t quod eius officium: et operatio est digere cibum pro toto: et digestio fit per decoctiones: decoctio vero per calorem esse cala calitatis. n. tepate est digerere: ut ait. **G.** **E**t si frigida sit non oportet: a caliditate denudata: aut quod digere retentio in digere: oportet ea esse stiptica vel moderatam stipticitatem hinc. **E**t quod cum digere fiat pro virtute spiritus quod odoribus gaudet: quod ea esse ex aromatis electa vel eis admixta. **A**erius quod ex decoctione cibi in eo reliquit supfluitas ei iheres sicut in olla ciborum: ut. **G.** dixit quod ea talia absterfua ut est abstinere prope et spica et filia. **D**ono cum ex natura sit principalibus alligatus: quod ea omnia curare malia et qualitate prava: ne ad illa per passionem impressa pueniant nocuimenta. **E**t quod diafragmati suppositus et vicinus quod ex troscis supponuntur ei frigida a collis sedere ne infrigidando diafragma ad difficultatem anhelitus patientem adducant.

Capitulum secundum de cura male complexionis calide stomachi simplicis et pure et cetera.

Mala complexio stomachi est secundum alios octo modorum ex quibus est calida simplex pura: et est egritudo quedam ipsius immediate ledens actus eius sensibiliter in discrasia qualitatum primarum eorum vincente calida fiens causa eius est omnia causa pro catartica exterius adueniens et calefaciens ipsum immediate vel mediante aliquo vicinorum membrorum propinque vel remoto que est multiplex.

Galienus vero medicorum princeps omnes ad quinque genera causarum reduxit. **P**rimum genus est intromissio rei calide non superflue. **S**ecundum est contactus rei calide non superflue exterius aduenientis et contingentis mediante exteriori cute. **T**ertium est motus animalis corporeus fortis non superfluens quod resolutionem perducit et proprie quem circa digonem alicuius cibi dure digestionis et calidi est passus fuit et est rasanus et si miles. **Q**uartum spissitudo pororum eius non nimia pducens ad extinctionem. **Q**uintum est putrefactio cibi in eo sufficiens ad inflammandum et calefaciendum ipsum preter naturam. **Q**ue vero est mediante vicio aliquo membro est ut a corde febriliter vel epate inflamato: et quandoque a cerebro: que si pura sit sine humoris vitio generati causata ab illis causis erit pro catartica: et plurimum est diuersa. **S**igna eius complexionis essentialia sunt esturatio stomachi ardor perceptus in ore et non sumpto cibo vel potu calido: et quod corporis totum inflamato: et febris cum fuerit vehemens cum nocumeto prope actus ut sitis magna prope fames et cito cessat: et prope cum non dat cito cibis: et quod tunc accidit sincopis: et de fames sincopal. **E**t appetitio erit frigida et inuatur ab eo: et leditur a sili: et cibaria subtilia aduruntur grossa in eo: et dura melius et sine corruptioe alterantur: et eructatio erit fumosa et supflua in vomitu et egestioe apparebit adusta vel sicca: corporis color erit mutatus: quod ad cibus tendens et etiam hitudo: quod erit corpus sic cum et pauca carnis: quonia sanguis eius erit paucus malus fetidus: et acutus quem abhorrent membra diuersa ei in complone et vene eorum sunt apparatus: quonia sanguis eorum reclusus est in vasis quo nata non vitur. **C**oncurruntque cum similitudine circumstantiarum: et cum assuetudine sili patendi. **E**t ex consequenti corpus erit debile cum cum in sectioe et carbunculis scabie morfea et siliibus. **S**ed signum eius quod est sine humoris vitio est inuentio pdearum pro catartica cum cum puatoe signorum antecedenti cause. **I**n repletiois humorum. **E**t si quidem sit ab intromissione rei calide ardor perceptus erit in stomacho: et in excrementibus alteratis percipitur. **E**t si ab eius contactu exterius facta sit vel motu superfluo antecessio eorum: et notificatio ab infirmitate facta vel abstantibus tibi declarat. **S**i vero a spissitudine pororum eius frigide et stiptice cause inuentio interius vel: exterius approximate insinuat. **E**t cutis tensio et durities. **S**ed si a putredine cibi existat fumosa: et fetente eructionem cognosces: quod in vomitu et egestioe ne perpendes et precessio cibi corruptibilis ut est lac et oua in patella decocta. **E**t si a vicinitate cordis vel epatis existat calefactio per omnem modum illorum: precedens inflammatio demonstrabit. **C**ura eius est alteratio. **E**t dicitur autem cum medicinis cibis aut potibus interius et exterius approximatis. **C**ibi ergo quoniam venientes sunt ex granis ptisana ordeacea lentes cum aceto decocte: pulmentum ex condro cum aceto pauco: vel agresta condito: et

sumat. Et ex carnibus: carnes perdicum et turdorum: et auis paruarum cum aceto agresta vel succo granatorum decocte. Quae decocta in aceto cum totalitate supra. Et herbis: ydo lactuca cum aceto proprie et excitat appetitum spinachia: endivia: portulaca coriandru: et similia. Et ex fructibus citonia pira crisomilia: persica pruna damasce na cerasa acra cucumeris citruli: et cucurbita bathecha et granata. Qui si non perduxit ad debilitatem cibi eos cum grossis: quales sunt carnes vaccine parate cum aceto et coriandro: et ventres ipsorum et pisces recentes cum aceto vel agresta vel succo granatorum decocti et actualiter sunt frigidum non tamen multum ut quod non in frigoris sint. Et omnia in quibus frigiditas cum siccitate existit. Quae si non naturaliter artificialiter acquirat: cum condimentis ex coriandro agresta sadalis et silibus. Potus autem sit aqua frigida ferrea non excedens quantitas nec quantitas ne in transgrediendi difficultate veiat ex ipsius frigiditate curato ab inualitudine sua stomacho: ut Galienus ait: vel succis agreste vel granatorum acru: vel aceti odoriferi mixti aqua quod locum magis habet ubi est profundum: et in remotis positum. Sed quod est in proprio pedicula frigida siccitate sunt magis efficacia cum diu in eo sunt permanentia: et hoc si tolerat stomachus. Qui si non sit potus vini noui odoriferi albi moderate siccitate: et paucifera vel lactuosum vaccinum et similes. Ad medicie approximatione proprie sunt simplices et copiose. Et simplices quae exteri et iterius exhibent sunt sadali rosa: mirra: folia vitis et salicis acetosa rubus spodiuz corall: coriandru psilium caphora maci ana: aqua et succus cori: scia herbarum: et fructuum frigidorum: et succi ipsorum decocti et aliorum. Compositae ydo sunt: quae ex predictis componuntur et quae admixtae iterius sunt: ut sirupus de papamileb de succo cucurbitae: et de succo acetose et acetositate citri. Et croci de caphora: et de spodio ubi venter soluat suppone. Et quae admixtae exteri sunt: cerotum sadalorum in antidotario nostro scriptum. Et epithia ex sadalis oleo rosa: et predictis: et euaporatio ex aqua ipsorum cum aceto. et vitreum vas vel vesica plena frigida aqua siccitate stomachi retenta: vel per ebullitionem supra infusa. Et emplastrum ex solis vitis cum sancorder: quod est proprium. Et quibus si lenis est discrasia leuia approximationibus: forti vero fortiora. Inquit. Galienus. Propriodale medicamentum magnitudinis discrasiae: et ad illam conueniens inuenire oportet. Et tibi sit generalis regula in alteratione cuiuslibet discrasiae simplicis stomachi: et cuiuscumque alterius inibi ut contrarium alteras sit in qualitate expediente: excedens vniuersum oppositis in opposita alia qualitatibus mediis teneat vel ab eo parum recedat: ne ad discrasiae compositionem perducatur quae maioris nocumenti est et difficilioris cure: ut ait Galienus.

Capitulum tertium de cura male complexionis frigide stomachi et cetera.

Alia compositio frigida stomachi. Causa eius et signa ex contrario ad malam complexionem calidam supra dictam est intelligenda. Cura autem eius cura illius minoris considerationis et attentionis est: quae minoris timoris: licet tempus alterationis sit eque: quae alteras medicinale et instrumentale: quod est calidum nature amicum est vitale confortans: id est ipsa natura quae est principale operans sit magis lesa: ratio discrasiae: et proinde magis periculo sa. Sicque in cura eius due res seu intentionis geruntur: generalis et specialis. Generalis est sub alteratione ipsius specialis docet copiam auxiliorum et aptum usum ipsorum ostendit. Et sunt talia auxilia seu contraria calida

a natura et qualitate egritudinis sumpta ex cibis et potibus et medicinis simplicibus et compositis interius et exteri approximationibus. Et sunt ybigratia ex cibis ex granis ut panis de frumento surfuris hinc multum salis et fermentatus bene cicera: et similia. Et ex carnibus carnes columbarum et proprie syluestrium et anatum siccarum: carnes salite porcorum et aliorum parate: et condite cum speciebus infrascriptis. Quorum vitela cocta cum herbis et speciebus calidis: ut salua menta semelina maiorana et similibus. Et oleribus sunt ut sinapis eruca nasturciu: rapiste piper aqua et rasannus et similes. Et fructibus sunt si quis passule amigdale nucis dactyli auellane pinee fistica. Et pisces saliti cum sinapi vel eruca. Potus autem sit vinum antiquum vinosum: ut grecum flavum et rubrum: et calabrense et puteolanum purum: vel parum limphatum tolerat cerebrum. Et ex medicinis simplicibus sunt ex speciebus quae sunt proprie stomachi ut cinamomum gariophil. crocus spica mastic thus nymph. gallanga zedoaria cardamomum zinziberis macis gallia muscata grana paradisi amomum squinantum xilo aloes asharuz et piperum grana quae sunt fortiora: et magni iuuamenti in hac egritudine. Confortant enim omnes eius virtutes stomachi: quae cum sint defecte in omni eius discrasia maxime in ista. Inquit. Galienus. Omne membrum complexionis frigide actioes defectas habet ex necessitate: et si naturaliter tales habet quanto magis egritudine liter. Et enula et rasannus: et piretrum et ciperus costus abra muscus: et balsamus et succus eius. xilo balsam: carpopalsinus: allea sunt valde iuuatua. Et herbis camomilla absinthium micta proprie feniculus anetum marubium sanfucus. id est maiorana ruta mentastrum organum optimum petrosilium. Et seibus anisum cuminum feniculum apium karui et similia. Et gummis stora liqda et sicca bdelium et filia quae interius: vel exteri: et per omnem modum approximationibus. Et compositae interius approximationibus sunt zinziber conditum cum zucchero rubeo: et proprie cum mele dispumato. Proprium. n. in cibo et potu. et medicis superius optimis frigido ventri nocibilissime vero calido ut. Galienus ait diaciamoniu diagalanga. sirupus de menta. quae sunt leuia. Et ex fortioribus sit diatrio piperis. tiriaca magna. mitri. sagzenea omozusta diamu. cum: et diabra trifera magna et filia. Et his autem quae exteri approximationibus sunt propria oleum anetinum de lilio de alchana masticinum: et nardinum. Et fortiora illis sunt oleum costinum oleum de been et sambucinum: et de piperibus: et oleum de terbentina de balsamo et oleum aplozum supponatur lana calida: et proprie si aer fuerit frigidus. Et si ceram adueniens eius: et conficere cerotum diutius adhererebit: sed epithima citius penetrabit et emplastrum fortius imprimet virtute in sua propria substantia: inherere et membro diutius adherendo. Qui si calefecerit ipsius stomachi habilius subintrabit. Et in delicatis proprium est panus lineus duplicatus et sulfimigatus cum ligno aloes infuso in vino spica mastic squinanti: et thure et proprie si stomachus fuerit humidus. Et embrocatio cum aqua calida est mirabilis: et proprie si fuerit siccus. Et ex eis est emplastrum antidotarij nostri calefaciens: et confortans. Et appositio ventose supra stomachum est maxime iuuans trahit enim illic calorem et sanguinem et calefacit. Et scias quod calefactio extremitatum perducit ad calefactionem stomachi ex proximo. Totus

autem corporis calefactio cum balneo: ex aquis terma-
rum calidis & aliarum medicinarum habentium virtu-
tem calidam stipticam predictarum confert: dummodo
non superfluat: & perducatur ad resolutionem: tunc enim
maxime nocet. Inquit enim Hippocrates quicumque in
frigidata sunt calefacere oportet: & similiter si solum sto-
macum & epicastrum calefeceris & piria feceris ex predic-
tis aquis: vel embrocationes: vel epithimaueris infusa
spongia in eis: vel filtro cum frequenti inuouatione an-
tequam infrigidentur: aut cum vase vitri. vel vesica ex eis
plena: vel ex rebus alijs predictis calidis vtile quidem o-
peraberis & in nullo falleris. Vtilis autem & modus vti
di est: vt si leuis sit discrasia leuibus contenteris & si for-
tis fortioribus s; per omnem modum ipsum stomachum
sic discrasiatum studeas calefacere: hęc enim suas virtu-
tes maxime refectas. Inquit enim Hippocrates frigidum
inimicum est nature impediens: & ab omnib; prohibens
opationibus & paralicum faciens & mortificans.

Cap. quartum de cura male complexionis sicce stomachi.
Alia complexio sicca stomachi simplex: & pura
est nota ex notificatione calida. Causa autem
eius est vna vel plures extrinsece & est breui-
ter enarrando: diminutio cibi & potus in q̄-
titate & qualitate ac sicce complexionis: & medicina sicca
ex simplicibus vt sandaracha sal baurac ciperum sulfur
acetum & proprie squilliticus & labor nimius corporis &
anime vt ira angustia tristitia & etiam proprius labor sto-
maci quem patitur in tolerando famez & sitim & vigilie
multe: & ex eis est aer siccus & ventus borealis balneum
aluidium salium sulfureum: & piceum & medicine sicce
predicte exterius applicate. Signa ipsarum autem co-
gnitio est manifesta: per pntiam enim ipsarum quan-
titate cognosces & per priuationem signorum antecedentis
cause humoralis vel per in firmum si sagax sit vel a-
stantius relationem. Cura ei ex humectantib; temp-
tis vel parum excedentibus in actiuis qualitatibus in-
trinsecis & extrinsecis approximatis: & maxime cum re-
gimine humectatio superius posito cum de cura male
complexionis meri sicce diximus. illuc ergo redeas.

Ademorare tamen nocentium tali discrasie valde a q̄-
bus nisi quis diligenter abstineat iuuatiua conferre non
poterunt: & sunt stiptica & pontica. Ex cibis vt mespila
sorbis zurr atrinee cornula pira citonia & maciana ima-
tura. Et ex potibus vt est vinum calabrense: & aqua alu-
minosa: & familia. consumunt enim omne quod innate
humiditatis in eo remansit: hec quidem exhibendo. hec
quidem comprimendo in ventris concavitate vel in cir-
cum adiacentes particulas: & venas: & orificia p quas ali-
mentus humectantiū consuevit recipere. Inquit enim
Abo. nihil est quod nisi humectet: quantum vinum tem-
peratum: & balneum in tina aquarum eucrararū dulciū.

**Capitulum quintum de cura male complexionis hu-
mide stomachi.**

Alia complexio stomachi humida simplex: &
pura. causa eius & signa econtrario intelligē-
da sunt male complexionis sicce superius dic-
te. necnon & cura. Que enim cause sunt vni
us cura sunt alterius & econtrario. Et quod vni nocet al-
teri prodest: & econtrario. Est autem facile sanabilissima
aliarum omnium: siue sola consistat: siue alijs qualitati-

bus complicetur. Et quia minus excedens est: & magis
naturam in talibus principaliter operantem conseruat
q̄ alie res. Et quia contrarium curans ipsum fortius ha-
bet q̄ sua opposita sic tempus exiccandi: & humectandi nō
est equale. Studendum autem ne sicca & stiptica appro-
ximanda in substantia liquida ministrētur: sed in solida
magis. leduntur. n. a predictis & a plurimo potu.

**Capitulum sextum de cura male complexionis sto-
maci compositę & pure.**

Compositarum vero discrasiarum purarum
modi sunt quattuor: sicca complicata frigi-
de vel calide: humida complicata calide vel
frigide: qui & eorum cause & cure: & signa vno
generali comprehendendo capitulo ex premissis possunt
haberi inuicem simplicibus complicatis. Inquit enim
Galenus. Composita ex simplicibus cognitione hęc
tur. Et iterum simplices simplicibus: & compositę com-
positis curantur medicaminibus. Equalia equalibus: &
inequalia vno plus altero minus & cetera. Speciali ve-
ro capitulo ad curam frigide & sicce conueniunt calida &
humida: & temperate calida interius & exterius per om-
nem modum approximata. Et quocumq; sanguinem &
alimentum trahunt ad ipsuz absq; euaporando: vt ē fri-
catio temperata balneum calefactio partis & epithimatō
secundum mensuram facta: & que calorem naturalem in
substantia: & quanto eius seruata eucrasia: que iuuat di-
gōnem: vt est amplexus pueri tota nocte nudi: ita q̄ to-
tum tangat epicastrum. Et loco eorum aliqui applicant
catulos pingues. & alij volam manus & etrunq; est bo-
num. Nocibilissima vero sunt stiantia: & acuta nisi ali-
quibus humidis misceantur. Sicce vero & calide conue-
niunt humida & frigida temperate. Nocibilissima vero
sunt pontica & acra. Humide vero & frigide acra sunt
conuenientia. Nocua vero pontica nisi aliquibus acri-
bus sit commixta. Humida vero: & calide ipsa pontica
sunt propria. Nocua vero pontica acra nisi aliquibus
ponticis sit commixta. quorum copiam habes ex predic-
tis simplicibus: quibus simplicibus vel inuicēz commig-
tis ex eis vti modo competenti poteris: vt dictum est.

**Capitulum septimum de cura male complexionis sto-
maci cum materia simplicis & compositę &c.**

Alia complexio stomachi cū materia ē ei discra-
sia a vitio humoris sc̄a & in principio ē diuersa
s; cū pdurat fit māsua. Humor at hęc ē du-
plex: aut in eo gnat: aut ei influxus gnat
an in eo nō ē verus hūor: cū illius gñatio siue sit natura-
lis siue inaturalis siue digesti siue idigestus soli digesti-
oni secūde. s. epatis & v̄cax sit ppria & zueniat non p̄m e
s; ventre tñ: vtrū si has duas effugiat nequaquam sit
gnatus humor. Si ḡ sit hūor: hic gñatus i stomacho nō
erit verus s; ē filis humor: & maxime cū non sit ex dige-
stione: sed in digestiōe poti⁹ gñatus. Inquit. n. G. cum
cibus nō digerit pculdubio in flegma zuertit proinde
Gali. fla appellauit. Et qñq; ē de gñe colere prassine ex
adustione causate: quā superflua stomachi caliditas & cibi
etiaz operat. Influxus autē est qui a toto corpore vel qui
ab aliqua particula corporis ei influat fortior illi debili
propter causam aliquam extraneam maxime si aliquam
causam trahentem in se habuerit: puta calorem dolorem
vel innanitionem: puta a cerebro epate: vel splene: qđ

est plurimum. Et si a cerebro plurimum erit siccus: si ab epate plurimum: erit colicus si a splene erit plurimum melancholicus qui ad excitandum appetitum ei solet imitari. Et qualitercumque sit triplici in eo existit aut in concauo eius natans: aut tunicis eius inmiscatus: aut interclusus et imbibitus. Signa talem autem discrasiam eius cum materia ex predictis signis iunctis cum grauedine: fatietate et eius motibus ad expellendum scilicet nausea et vomitu et singultu et regimine antecedentem percipies: et etiam in excrementibus videbis humorem. Signum vero humoris generati in eo est ex discrasia ipsius vel regimine cibi et potus: et alij potest haberi cum priuatione signorum plectorie vel cachochimie corporis vniuersi vel particule alicuius et passionis eiusdem. Sed signum quod influat a toto corpore est signum plectorie vel signum cachochimie seu abundantie alicuius quattuor humorum. Et sumitur ex regimine ipsius: quia fuit versus delitiosa vita: et quiete: et dimisso exercitio consueto non habuerit solitas euacuationes spontaneas per fluxum sanguinis narium per emoroidas vel menstrua si sit mulier per fluxum ventris vel vomitus et similia: vel quod solitas artificiales obmissit: vel quia fuit eius membrum aliquod mutilatum: cuius nutrimentum in corpus superfluat vel quod dolores periodicos pati consuevit in aliqua partem corporis: puta arteticam vel podagram: nunc vero non patitur. Signum autem quod ab aliqua particula corporis influat: puta cerebro haberi poterit eius consuetudine patiendi aliquam egritudinem: isto tempore puta cephalicam emigraneam: et huiusmodi: nunc vero patiat vel quod consuevit catarrizare ad oculos: nares: aures: vel fauces et pectus nunc vero non: sed imittat stomacho. Et plurimum est siccus mucosus et in fine digestionis magis. Signum vero quod ex epate influat est precedens eius passio: puta inflamatio multiplicans coleram quae mittere consuevit illi ad adiuvandum digestionem hora digestionis: vel oppilatio que nunc aperta est et materiam imittit retentam: et consuetudo mittendi ad illum quod debilis est: et porus per quem mittere consuevit illi coleram sit amplius: unde sequitur vomitus colicus quaque die. Sed quod ex splene influat similiter signum est precedens eius passio: puta oppilatio et eius grossities que aperta imittit maliam stomacho ut consuevit: et est hora vacuitatis magis: et opilatio eius cessat: atque grossities non apparente aliqua manifesta eius euacuatione: sed materiam in vacuitate eius natantem ostendit eius fluctuatio in ieiunio apud motum: et sumpto cibo vel potu subleuatur: et supernatat et facit nauseam: et si multa sit semper nauseam facit: si vero pauca non nisi sumpto cibo et facili egreditur vomitu vel fluxu ventris dato aliquo subductiuo. Sed inmiscatam adherentem significat nauseam nec facile educitur vomitu vel secessu: et etiam dato aliquo absterfuo si multum sit adherens nec fluctuat in motu corporis. Imbibitam autem singultus proprie tibi demonstrat: nec est aliquod predictorum. Signum autem distinctiuum cuius speciei humor sit colligere potes hoc modo. Nam siquidem materia sit calida ex cordis motu tenebrositate et fastidio: ut dixit Hippocrates scies ex siti et oris amaritudine vel faldedine si sit flegma salsum et eius situs cessat cum calido scilicet vino et aceto. Cole-

re vero cum frigido scilicet aqua cum succo granatorum vel aceto cum aqua mixto. Si vero sit humor sanguineus ex dulcedine et priuatione solite euacuationis naturalis sanguinis: vel obmissione artificialis necnon et membrum mutilatione coniectari poterit: et quicumque sit manifeste in excrementibus apparebit. Si vero materia sit frigida ex fastidio et paucitate sensus apud rei acute receptionem et defectu appetitus nisi sit flegma acetosum vel melancholica: inter que distinguit melancholicam imaginatio timor: pusillitas in domino vel mulier contingens complexio corporis et regimine et apparitio cuiuslibet in excrementibus ipsum manifestat. Et quandoque plures cause simul conueniunt: quas commixto et confusio signorum tibi ostendit. Et siquidem sit diuersa erit cum dolore: cum vero perdurat: et transit in mansuam: sedatur dolore: et arefactio crecit. Cura vero eius est quattuor res prima educit materiam in stomacho existentem et aggregatam siue generata siue sit influxa: quia non possibile est illam dispositionem curare finaliter adhuc manente causa faciente eam: ut ait Galienus. Et siquidem sit in concauo stomachi natans: et impetum faciens ad ostium stomachi quod per nauseam scies vomitum cum liqua tepida pura vel pauco aceto permixta provocatio educatur. Et si semel non sufficiat reiteretur non quod superfluat ultimo cum aqua multum calida lauetur in melle rosato: quoniam aut expellet eam cum vomitu aut soluet ventres et confortabit. Si vero inferiora petat quod per grauedinem in fundo stomachi perceptam cognosces: colicis clisteribus: vel proprijs sarmatis ventris subductiuis que infra Christo duce dicitur educatur. Et ex proprijs est turbit non confortatum quoniam trahit humorem subtilem: et grossum a stomacho non trahendo a remotis ad ipsum. Si vero sit adherens et inmiscata cum incisuiis et absterfuis vomitu prouocato: ut puta cum prafana vel aqua mellis expurgetur: vel cum oximelle simplici vel squiliteo mixta cum aqua rasani. Si multum sit inmiscata: et expulsiioni inobediens: vel cum solutione ventris cum predictis modis ex appropriatis ut turbit et iera. Si vero sit imbibita et est plurimum colera vel flegma salsum cum iera Galienus euellatur. Et mundificetur que est communis omni materia: et si propria ignoretur: et superfluitates educit absque humiditatibus innatis: ac mundificetur etiam humiditates putrescibiles. seu putrefactiones a circumadiacentibus particulis ad ipsum non trahit et fortat ut nec regeneret: nec recipiat. Et siquidem cachochimia generata: seu influxa a longo tempore in ipso permanserit ob penuriam vel inscientiam: vel negligentiam medicorum: vel infirmi inobedientiam seu delictum instantium ministrorum et aliquod impresserit: ut predictum est alteretur cum prenarratis. Secunda res rectificat membrum: puta stomachum si generans solus sit: vel corpus membra alia et stomachum: si materia sit eis ab illis influxa. Et siquidem sit stomachus solus generans duo requiruntur. Primum est mundificationem eius: ut dictum est facere. Secundum eius discrasiam que causa efficiens est: prout supra dictum est cum contrarijs confortantibus alterare et regimen: ut non regeneretur materia dirigere: et adequare quod tibi qualiter fiat consequenter adiciemus. Si vero sit influxa materia oportet

duo agen. primo prouidentiam mittenti vel influenti **S**mittere quod velut fons est: vt non mittat: secundo stomacho curam subiungere: vt non recipiat. Circa primam sunt etiam opportuna: primum est premittere eius euacuationes: et si quidem totum corpus mittat: quia plethori cum sit flebotomia premitatur de nigra vel proportionale illi vt scarificatio crurium spatularum et ventosatio prouocatio emorroidarum vel menstruorum: ieiunium: exercitium: fricatio: purgatio: diuretica: et balneum omnia temperata. Si vero quia cachochimum primo digeratur humor. Deinde proprijs sarmatijs expurgatur. Nam si quidem sit colera oxizachara: vel sirupo acetoso simplici vel cum leuori scilicet succo granatorum mizorum et acetosorum: vel arantio loto cum zucharo matirabis: deinde cum reubarbaro mirabolans citrinis tamarindis succo rosarum: et alijs solutiuis ventris non vomitiuis et leuibis expurgabis et stipticitatem habentibus qua stomachum confortent non debilitent nec ad ipsum trahat. Et hoc est commune preceptum atcedentem in purgationibus materiarum egritudinum stomachi omnium siue genaratarum siue istugarum. Si vero sit flegmatica cum sirupo acetoso simplici vel composito vel oximelle simplici cum geleniabi vel silitico: puta materia exigit maturabis et cum aqua isopi origani calamenti et hamos si sit grossa valde: deinde cum agarico colloquintida: sicados et mirabolans kebulis afflotiata: spica vel mastice vel reubar. vel aloë vel turbit confortato cum zizi. vel hyeris magnis et hyera hermetis logodion et colloquintida expurgabis: et pillulis de quoz generibus et reubarbaro. Si vero materia sit melica digerens cum sirupo acetoso de buglosa de boragine diaboziaginato: et succo pomorum dulcium et diabuglosato cum regimine humectatio superius dicto: deinde expurgabis cum decoctione epithymi et mirabolans indis emblicis: et belitriaf hyera archigenis: et pilulis de lapide lazuli: et de lapide armeno. Si vero sit adusta cum regimine humectatio: et cum zucharo: violis cuscute: lupulo: kalendula: deinde purgabis cum aqua lactis decoctione folliculorum sene et sumiterre dialene et similibus. Si vero sit aliqua particula: puta cerebrum mittens preparatur: et purgetur materia eius si non sit sanguinea cum appropriatis qualia sunt in preparando eius materiam: que plurimum est flegma: sirupi acetosi predicti habentes virtutes mellis: isopi sicados: acori: et similia cum geleniabin. Et in expurgando cum agarico colloquintida hyeris magnis pillulis cochys: et de hyera. Et deinde cum gargarismis et caputpurgijs ex succo ireos proprie et sternutationem prouocantibus notis ac masticationibus: et proprie de mastice factis deponit enim flegma de capite quod plurimum ibi abundat: et stomachum proprium confortat: vt non recipiat iterum. Et si quid in eo post eius mundificationem remansit liquefaciendo facit defendere quod si grossum fuerit et compactum miscetur cum eo aliquid pipere vel radicis staphisagrie aut fiant cum piretro et canis. Si vero sit epar eius materiam colericam preparabis vt supra dictum est: et cum sirupo acetoso simplici vel violaceo de endiuia. Et expurgabis deinde cum predictis solutiuis ventris: si materia sit in con-

cano epatis: vel cum diureticis frigidis si sit in gibbo. Si vero sit splen eius materiam digerens cum oximelle habente virtutem corticis tamarisci: et capparoz: scopolendrie et corticum salicis: deinde expurgabis cum predictis mixtis cum appropriatis spleni nunc numeratis. Si vero materia sit sanguinea euacuetur flebotomia appropriata illi. Secundum est subiungere deriuationes eius quod derelictum est post euacuationes vel regeneratum ne influat donec rectificatio fiat. Et illud ingrossare: quietare uel compingere: et ductus per quos fluit si possibile est coangustare. Sed deriuationes fiant cum fricationibus siccis et duris extremitatum compressionibus et ligaturis doloris et alijs in cura frenesis superius enarratis et replicabilia euacuationum consuetarum naturaliter ac artificialiter factarum. Tertium est confortare et rectificare ipsum corpus vel membrum mittens et etiam regimen vt non regeret materiam et ductus eius naturales expurgare vt si qua regneretur exinde per naturam educatur vel per artem cum aliquo farmaco appropriato ex predictis et per interualla modici temporis exhibitio. Confortatio corporis vel membri mittentis per contemperantiam suam complexionem et substantiam eius vniuentia vt sunt alterantia vityca et aromatica ex cibis et potibus: habet fieri et medicinis que supra in consolatione medicinarum cum de cura egritudinum quas hereditare faciunt solutiue medicine in stomacho loquebamur. Regiminis rectificatio statim subiungetur. Expurgatio corporis ductuum cum vomitibus: clisteribus diureticis et rarefactiuis pororum: que fricationibus cum oleo camomilino vino et aqua tepida. Completur Epatis et splenis: et cerebri cum gargarismis et caputpurgijs antedictis. Que autem materiam ingrossent. Et pingant ac ductus. Et officina angustent: et quietent humores corporis in consolatione medicinarum diximus et alijs etiam rebus. Secundo post prouidentiam exhibitam membro mittenti vel corpori oportebit curam stomacho adhiberi. Sit autem hoc dupliciter vno modo: vt quod fluxum educat vt supra dictum est. Et si quod fuerit colera prope vomitus prouocatione cum aqua tepida cum pauco aceto vel cum solutione ventris cum hyera cum aqua absinthij. Sed si fuerit cum multa inflatione melius est ipsam dare cum aqua lactis vel rosas vel lacte acetoso vel aqua punorum et tamarindorum et mirabolans citrinis cum aqua rosata ediuia et similibus. si vero sit flegmatica grossa: vomitu cum aqua rafani sinapis narcisci aceto: et poro cum aceto vel solutione ventris cum hyeris: et proprie magnis propter illud quod est in ipsis de medicinis calidis et fortis resolutionis et absterisionis: et premitte oximelle squiliticum diatrion et diaciminum: et cibabis eos aqua cicerum et carnibus leporum cum speticibus calidis et columbarum: et vino vinoso non stiptico: quia in eo est error: et etiam in medicinis stipticis maxime ante mundificationem perfectam. Et si fuerit flegma humidum: et aquosum: dabis zinzib. corticem thuris: balsami ciamomi: mirabolans storacis sicce xilaloes ameos scoriari fieri et muri et caricas cum eo. Et veteris aqua ferrea minerali: vel in qua sit extinctum ferrum ignitum. Et oximelle squiliticum quonia sunt exiccatina omnia huius

ditatum stomachi. Et **S**.comendauit ferratū per succū
citiorum coaceruantibus cachochimiam flegmaticā
vel colericam v^l vtrūq; quod infra xpo duce dicitur.
Et si fuerit melancolia educatur cum decoctione epithi
mi ⁊ calamēti camprestris cum melle ⁊ vera archigenis ⁊
supra stomachum i hora ifusionis appōatur spongia i ace
to calido valde ve^l facul⁹ ex letniculis i aceto decoctis cū
integritate sua. Et si sit sanguis etiam vomitu vel solutōe
ventris cum melle castie: aqua lupuli capillus veneris ⁊
lentis siluestris cu3 dragma vnatyris. Et succus porri
educit sanguinem ⁊ cucumer asininus: ⁊ quedam speti
es volubilis mala ⁊ cabem ⁊ allium siluestre cum super
fluit in solutione: sed nocet stomacho: ideo non conueni
unt nisi apud necessitatem. Et vltimo appoximentū bal
nea quia resoluunt materiam: ⁊ deriuāt. Alio modo fit
vt q̄ mundificatum est confortetur vt quod influat non
recipiat: sed repellat maxie si quod influat non sit p̄nci
pale. Et per medicinas que contemperant suaz p̄plexio
nem ⁊ eius substantiam aggregāt que sunt contrarie sue
discrasie a reumate sibi illate ⁊ stiptice aromatice siml ap
proximante. Harum autem quedam sunt interius ap
proximande: quedam exterius. Et harum quedam sunt ca
lide quedam frigide: ⁊ quedam sunt simplices: ⁊ quedaz
compositae: que infra duce xpo dicentur. Simples nūc
dicamus. Frigide ⁊ stiptice interius appoximande sūt.
Citonia sumac granata cū granis bene contrita: dulcia
muza vel acria flos eorum ⁊ etiam cum pulpis eorū ex
pressa pira maziana zarur ribes coriandrum spodiuz ro
sandalis vua ⁊ agresta aque: ⁊ succus eorum: sex vini ⁊
karabe ⁊ barba ircina: ⁊ proprie succus eius ⁊ mirabola
ni conditi ⁊ similia. Calida xilaloes mastix spica thus
⁊ cortex eius: gallia muscata peonia nux mus. ⁊ p̄prie de
cocta in sirupis galanga macis cinamomum menta: ab
sinthium sansucus: vinum stipticum ⁊ vinosum ⁊ croc⁹
capi. us veneris ⁊ omnia breuiter calida aromatica stipti
ca: quorum mentionē fecimus supra in cura meri. Ex
terius appoximāda frigida sunt predicta omnia ⁊ cime
⁊ fructus rubi folia vitis ⁊ salicis ⁊ citiorum acatia:
hyppoquistidos lentes ⁊ similia. Et calida sunt predicta
omnia ⁊ fructus vitis siluestris qui dicitur raspa mirra
aloes ⁊ similia. Si ergo sit eius discrasia debilitas ipsuz
frigida administrabis calida. Et si calida frigida. Et q̄
dam confortant ipsum a proprietate vt corallus suspen
sus ad collum: ita quod tangat stomachum: vel sumptus
interius in quantitate. 3. j.

Vra male p̄plexiōis p̄pote. S; si p̄tingat
quod plures cause simul conueniant in tali
discrasia: puta due vel tres. vt quia sit mate
ria concan adherens tunicis ⁊ villis imbibi
ta v^l quia sit cachochimia in stomacho generata: ⁊ ac ere
bro etiam illi insua: certe huiusmodi cura in duabus reb⁹
consistit. s. copiam medicinarum habentium virtutem
curatiuam ⁊ p̄prietatem ad illam quā iam hic supra ha
bui. Et in apto vsu earum: qui in ordine curationis cō
sistit: ⁊ est vt ab eo prius curam incipias: quod piculof⁹
videbis: ⁊ maius secundum magnitudinem dispōnis v^l
dignitatez virtutis q; nobili⁹ sit: vt est discrasia cerebri:
v^l epis vel magis ledēs virtutē vt est cachochimia in tu
nicis adherens: vel imbibita villis. Que magis perduē

ad virtutis dissolutionem ⁊ sineopim vel subuersionem
Item considerabis si equalia sint: que sit in ter illa que
alterius sit causa. **N**am ab eo vt est causa incipiens
prius ⁊ eam admoiebis ante: deinde quod est vt causū
tum. vt quia a cura cachochime incipēdum: deinde ad
curam discrasie procedēdum est. Et si quidem illa siml
possis curare: vt quia discrasia stōaci cachochimia agere
gata: ⁊ fluxa sit frigida optimum erit: ⁊ breue. Attende
quoque ⁊ inspicie si aliud sit sine quo aliud curari non
possit vt puta quia cachochimia stōaci sine cura ius uentis
non potest fieri a cura ergo influentis incipere debet: de
inde ad curam cachochimie stomachi generate vel aggre
gate: ⁊ vltimo ad curam discrasie stomachi peruenire: nisi
parue sint eius cachochimie ⁊ discrasia ⁊ dēt spatia. Ter
tia res principalis ponit curam in ordinatione regimie in
ōmbus rebus non naturalibus. Regatur igitur in acre
tēperato: ⁊ exercitetur ante cibum temperate: ⁊ ad consu
etuz gymnasium redeat si obmiserit: q̄scat post cibum do
nec digestionem compleat: Libetur leuibus facile dige
stibilibus. Inq̄. n. Galienus venter infirmus non bñ
digerit. ⁊ paucarum superfluitatum ⁊ laudabilem chy
mū vt sunt cibaria ⁊ potus super⁹ dicta in cura egritudi
nis cordis. Potetur vino eleto in virtute etate ⁊ mixto
prout exigit dispositō predictoz: ⁊ proprie stomachi: Sit
autem eorum quantitas parua que non repleat s; subsē
tet tantum: ⁊ non deficiat: ⁊ qualitas prout discrasie con
uenit stomachi ⁊ aliorum membrorum. Tempus vt cibe
tur hora alleuiationis: ⁊ maxime si sit hora ḡueta. Or
do vt cum diuersa oporteat misstrare propter appetit⁹ de
fectū lubrica: ⁊ subtilia permittatur stiptica ⁊ grossa post
ponantur. **M**odus prout digestiōi cōplende conue
niens est: Ināitio fiat superfluitatum quotidianaz qua
que die arte si non sponte sua quoque bono exitu egerat
Et si quidem euacuatio naturalis obmissa fuerit ḡueta
vel artificial⁹ ad eā redeat. Et materia si quam i corpore
superfluat que membrum consuevit mutilatum nutrire
vel periodicum dolorem inferre: arteticum scilicet poda
gricum vel alium expurgetur v^l euacuetur: dormiat die
post cibum vt inuet stomachum i digerendo: sed d̄ nocte
in sero bene vigilet: ⁊ prope si influat materia a cerebro
si viro ab epate: ⁊ splene influat ei melius ē dormire hora
consuetā: sed non profunde anime accidentibus dispō
tur que iuuant digestionē: vt est gaudium: ⁊ letitia tem
perata. Quarta res principalis ponit studium in correcti
onem accidentium: que curā morbi: scilicet discrasie im
p̄ediunt: ⁊ ipsius cause abscissionem: que plurimum est
dolor stomachi morūs cordis: ⁊ oris eius fastidium: de
bilitas digestionis vel nocumentum. lienteria vel consti
patio: vomitus: spasmus singultus sineopis: ⁊ siccitas ⁊
consumptio habitus totius corporis ⁊ proprie cum perditū
rāt: ⁊ sit mansua de quibus infra dicemus cum auxilio
xpi cum de corde de spasmō sineopi supra diximus: vbi
cardiacam curare ostendimus. Siccitas autem ⁊ sump
tio habitus corporis totius simili cura indiget supradic
te siue accidens sit discrasie stomachi siue sit per se morbus
v^l quia longitudinem febris sequantur. Differt at̄ quia
que accidens est stomachi indicationem habet a particula
patientē: alia vero non nulla existente in ea particula prin
cipaliter patiente. Hec est cura male complexionis sto
maci cum materia in ḡnali ⁊ sp̄ali. Ex quibus potens

ad eum libet particularis curationem accedere ratione
 inducens finatura sapiens et mente fueris exercitatus.
 Demceps medians oppositas subiungemus ad illas ra-
 tionabiles et expertas. Comitiuuz hyp. quod facit facie
 vomere et abstergit viscolam cachochimia tunicis sto-
 matici imperentem. In principio comexionis sue come-
 dat duas cepas vel quatuor. Et accipiat ex cepis narci-
 sci pondus aureorum quatuor aut quinque: et post ci-
 bum suum incidantur et eligentur cum aceto et ex illa aq-
 uibatur qui vult vomere. Ipsum enim bonum facit vo-
 mitus eicere quod est q: in cepe narcisci est virtus attra-
 ctiva: qua abstergit. Galienus dixit: aliud filijsera. tera-
 tur sinapis: et projiciantur super ipsum capita rasani: et
 comedatur et bibatur super ipsum aqua calida: et mel et i-
 nissa pena vomat. Confectio collirij: et clisteris: posita
 est supra in cura malitie plexionis meri et est filij serap.
 est enim valde conueniens in educendo materiam in su-
 do stomaci situata: et est fortis attractionis. Aliud colli-
 rium trahens materiam a superioribus: et est secundum
 inuentionem nostram. Pulpe colochintide pulueriza-
 te. 3. 5. salis gemme. 3. ij. stercois muris. Et baurac ana
 3. iij. Serapini. Armoniaci: ana. 3. j. conficiantur cum mel-
 le et decoquantur: et in formantur ad modum dactili: et
 inmittantur vnum ex eis. Confectio clisteris attractiui
 secundum intentionem nostram in aqua decoctionis po-
 lipodij foliorum mercuri al centaure asari anisi et fenicu-
 li ana. 3. 5. surfuris manipuluz vnum bulliant. pulpe co-
 loquintide tertia pars. 3. serapini armoniaci ana. 3. q. r-
 ta. Et dissoluatur mellis comunis. 3. ij. succi blitis. 3.
 ij. hyerepigre laxatiue. 3. iij. olei cucumeris asinini. 3. 5.
 salis gemme. 3. 5. et immitte. Confectio hyerepigre Bali.
 Camamomi pilobalsami asari spice croci diamasticis
 ana. 3. j. aloes. 3. 5. Si vero locus non fuerit aloes suffici-
 enter euacuat: locus vero min^o purgat: corroborat autez
 magis ventrem. Quidam ante hoc facinacum miscet ea-
 spumato melle et melius coferuetur et addatur. Quidam
 vero succum dant et melius: magis enim subducit et ma-
 gis roborat ventrem: dosis vero comunis i duoz coele-
 ariorum mediocrium magna vero duoz magnorum mi-
 nor vero idest coclearis cum aque tepide tribus ciatis va-
 cuo ventre. Hoc enim facinacum abstergit optime ca-
 chochimia tunicarum ventris: et confortat ipsum vt no-
 regeneret et minus quod influere consuevit recipiat. Qui-
 dam vero dant in aqua absinthij quando in stomacho est
 materia calida. Inquit Scupatozium et absinthij vir-
 tutem habent et proprietatem confortandi epar frigiduz
 aperiendi suos ductus et abstergendi: et spica castia et si-
 sticum: et similiter endiuia frigidum vt dicit Albo. Et il-
 lud idem operantur confectiones earum vt sirupi troci.
 decoctiones epithimata: et eplasta. Inquit quoqz B.
 scolopendria: et cortex caparorum virtutem et proprietate
 habent confortandi splenem aperiendi et abstergendi du-
 ctus eius. Et illud idem operantur confectiones eozum:
 vt sirupi troci. decoctiones epithimata: et eplasta. Et
 diximus in libro consolationis vbi de virtute simpliciu
 te scire fecimus q sicados et isopus ortensis virtutem
 et proprietatem habent confortandi crebrum et mundi-
 ficandi et aperiendi et abstergendi ductus eius. Simili-
 et confectiones eorum vt sirupi decoctionis epithimata
 et eplasta. Et caput purgum etiam factuz ex succo hy-

reos commouet sternutationem et bucit per vias nasi su-
 perfluitates ex cerebro plurimas: pronas fluere corpo-
 ris ad partes occultas ex quibus est stomachus. Et caput
 purgum ex semine vrtice vel nigelle cum aceto et euapo-
 ratio cum aceto aperit oppilationes colatorij: et ozimuz
 gariofilatum comestum et odoratum: et calamentum: et
 similia. Inquit Albohali carnes vaccine cum aceto cori-
 andro et croco confortant stomachuz et prohibent effusio-
 nem materierum calidarum ad ipsum. Et illud idez eti-
 am operatur emplastrum ex solijs rubi cum sanicordij
 Item sacelli ex inuentione nostra ad idem. R. granozuz
 mirti sumac: ana. 3. ij. rosarum immaturarum cum stipi-
 tibus. 3. v. absinthij loti in aqua ro. 3. 5. cori adri. 3. j. spo-
 dij sandali rubei: ana. 3. iij. bulliant in aqua ro. cum suc-
 citonioruz: et quandoque additur parū aceti calidi et sunt
 experti. Et si ex predictis feceris emplastrum est ppiū
 Item oleum onfacinum rosatum: de citonijs de balau-
 stia operantur idem. Confectio de citonijs confortans
 stomachum et prohibens ipsuz recipere humores calidos
 et est. Albo. R. citoniorum asatorum in massa quantita-
 tem. 3. iij. croci absinthij ana. 3. ij. 5. olei masticis arboris
 et olei de citonijs ana. 3. iij. Conficiantur cum vino o-
 dozifero. Et epithimetur stomachus. Sirupus de acre-
 sta conferens ad stomachum calidum: et solutionem natu-
 re ex colera citrina: et egritudines accidentes ex corrup-
 tione aeris et abscondit sitim et stringit stomachum pregnā-
 tis donec non recipiat humores melancolicos et coleri-
 cos et confortat embriorem et stringit ipsum cuius per-
 mixtio est. R. succi agreste lib. ij. et coquatur donec com-
 sumatur medietas et coletur: et dimittatur vna die: de-
 inde reducat ad ollam in secundaz die: et decoqua-
 tur cum pondere. 3. ij. de gariof. donec consumatur gra-
 uis odor eius: et donec fiat ei spissitudo substātie vt rob
 et coletur et reponatur: et administratur. Et si vis adde
 zuchari quantitatem quamuis secundaz quantitātē sub-
 tilitatis agreste et spissitudinis eius et est serapidis. Con-
 sectio miue aceto: nostra illud idem operatur. Et etiam
 trocisci de spodio et de ro. et rob mirre de succo granato-
 rum dulcium acetosorum et mizorum: et rob de ribes.
 Sed miua aromatica confortat stomachū frigidum vt non
 recipiat superfluitas flegmaticas decurrentes ad ipsuz.
 Item sacelli et emplasta ex predictis calidis simul mixtis
 et electis idem operantur: et ex expertis sunt. R. mente sic-
 ce substātie absinthij loti in aqua ro. donec remoueat
 malitia odoris sancti: ana. 3. j. mirtilorum: balaustraz
 ana. 3. j. spice. 3. j. gallie mus. ciperi mirre ana. 3. j. 5. masti-
 cis thuris masculi ana. 3. ij. conterantur et recludantur i
 sacculis bulliant in vino stiptico et applicentur. Et si em-
 pla pficere velis addas masticis duplū et laudai medie-
 tatem olei nardini et cere qtu sufficit et vtere. Item ele-
 ctuariuz ex inctide nra ad hoc pbatū et expertū. R. carniū
 citonioruz decoctoꝝ in aq et vno stiptico. 3. v. ciamomi. 3.
 ij. spice. 3. 5. macis galie mus. ana. 3. ij. nucis mus. 3. j. galā
 ge. 3. 5. pipis albi. 3. j. zinz. 3. 5. coruū citri rosa. imatura.
 ana. 3. ij. aloaloes. 3. 5. gūmi arabici et draga. ana. 3. j. siru-
 ro. de cōtice citri et melisse: qd sufficit. Sic pfecto nra de
 citōijs cū spēb^o et aroma. in antidotario nro descripta idē
 opat. Et qdā masticē vt tātu āomū addit. Sic elim de
 scoria ferri ad hūozositatez sūdaci cū calate et est filij sera.
 R. scorie ferri iusse i aceto septē dieb^o et colet et frigatur

in patella & terantur. 3. v. mirabolanoꝝ; kebulonoꝝ; emblicozum belliricoꝝ; radicu liqritie ro. sgnanti: ana. ʒ. Et cōfice cū zucharo taberzet & dentur ex eo. 3. iij. cum aqua maloz. Item aliud confortans stomachū: & exiccās humiditatem eius cū frigiditate. ℞. trium mirobolanoꝝ p̄dictozum radicu liqritie: zinziberis xiloaloes crudi: nucis mus. gallie rosariū spice squinati mastic. oīz ʒ. an. 3. ʒ. musci. ʒ. i. limature acū fm pondus medicinarum q̄ infundātur in vīo odorifero septem diebus: deinde frīgantur in sartagine & teratur & linias cū oleo de amigdalīs dulcib⁹. Et conficiantur cū melle: & dent ex eo aure. ij. cū vīno odorifero atiquo aut mīua aromatica. Et si quidem detineatur pp̄ stipticitatem eius i stomacho p̄ ipsum sumatur mane. ʒ. i. cū gelemabin vel cassia. qm̄ educit abstergendo & confortat. Trifera mundificās stomachū mollificatum ab hūiditate & resoluēs ventositatem & calcfacit ipsum. ℞. mirobo. citrinoꝝ. ʒ. ʒ. mirob. nigroꝝ emblicozū: & belliricoꝝ; ana. ʒ. ʒ. radicum liqritie paslulaz mundatarum ab interioribus suis ana. ʒ. v. mastic. cinami ana. ʒ. ij. terantur & cribellētur: & liniant cum butiro vacino. Et conficiantur cum melle dispensato: & administratur pondus. ʒ. ij. cū aq̄ tepida. Elin ad hūiditatem stomachi cuius p̄mixtio est. ℞. mirobolano. emblicozū zinziberis ana. ʒ. ij. heil anisi mastic. ana. ʒ. ij. terantur & cribellentur. Et confice cō melle: & detur ex eo pondus. ʒ. ij. cū aq̄ calida vel vīno & est exptum. Item aliud de nerfintia & accipe ante cibū & post. Et confert ei in cuius stōaco ē hūiditas mucilaginosā. ℞. heil pondus. ʒ. j. cardamomi cinami ana. ʒ. j. musci. ʒ. iij. zinziberis. ʒ. v. macropipis. ʒ. v. gare. cinamo. ana. ʒ. ij. zuchari taberzet. ʒ. ʒ. terantur & conficiantur & vant. ʒ. ij. Cōfectio farmaci de succo citoniorum quam posuit G. ad illos q̄ discrasiam frigidā & hūmidā stomachi habent accachochimiam aggregāt flegmaticā & que a capite ifluxam vel colericā vel vtrunq; & cōfortat & prohibet ne recipiat superfluitates influxas & resoluens & exiccans q̄ influxa est & ḡnata. puocat appetitū & inuat eos qui non bene digerunt. ℞. succi citoniorum nouoz & stifiantium id est ponticoꝝ; sextaria duo romanoꝝ; mellis electi: & dispumati tantundem aceti sextarium. i. ʒ. decoquātur super carbones moderate & miscantur: zinziberis. ʒ. iij. piperis albi. ʒ. ij. & ita infimul ardentibus carbonibus coque quousq; ad mediāz cōsistentiam in quali stomachica farmacozum construūtur. **N**Doc etiam farmacum q̄fert his qui imbecille hnt epar dosis est coclear. i. comēsuratum in ieiunio: ante cibū per. ij. vel. iij. horas neque nocet etiam si post cibum accipiat quis. S; ita cōfectum confert his qui discrasiatum fm frigiditatez hnt stōacum & cachochimiam flegmaticā aggregāt. Illis autem qui discrasiatum hnt fm caliditatem & plenum colā auferatur zinziber: & piper. Sed illis qui medij sunt viduum p̄dicte ʒmoderationis zinz. imitte. aromaticū ro. descriptione Gabrielis & elefagine boni saporis est cōueniens in hoc casu vbi adsint dispōnes i qb⁹ cū lauda.

Capitulū octauū de cura egritudinū i plasmate & p̄mo d̄i r̄gine ei⁹ cui⁹ stōac⁹ ē rotund⁹ & pu⁹ & p̄esus magn⁹. Tomaco etiam q̄nq; accidit egritudo istrumtalis in si iura q̄ cū debeat naturali rer esse oblog⁹ sit rotundus & in q̄titate q̄ sit p̄ u⁹ p̄ p̄atōnem ad corpus p̄ quo coquere ci-

bum habet ac in situ q̄ sit superi⁹ nimis & iuxta diafragma p̄pensus & q̄nq; tales egritudines ei simul contingere p̄nt: & q̄nq; vnaq; per se. **E**nde G. ait manifestū qm̄ duo & tria peccata sic inesse p̄nt vt q̄ stomachus sit rotundus paruus & propensus iuxta diafragma. Lūis cā est interior: tantum: q̄ error nature solū q̄tum ad figuram & situm: & eius cause & materie q̄tū ad paruitatē & cognoscitur ex tumore rotūdo tensione & malitia anhelit⁹ ap̄ cibi repletionem apparente in superiori ventre & ructatio proprie absq; quod tactus inueniat dolorem in eo & p̄uuatione eius apud mantitionē. Et tamen curari nō potest secundum G. in tegni sicut nec mala figura & situs alioꝝ; membrorum inferiorū. Et proprie in p̄cedentibus multum vltra natiuitatem & maxime post augmentum pōt tñ alleuari & remediari a prauitate & nocumēto ipsius cū regimine zueniente & proprie cibi & potus. Et est. vj. cibis detur facil⁹ digestio & potus parum & sepe. put G. edocuit. Et in alijs regatur non naturali bus put digestioni complende zueniūt: quod infra vicemus diuino auxilio zidentes. Paruitas vero eius curari poterit per additionem cibi & potus calidi & hūidi paulatine factam & per fricationēz cataplata empla q̄ rubificantibus trahentibus sanguinez ad ipm̄ dōec magnitudine sufficientē accipiat conuenientem corpori infra adoloscetiam donec corpus sit in augmento. Et ē talis paruitas toti corpori nocua: sicut sup̄flua est magnitudo in quo sunt corrigibiles magis quā in alijs membrīs interioribus: tñ propter positionem eius cum iuxta exteriora magis alijs membrīs sint situatus: ita q̄ absq; multo medio potest attingi: tum etiam q̄ eius officium est p̄mo recipere cibum & potum ab exteriori & medicinas quibus augmentari poterit infra adoloscetiaz: & post ipsam naturali completo augmento dilatari & extendi vt dictum est non tamen augmentari vere cum verum augmentum a natura sit sola & terminus eius p̄fixus. Inquit enim Galienus solius igitur nature ē distrahere vndiq; facere q̄num sibi manens & p̄ncipalez custodiens speciem: corpus adhuc. Et hec est augmentatio sine influenti & applicato cibo non potēs fieri. Aristoteles quoque ait omnium. n. natura zstantiuz terminus ē & ratio magnitudinis & augmenti q̄ ad vigesimum quintum annum: vel trigesimalū vt Johanni tius dicit. Magnitudo quoq; cum fascia cincta & stricte sup̄ligata: & cum paucitate cibi & potus & gete curat. **C**apitulū nonum de cura egritudinū stomachi in vij. scilicet oppilationis eius.

Ecidit ēt stōaco egritudo istrumtali i potis & ductib⁹ & viis ei⁹ q̄ opilatio ē. phibens trāsitu ei⁹ qd̄ v̄ire ab alijs m̄bris ad eū ordinauit natura ei⁹ qd̄ ab eo ipellit ad alia: istituit & expellit. Pōt autē ē multiplex vna q̄ est i neruis q̄ sunt iter cerebrum & os ei⁹ cōtinuātes: phibēs trāsitu spūs sensibil ad ipm̄. Secūda ē pōt i poro que est inter splenem & ipsū prohibēs trāsitu mlie quam trāsmiti ordinauit natura ad ei⁹ excitandū appetitū. Tertia ē pōt in via que est inter os & ip̄z prohibēs trāsitu cibi vt est opilatio menti de qua supra dixim⁹. Quarta potēs ē opilatio que ē in venis que sunt inter epar & ipsum per quas confertur illi epar mittete sanguinē ad nutriendum ipsum.

Quinta potest esse in via que est inter ipsum & anus seu
rectum intestinum prohibens transitum superfuitatus
ipsius quas expellere consuevit ad ipsum ut est oppilatio
intestinorum. Sexta est que est in venis meseraicis phi-
bens transitum choli generati in eo quem impellere co-
suevit ad epas. Illarum omnium causa est duplex: exte-
rior ut frigiditas aeris & constrictio adueniens: & plurimū
est interior: aliqua ex illis quas in opilationibus meri no-
minauimus & plurimum humoralis. Et ex illis est cata-
rus descendens ad ipsum & malitia digestionis que ē cā
generalis. Signa prime sunt paruitas appetitus absq̃
quod imeniat in stomacho malitia complexionis seu
alta egritudo cū perseuerantia digestionis in dispositio-
ne sua: nisi aliud sit quod impediatur: & paruitas sensus a-
pud deglutionem rei acute pūgentis vel mordicantis:
nec accidit singultus etiam si in ieiunio sumatur. Secū-
de signū est paruitas appetitus cū grossitie splenis. Ter-
tie signum superius habuisti: quare signum est situs in-
tertia in principio: in processu vero ipsius minor: accidit
& defectio omnium operationum eius & consumptio: &
arefactio totius corporis ex arefactione ipsius priuato si-
bi soluto sanguinis alimento absq̃ causa aliqua appare-
te illius. Quinte vero signa sunt accidentia ileos & colice.
Sexte signum est multitudo egestionis & humiditas
ipsius & proprie chilose: & situs & paruitas sanguis:
& per consequens alteratio coloris ad pallorem & consū-
pūo vel extenuatio corporis & defectio. Sed signa cā-
rum ipsarum tam exteriorum quam interiorū ex signis
causarum oppilationū meri comprehendere poteris &
generaliter etiam curam: si prudens natura fueris: & mē-
te exercitatus.

Et autem cura eius duplex generalis scilicet
& specialis: generalis est aperitio eius ex
medicinis aperitiuis & generalibus omnib⁹
oppilationibus talibus. Et ex simplicibus est
spica. Et ex compositis hyera & proprie cū aq̃ absinthij
parua & magna. Ex cibis aque cicercum cum decoctione
spice: vel radicum cōmunium. Et ex potibus viniū cla-
rum subtile purum vel mixtum prout dispositio exigit
& proprie cum aqua ferrea. Et breuiter omne regimen a-
peritiuum & curatiuum nocumentorum exteriorum cau-
saram quod ex predictis & dicendis est manifestum. S3
cura spālis ē abscissio spāliū cāx sicut abscissio pme ē cu-
ra catari quā superius diximus & malitie digestionis sto-
maci: quam subiungemus. Et ex conuenientibus huic
oppilationi est colus oleum eius & spica: vehemēter. n.
in neruorum oppilationibus comedatur: & istorū ma-
xime cum in assumptione eorum immediatius attingā-
tur: secunde cura est cum incidentibus & abstergentib⁹
ut est hyera & aqua absinthij: & corticū capparū & sirup⁹
ex eis: sed tertie dura est dicta. Quarte cura est cū hye-
ra & absinthij cuscute & eupatorij decoctione proprie: s3
cura quinte est cura yliace & colice quam infra ponem⁹
sed sexte & vltime cura est cum clisteribus ex aqua mel-
lis & hyera & cum bibitione ipsius. Et breuiter eius cu-
ra est cura fluxus chilosi quam inferius subiungemus si
succedat nobis pietas trinitatis. Insuper te scire volum⁹
quod largitas vitorū ductuum pororum sine via
rum egritudinalis maxime accidit: q̃ si contingat per cu-

ram oppilationis: s̄riā: s̄riam exercebis curam eius. In-
quit abohaly cuscute apit oppilationes stomachi & cala-
mus aromaticus cum semine apij & melle & marmacur
aperit oppilationes viscerum.

**Capitulum decimum de cura repletōis stomachi si-
mitem nauſeatie ſacietatis & inanitiōis ipſius &c.**

Repletio seu facietas nauſeatua est egritudo
instrumentalis veniens stomacho in eius con-
cauitate receptionis cibi & pot⁹ a natura or-
dinata. Est autē repletio ipſi⁹ ſupflua primo
rum ciborum & potuum crapulosa: & quādoq; humoro-
sa: flegmatica obtundens ſenſum ſtomaci quare nec ſa-
meſcit: ſed potius nauſeatur deſiderans eam expellere
& non valet propter adherentiam & viſcoſitatem eius in
tunicis & villis eius. Et cauſa huius est duplex aut exte-
rior: & materialis ut cibus & potus: aut interior: & efficiēs
ut est mala complexio in ſtomaco acquiſita in eo mate-
riam generās: aut ei a toto corpore vel alijs membris in-
fluxa ſigna. Et eius ſigna ſunt grauēdo in ſtomaco cuz
nauſea. Et quādoq; ē ſingultus: & dolor ſtomaci & eru-
ctatio acetosa vel ſumoſa fetida & inſtatio in ventre &
hypocundrijs & conſtipatio: q̃nq; lubricitas: & inſlatō ſa-
ciei: & proprie in conchis oculorum anhelitus & pigritia
& tarditas motuum & coloris palledo vel citrinitas quā
doq; ſed ſigna gñationis cāe eius. ſ. hūoralis in ſtomaco
vel que ſit inſluxa ex his que diximus ſupra de ſignis ma-
le complexiōis cū materia poſſūt hēri: etia; ſi ſit ſlegma-
tica vel colerica mixta: & ſi ſit exterior: eſt māiſteſta. Cu-
ra & ſilur cura ei⁹ ē cu. illi⁹: nā cōſiſtit i q̃tuor ſicut illa. In-
euacuando repletōem. Inq̃t enim hypo. ex plenitudine
quecūq; egritudines fuerint: euacuatio ſanat &c. Et ſi q̃
de ſe ex cibus & potibus altero cōplebit ipſa. Aut vomitu
ſi recens ſit & nō incepta digerit ſm. **Q̃** aut ſi in via
digestiōis ſit cū his: q̃ inuādō digestiōne cū deſcēſu
ei⁹ de ſtōaco opant q̃lia ſunt pip lōgū & diatrion & ſemē
raphani p̄miſſum & cū deſcēderit ad inſteſtina cuz eneg-
mate anteq̃ trāſeat ad ſecundā: quod ſi trāſierit cuz ſle-
bot. vel ſarmatiā cōplebit pprie ſi fuerit ex hūoribus vo-
mitu aut ſoluti de vētris. Et abſtinētia eſt cōis in rectifi-
cando inbroy diſpō. & ſfortā. ſ. gērātū mittētū & recipi.
in rectifi. ſguſt. Et i accidētia q̃ ex ſignis: hic poſitis col-
ligere poteris: & copīa eoy q̃ illa cōplēt & etiā modū eoy
& apertum eoy vſum tibi tradidimus ſeriōe.

**Capitulum vndecimū de cura inſtationis ſtomaci
rugi⁹ tremoris & gurgulationis ipſius.**

Inſtatio ſtomaci eſt etiā egritudo inſtrumē-
talis ipſi⁹ cōcauitatis eius. **Q̃** ſi cā, cōduplex
intriſeca. ſ. & extrinſeca: intriſeca duplex ime-
diata & mediata. Et imediata eſt ventofitas
groſſa multa quieta incluſa in concauo ſtomaci repleni
concauum ipſius & extendens tunicas eius: ſed cā media-
ta eſt: aut ex pte ſtomaci & cōplexionis eius & eſt efficiēs
aut ex pte cibi & potus vel humoris & ē materialis. **Q̃**
pte autē complexionis & caloris ſtomaci que in generā-
do vētoſitatē: cauſa efficiēs eſt ut q̃ ſit caliditas ſtomaci
alterans pauca debilis que cū agit in cibum temperat⁹
ſtomaco aduenientem vel in humore in eo cōtētū nō p-
fecte coqt & digerit: ſ3 ei⁹ pte ſubtile hūidā: aut aquoſaz
diſſoluit: & inētū quertit tempata autem caliditas illam
conſumit niſi ſit multa quam conſumere nequeat frigidi

tas vehemens congelat non dissoluit sic ventositate: nec generat proinde estatis tempore propter caliditatem eius acutam non conuertuntur in ventum vel nubem: et in hie me propter frigiditatem intensam emanationes: et vapores peruenientes ex terra et aqua non conuertuntur in ventum vel nubem sic ventus vel nubes consumptis vel congelatis illis predictis temporibus non apparent sed vere et autumnio propter tepiditatem caliditatis per modum dissolutionis agentis. Ex parte vero cibi et potus vel humorum qui sunt in generatione eius ut materialis est vel quia in se ipso habet humiditatem extraneam cibum et sunt legumina et alia similia ex herbis et fructibus. Et potus vel vna grossa et dulcia multe commixtionis: et aqua grossa mellis crudi et similia: et humor qui sit flegmaticus grossus viscosus frigidus et humidus vel ficus mlicus multiplicatus in eo propter egritudinem splenis in quos calor stomachi alterans cum agit licet sit temperatus et equalis ut in sano corpore extrahit illam humiditatem et exarancam non potest coquere et commassare bene sed dissoluit in vaporem et ventum sicut si temperatio igni grossa ligna viridia vel aquosa super ponantur est videre quod multum fumum generant: atequa superet et comburet ea. Si vero igni fortiori vel fortissimo immittantur statim consumit et superat et comburunt ea nulla vel pauca effumatione resultate ex ipsis. Sic quoque si calor stomachi sit fontis predictos cibum et potus et humores presentes coquit et digerit nulla vel pauca ventositate resultante ex eis nisi forte non sit tam fortis quod possit super valere eis vel quia forte quantitate excedant quam nequeant superare. Et illud innuit. Galienus cum multum calida in dolore colico prohibuit ministrari. Si vero ex vtriusque parte contingat vtroque dicto erit modo. Extrinseca vero causa est quelibet res debilitans calorem stomachi in actu digestionis super insurgens exterius: sicut si acri multum calido resolventi vel frigido exponantur et similiter balneo vel forti exercitio sumpto cibo exponantur corpora vel frigida potetur aqua et breuiter si illis adueniat: quecumque sit ex causis debilitantibus: digestionem: quas infra sufficienter christo proprio intendimus numerare. Et signa et cause eius immediate sunt tensio cum dolore: quandoque absque grauitate multa qualis in naucauiua facietate existit: nisi sit propter multitudinem cibi et potus vel humorum et absque sonitu ut in rugitu vel gurgulatione contingit: quia in hac ventositas est quata: et compassione sedatur. In illis vero non est commota simpliciter: ut in rugitu vel humiditate aquose commixta ut in gurgulatione. Nisi sumpto potu quoniam tunc etiam si temperatus vel modicus existit sonitus commotionis eius et fluctuationis in vacuo apud commotionem corporis percipies manifeste. Sed signum cause efficientis est ex rememorazione debilitatis digestionis stomachi: que preterijt et frequenter accidit: et quando bonitas regiminis in omnibus aderit cum priuatione signorum repletionis cacochymie humoris flegmatici vel melancolici nullis apparente ex exterioribus causis. Sed signum quod sit ex cibis in substantia qualitate vel quantitate vel alijs operantibus in ventositatis generatione est inuentio ipsorum cum priuatione predictorum. Et cum permutatione ipsorum cessat. Signum vero quod sit ex humoribus est signum abundantis cacochymie ipsorum

in toto corpore: et proprie in stomacho cum predictorum priuatione. Sed signum quod sit in humore flegmatico est quod est sine siti: et humiditate oris ac lingue ac infectione eius ex illo. Sed si sit ex melancolico siccitas erit oris et lingue. Et signum vtriusque erit ex vtriusque confusum. Et poteris generale signum super omnes causas comprehendere ex totius corporis complexionem habitudine consuetudine etate regimine: et alijs circumstantijs. Signum vero exterioris cause est eius inuentio que tibi vel ex resolutione infirmi vel astantium est manifesta. Et vna inflationis stomachi est due res. Prima respicit causam immediatam scilicet ventositatem: magis leuitem stomachum resoluendam. Secunda dirigitur ad causam mediatam abscondendam. Prima est generalis in alijs subsequenteribus obseruanda. Omnes enim vel debent esse ventositatis resolutiue vel resolutiuis admixte confortatiue quoque vel confortatiuis stomachi mixte. Et ex conuenientibus stomacho et grosse ventositati est. Auda cocha cum vino sumpta: secunda est triplex: prima dirigitur ad causam materialem extrinsecam cibi et potus: secunda vertitur ad causam materialem intrinsecam humorosam: sed tertia ad causam efficientem scilicet digestionem stomachi debilitatam. Primam complent carminantia extenuantia et resoluentia ventositatem. Que in cura meri superius habuisti. Secunda complent mutatio cibi et potus ventosi ad cibum et potum facili digestionis paucarum superfluitatum quam superius habuisti habentem in se virtutem resolutiuam ventositatis admixtam. Et conuersio vniuersalis regiminis ad regimē resolutiuam ventositatis et confortatiuum quod in proprio loco dicemus. Tertiam vero complent incidua et abstergentia materiam humorosam et educuntia per vomitum: vel per sensum absque stomachi lesione que superius habuisti: sed quartam et vltimam rem complent que digestionem stomachi debilem habent confortare: quorum in fra ipso duce faciemus capitulum speciale.

Ugatus ex predictis patet quod est precosionis ventositatis non multe simplici vel pauce humiditati commixte in concauo stomachi impetuose commote in rectum ex arto loco in amplum. Et quandoque versus inferiorem partem intestinorum vel superiorem ut in eructatione contingit differens ab inflatione in qua ventositas erat multa extendens et queta sine sono ut superius habuisti et a gurgulatione: in qua humiditas est commota sola vel pauce ventositati admixta proinde est cum sono obtuso non claro ut est rugitus sicut voluit. B. Et a tormone in qua paulatim commota in gurru acuta humiditas vel ventositas vel vtraque equaliter iuncta absque sono. Quorum causa et signa ex predictis sunt manifesta. Et cura similis est cure inflati. facilius tamen iquantur eorum causa seu materia non est queta iclusa sed commota explendi per superius aut inferius prompta. Et ut expulsiōne complet simplicia et composita ex medicis coia que superius habuisti: et propria que sequuntur. Ex simplicibus appropriatis inflati stomachi sunt darasec sicca et mirra pura. Zimpy: et sciculus bibit cum aqua mentha. Et ex coib: vntis fortis est castoreus: cipum nigella spica ameos semen coriandri macis cimi. gar. Et commouctia eructatione superius in cura meri narrata sunt per os sumpta secundum omnem modum et cum elytre reimmilla et emplastrata cuaporata et vicia.

Et ex cōpositis ē sūfuf quod fit ex semine anisi :ameos rure:calamēto sicco ⁊ castoreo: ⁊ spica nardi. Eūaporatō nuans illos quibus accidit inflatio ex colera nigra. R. poli camomille florū sāsuci: seminis ru. et bacharū lau. ana partes equales ⁊ buliant: ⁊ decoquantur i aceto deinde infusa spongia vel filtro in eo fiat euaporatio. In gūctum dissoluēs vctositatē ⁊ inflationē stomachi. R. nigelle granorū lauri: rute sicce ana partē. i. infundantur in aqua ⁊ coquantur in ea: ⁊ oleo veteri ana partes equales. Itē oleū nardinū cū puluere casto. ē vltimū ⁊ ē vna ym. Item clistere ad idē. R. p̄dicta ⁊ adde semis anisi seni. carui apij ana. ʒ. ʒ. rute aristologie rotunde ana. ʒ. ij. coquatur i vino veteri ⁊ aqua ⁊ addito melle ⁊ sale cōi sufficientis q̄ntatē fiat clister. Pul. ad cōfortandum digestionē ⁊ expellendā vctositatē conferens inflatōi ⁊ rugurū ⁊ tipamit. R. cinamomi electi. ʒ. iij. nucif. macil gare zingibens zedoarie doronigi galange cardamomi ana. ʒ. i. spice. ʒ. i. ani. fenil. cimimi añ. ʒ. ʒ. croci ʒ. ij. vtatur in abis ⁊ fassamentis: ⁊ clare. d.

Capitulum duodecimum de stomachi percussione ⁊ obuiatione ⁊ casu supra stomachi ⁊ cura.

Elenitate

Stomaci obmittentes hic eo quod isra vsqz ad capitulum d liente ria referuam de solutiōibus continuitatis stomachi. nūc dicamus ⁊ q̄ illi generis sūt sci edū igitur q̄tigit vt hō pecciat sup sto-

maci vel obuiet alicui rei dure vt cadat sup eū ex quo s̄b stāta ei q̄nditur vt relaxat disgregatur ⁊ d̄bilitatur ma xie si cibo repletus fuerit. Et cā q̄ exterior est māifesta: ⁊ eius signū est cause inuentio dolor ⁊ nausea. Cura ei⁹ ē q̄qz res. Prima est euacuatio repletōis si que fuerit in stomacho ⁊ toto corpore. Secūda est cōfortatio stomachi ⁊ reunitio ei⁹ substātie disgregate vt nō recipiat si quod mittitur. Tertia est resolutio eius quod recipit vel tra em̄s fuit. Quarta est regumē. Quinta est accidētūz cor rectio. Prima rez cōplēt vomitus si cibo fuerit repletus: deinde flebothomia de nigra vt corporis repletō euacuetur si adsit: vel si nō sit mēbra corporis reddātur auara imittēdo ad ipsūz dolorosūz ⁊ debilitatū. Inquit em̄s. Ha. flebothomamus nō solūz in multitudine: s̄z et in magnitudine egritudinis cōmodatiōe humorū existē te. Secūda ⁊ tertiaz cōplēt medicīne s̄ptice aromaticē ⁊ odorifere ⁊ resolutiue simul quas enumerauim⁹ supra de cura meri exterioris ⁊ interioris appropimate. Et ex his que in principio appropimate sunt est substātia absin thii decocti in oleo ro. ⁊ cathaplasmati desup. Cōfortat em̄s ⁊ p̄hibet fluxū humorū: ⁊ dolorēz sedat trahentem. Deinde vero fiat emplūz quod est. R. pomoz de sem de cocoz in vino s̄ptico ⁊ aromatico vsqz ad dissolutio nez. Deinde terantur ⁊ sumātur ex eis. ʒ. i. laudani. ʒ. x. rosaz. ʒ. viii. aldes. ʒ. vi. absinthii. ʒ. v. mumie ʒ. iiii. aggre gētur oia trita cū succo arnoglose ⁊ folioz cypressi ⁊ oleo de lilio ⁊ masticino ⁊ emplastrētur ⁊ stringātur supra sto

macū tepida ⁊ teneātur p̄ dies. viii. Ex eis aut que inte rius apponūtur ad has intētiōes est medicamen nostrū dictū in antidotario nostro cap. de reubarbaro: qd̄ confi cū ex mumia rubea tinctorum ⁊ vino s̄ptico: ⁊ iterum medicamen ex granis nasturcii nutritus in succo citonio ruz qd̄ in loco consolatiōis medicinarum scripsimus

Quarta rez cōplēt administratio cibi: ⁊ potus facilis digestionis boni chimi ⁊ paucarūz supflutatū s̄ptici ⁊ aromatici: vt sunt carnes p̄dicūz arceaz turdoz de mir ta turturūz ⁊ capreoloz ⁊ similiū: vinū s̄pticum ⁊ arōa ticū ⁊ rubeū limphatū mediocriter cū aqua pluuiali vel ferrata. ⁊ opz vt sint pauce quantitates: ⁊ quies somnus ⁊ letitia ⁊ gaudium tēperatū ⁊ oia in loco aeris tēperati.

Quinta rez cōplēt que dolorēz ⁊ nauseaz sedant: que oia infra dicentur si xp̄us voluerit qui sit benedictus.

Abd. mumia cū aqua cimi. ad debilitatē stomachi ⁊ ca sum supra pectus stomachi ⁊ epar cū duobus dauich: de luto ar. apposita est efficac⁹ ⁊ experta.

Capitulum 3. de solutione continuitatis stomachi ⁊ vl ceribus ⁊ ruptura ⁊ eius cura.

Cidit stomacho egritudo cōmunis sue vni tatis substātiā soluēs sicut ē solutio conti nui simplex vt plaga punctura incisio ⁊ hu iusmodi: aut composita vt est vlceraatio. Est

autē aut superficialis vt excoziatio vel medium tuni ce scindens tantum: aut profunda penetrans tunicā seu pelliculam aut ambas vt ruptura. Et simplicis causa est duplex interior ⁊ exterior. Interior est humor i sui sub stantiam perforans ⁊ penetrans sua acuitate: aut sua q̄ titate repellendo ⁊ extendendo scindens. aut ventositas interclusa petens exitum. Exterior est duplex intus suz pta vel exterioris adueniens itus sumpta est res acuta vt os acutum spina vel vitrum. Exterioris adueniens est si cut percussio cum cultello incidente vel cultello pungē te: ⁊ superficialis causa exterior est cibus medicine acu ate: aut humor descendens in eum acutus vt in catarris contingit absque perseuerantia. Profunda vero cau sa est humor acutus ibi descendens cū perdurātia quaz diu perueniat ad fundum tunicarum alterius vel am barum. Causa vero composita. vlceraatiōis est duplex interior ⁊ exterior: interior est apertio apostematis vel bothoz: aut plaga faciēs sanic: aut humor: corrosiu⁹ adu slus descendens in eum vt in catarris: contingit: aut in hibitus corruptus ⁊ putrefactus propter quod acquisi uit virtutem corrosiuam que vlcerauit ipsum. Exterior or est res que partem de sua substātia scindendo aspor tant ⁊ est māifesta. Signa simplicis solutionis sunt: do lor ⁊ ardor proprieal. post transglutionem rei acute vt ē acetum ⁊ sinapis: ⁊ exitus quandoque sanguinis: ⁊ ap paritio in vomitu vel secessu: ⁊ si sit in humore acuto of tendit lingue infectio ex eo: ⁊ sapor amarus ⁊ acutus: ⁊ ardor: ⁊ fumosa eructatio ⁊ acuta: ⁊ stomachi inflatio ⁊ angustia: ⁊ sitis absque quod sumatur res acuta: ⁊ ipsi⁹ apparitio in vomitu vel secessu. Si vero sit ab extrinse ca causa ostendit eius inuentō que precessit: ⁊ superficia lis signum est exitus corticis quandoque: ⁊ si est a cibo acuto vel mediam ostendit eius inuentio que precessit ⁊ si est a catarro icipiente et ofidit inuentio ei⁹ ⁊ q̄ nō ē diu q̄ icipit ⁊ si ē p̄fuda sig. ē catar. acut⁹ inētus q̄ diu flux. si ē a cā itriseca. Signū ē vlceraationis stomachi est dolo

& proprie eo modo ut dictum est contingens: & fetor: in eructatione cum elevatione vaporis facit currere siccitate lingue et oris: & si sit penetratiua est incontinētia cibi & potus quare egreditur & colligitur in vacuū ventris & quicquid fetor & appetitō saniet & corrupti hūoris: & corrosiui i vomitu vel secessu. Et si sit superficialis declarat eā exitus corticis & apparitio ipsi vomitu vel secessu absque quod sit excoꝛiatio vel vlceratio i meri cuius signa distinctiua sup̄ dicitur vel i testis cuius signa distinctiua h̄ sibi iuge. Si vero sit profunda: & sit a causa extrinseca ostendit eā iuentio eius: & partem ablate: & i continētia cibi & potus: & exitus eius ex ad exteriora. Sed signū distinctiuū quod sit i officio stomachi vel in fundo eius sumitur a tempore doloris: & a loco doloris quāitate ipsi ab accidentibus: & a concomitantibus. A tempore doloris: nā si sit in ore stōaci dolor est statim post trāsglutionē rei acute. Si i fundo dolor est post quēdā cibū i eo. A loco nā si sit in ore: dolor est i inferiori ventre circa furculam pectoris inferiorem. si in fundo dolor est circa vmbilicū declinās ad partem dextrā vētris seu i pōcūdrum dextrū. A quāitate nam si sit i ore est dolor fortior quod si fuerit in fundo ab exitibus: nā si sit in ore cortex & sanies magis exhibēt cū vomitu. si in fundo magis cū secessu. A concomitantibus. Nam si sit in ore mūtatio āp̄elitur apparitio sudoris frigidi: & extremorū frigiditas & sincopis est magis quod si sit i fundo. Signa vero distinctiua iter vlcerationem meri & solutionē eius: & stōaci que cōicere vidētur siml̄ superius in cura meri habuisti. Sed signa distinguenti ainter solutionem & vlcerationē stomachi & proprie fundi eius & intestinorū graciliū superiorū sunt valde difficilia ppter propinquitatē vel colligantia: quare oportet vt subtiliter inuestiges & p̄p̄e scire poterit ex quāitate doloris loco exitibus & cōcomitantibus. Ex quāitate doloris: quod fortior vel acutior est si i fundo stomachi fuerit. Ex loco: quod si sit i intestinis gracilibus est locus doloris quod fortior vel acutior est si i fundo stomachi fuerit. Ex loco etiā: quod si sit i intestinis est locus doloris magis infra ad vmbilicū declinās: ex exitibus quod cortex ex intestinis gracilibus est magis subtilis: & frequētior quod si sit ex stomacho: ex cōcomitantibus nā sudoris & extremitatū frigiditas & sincopis erit minor si sit i intestinis gracilibus quod si fuerit i stomacho: si vero sit i grossis intestinis dolor declarat & distinguit locus doloris quod inferior sub vmbilico: & quātitas: quod minor & exitiua nō sunt pmixta vt i aliis & cōcomitantia sunt minus cōtingentia i eis. Inquit Hippo. solutio cōtinuitatis stōaci & icisio est mortalis. Subdit Galie. verū est si sit profunda & penetratiua: si vero nō sit profunda & penetratiua est curabilis: & addit si sit superficialis facile curat si sit profunda & penetratiua difficile.

Era duplex est i cura eius iunctio vltis & particularis vniuersalis respicit totū corp̄: & est quadruplex. Prima est rectificatio totius corp̄is & etiā mediū catariātis si quod sit. Secūda est diuersio hūoris vbi mittat vel trahat ad stōacū lesus & passus. Tertia est regis obiti & fortissimi ordiatio. quarta est antiū correctio. Prima res cōplet euacuatiua & alterantia distrahiā corp̄is & mēbrū: euacuatiua sūt phlebotomia si peccatū est i sanguine vel sarmatia si peccatū sit hūoris alterius cū pmissiōe digestiōis ipsi quod sunt nota. Alteratio fit cū frigidis obtūdentibus acuitatē hūoris & hūidus inspissati b̄ subtilitate hūorū vt nō valeat p̄forare: & etiā alteranti b̄ distrahiā corp̄is calidi: & mēbrū catariātis vel cū ca-

lidis temperatis si fuerit hūorū vctosus. Secūda res cōplet fricatiōes extremitatū cōpressiōes dolorosae: & somnolantēs mordaces: & alia sup̄ narrata i curra catarr̄: & aliis locis. Tertia res cōplet habitare i locis tempati aeris de cluis ad siccitatē: & quies & somn̄ & cib̄ paucus facit digestiōis boni chimi & stiptici que diximus in p̄mo cap̄: & potus silr sit: vini rubei & stiptici liphati cū aqua ferri: & pauci vt nō repleat & extēdat: & mollificat sua substantia & aie accidētia temperata. Quarta res cōplet anodia mitigatiua doloris: & quod curat sincopis: & ludorē diafoꝛeticū quod sup̄ habuisti i cura cordis: & calefaciētia extrema frigida vt iut somēta & calefactoria nota. Particularis vero respicit mēbrū patiens & passionē eius. i. solutionē cōtinuā: & si quidem sit simplex non profunda vnicā erit intentio. i. reuolutio & cōglutinatio & solidatio: sed si sit superficialis illas complent stiptica ex cibis: & potibus: & medicis quod fuerunt enarrata si vero profunda illa cōplet pōtica ex medicis interiis & exterius appōximatis. Tales autem medicine sunt simplices & compositae: quas infra iesu xpi gratia mediante dicemus: nunc vero simplices: & sunt balaustra granatū tribuli alcāna: aluēn & pira sicca & p̄p̄e siluestria. Adalgis stiptica vt barba hircina ligua arietis: & in ātūa nō est melior: ea cauda equina ipoquifidos. Et glutinanta vt lutum armenum quod est mirabile in re vlcērum & prohibet ambulationem putredinis & lutum sigillatū & m̄ & cortex eius & mastix gummi: dragagati: & arabici: & zarrur: & que sigillat vt sunt galle & similia: & omnia que diximus in cura fluxus san. narum & in decollatiōe medicinarum ad fluxus catarr̄: ex quibus aliqua sunt appōximanda interiis: aliqua exterius que sunt nota: si vero fuerit composita & vlcerosa duplex erit intentio. i. mundificatio pama secūda consolidatio. Adānam rem cōplent abstergentia non fortia & acuta que addant in vice re: sed suauia: vt est iulep: vel aqua mellis: vel gelembi vel aqua passularum: que sunt cōuenientes stomacho. Et quandoque castafistula vbi est necessaria ventris solutio. Nam cum hoc quod mundificat facit solutionem facilem: nec trahit ad stomachum aliquid. Et si materia fuerit viscosa & adherens: quia fuerit salsa: sicut cum aqua caulium: vel oliuarum salitarum: que etiam confortata re habent ipsum vbi aqua passularum vel castafistula nō sufficeret. Inquit. B. vulnera non sanantur: nisi perfecte exsiccentur: & mundificatio eorum exsiccatio est: quod si fuerit illic corrosio: & caro mortua oportet quod mundificetur cum medicamine proprio adhuc icarnatiuo: quale est aleos solus: vel ierapigra. B. simplex que mundificat & abstergit & confortat vt non recipiat: nec trahat ab aliis mēbris non at ierapigra magne descriptiōis: vt est iera colouintide logodion & similes quoniam habet in se res acutas mordicantes vlcērantes: & trahentes ab aliis mēbris ad stomachum: & deinde detur lac: acetosū vaccinū quia lauat & stipticat vel sirupus de absinthio & de eupatorio quia mundificant & stipticant. Et vltimo administrēs rob de fructibus stipticis superius nominatis: & cū eis oportet vt administrēs icarnantia vt est ieros thūs album mastix & filia. Et cū vlcera sint in orificio eius: administrēs cōglutinantia que teneant medicamen superius: & non permittant ipsius descendere ab eo ad eius fundum cito: vt est gummi dragantum cuius paucos seminis raphani: & lutum sigillatum: & armenum: & p

proci cum fuerit ibi exitus sanguinis. Et fortiores sunt troci. de iera sigillata et de karabe in nostro antidotario tibi traditi. Et cum fuerit ibi dolor fortis oportet ut mi seas aliquid filonij, vel seminis papaueris et portulace: quia sedant stipticando. Emplastrum Diabasi conferes rupturis intrinsecis: et solutionibus continuitatis exper tum et efficacis si deus voluerit. ℞. litargiri: opij lapidis ematis sanguinis draconis: et hominis recentis galbani mastice thuris costi boliarmeni: lumbri corum ter restrium: mumie armoniaci añ. ℥. quartum, picis naua lis: et grece cere albe: et rubee: añ. ℥. 5. rosarum mirte car damomi aloes: añ. ℥. 5. coloquintide: palme marine adu ste galle: balaustrari aristologie longe refine solide me die: et minoris: ana. ℥. i. visci quercini. ℥. 5. fiat sic decoque pelle edina in aqua donec tota dissoluatur et ipsa aq̄ co lectur: et fortiter p̄matur: et omnia alia terenda terantur: et liquefacienda liquefiat: et lumbri bene contriti cum aqua predicta et viscus fortius misceant: et icorpozent oia bene: donec veniat ad spissitudinem emplasti: et applicetur. Item emplastrum in pmo capitulo posium est san num et exptus. Et vnguenta posita supra capitulo de cu ra solutionis continuitatis meri. Alboaly sirup⁹ de yua cō ferens ad egritudines gutturis et apostema quod fit in eo et vlcere factis i stomacho: sumant succi yue p̄dice li. vi. et decoquatur vsq̄ ad tertia: et fundat super ipsum mel lis lib. i. et sumac: et radicem liquiritie: gallarum balau strarum: superioris rosarum añ. ℥. i. festarum. i. croci. ℥. ij. mir te aluminis iameni añ. ℥. i. decoq̄ et colat: et vsui reseruat.

Capitulum decimum quartum de medicinis aposte matum stomachi.

Arca apostema stomachi sciendum: est quod apostematuz stomachi: quoddam fieri contingit in superiori parte scilicet circa orificium eius quoddam in inferiori. scilicet circa fundum: quoddam in variete: seu tunica eius intrinseca: quoddam in exteri ori et quoddam in parte posteriori: que respicit dorsum quoddam in anteriori que respicit ventrem: et lacertos eius quoddam i toto et raro contingit: et plurimum est mor tale. Et ex causis ipsius specialibus: est dolor antiquat⁹ stomacho: et motus fortis adueniens ei ex pharmaco soluti no malitioso quod trahendo ad ipsum ex partibus cor poris humores et debilitando ipsum in eo retineri et col ligi operatur et vomitus frequens et difficilis: et maxime intemperate sc̄us vt puta in principio morbi alicui: pu ta febri sc̄us in quo materiam indigesta grossa: et visco sa cum difficultate vomedi ad stomachum trahitur: et p̄ sui viscositate: et adherentia stomachi pre debilitate non potest expelli: vnde corpus eius apostematatur sicut dixit Alboali. Signa. Generum eius si sit calidum: vel frigi dum ex generalibus habentur quod: si sit calidum dolor erit acutior et febris et sitis. si frigidum e contra. Sed signa specieg eius ex pte matie ex qua i se sectioe postp̄oim⁹ dicit. Signa vero specialia ex pte matie in qua: siue localia: ex parte apostematis scilicet existentis in superiori parte sto machi circa orificium sunt propria vt dolor magnus: et p pte post assumptionem cibi statim: et tumor circa furcu lam nocentum desiderij: et appetitus: et ex concomi tantibus sunt spasmus cum alienatione si sit calidum: et cum subeth et stupore si sit frigidum: et pulsus cordis fri giditas extremitatum sudor frigidus: et sincopis magis

ueniens et est malum signum. Si vero sit in fundo dolor minor et proprie post assumptionem cibi per horam tumor versus ipocundrium malitia digestionis: et cum alioruz accidentium apparitione minor. Et si est circa interio rem tunicam dolor erit maior et apud assumptionem cibi augetur: magis quod si fuerit in exteriori et tumor minus apparens tactu. Si vero in exteriori fiat e contra erunt signa. similiter si in parte posteriori versus dorsum tu mor non erit perceptus sc̄us et dolor in dorso et versus eum Si vero in parte anteriori que respicit ventrem esset magis exterius apparens et dolor in furcula: et versus lacer tos ventris in perioris.

Arca eius est quattuor res: Prima est euacuatio repletionis corporis: vel membri mit tentis si adsit: vel etiam si adsit etiam quocun qz predictorum modorum fiat. Secunda est euacuatio partis apostemate seu materie apostematis. Tertia est regimen. Quarta est accidentium correctio pura doloris et similitum qui si sit fortis: et acutus curam impedit et ordinem eius peruertit. Prima res com plet floia de saphena si multa fuerit plectoria totius vt de basilica si non fuerit multa vel demgra. Et si fuerit cachochymia totius farmatia v̄ctris solutua non vomitua educi poterit vt superius fuit inuentum cum talis euacuatio debeat anticipando: vt superius dictum est. Talis at farmatia: ad stom⁹ cum apostematū trahit et magis repelet quod euacuet. Et eigo cachochymia totius ex purget anticipando: et inmoretur expedit medicinis ven tris solutiuus stipticis vel diureticis leuibus educitibus p vias vrine vt vt sunt diuretica calida sicut radix apij et semen petroselinum et dauca aspagi et similia et frigida vt se semia coia dicta et nota vel puocantibus euacuacione se sibile: p cutis poros vt sunt sudores: puocantia leuia qua lia sunt apij anetum calamitū aq̄: et olera coz: et assaruz cū oleo de spica sup vinctuz: et ciclamē cū melle emplatu Et fra vt aq̄ ordei et melonis idi si calida fuerit: et cū fe bre: et vniū quod vniuersas mouet excreaciones. Siue in se sibile vt fricationes mlte: et suaves et ieiunia et abstinentia et clisteria cū medicinis h̄ntibus virtutē educēdi leniter cachochymia que sunt diuersa sc̄o diuersitate cachochy mie que supius habuisti. Et si sit in v̄ctris vacuo cachochymia saracis illis appropriatis ducent leuibuz et stipti citatem h̄ntibus que m̄dificent: et confortēt quas etiam ibi habuisti vt sunt iera cassia fist. aloes allubley turbit non confortatū: et silia: que leuitate soluit non inquietat: nec i pediūt dissoluēdo: et trahēdo ab alijs. Et similiter si repleto sit alicuius membri floia de vena respiciente illud membruz: et si fuerit cachochymia farmatia appropriata illi quod fit ex leuibuz ducet eam. Item tractio ad longin qua: et deriuatio ad propinqua cum ventosatiōibus et fri cationibus duris ligaturis: et cōp̄sionibus dolorosis: et alijs que supra de cura frenesis habuisti. Secundam re complet euacuatio per recursum tantum: si tota mate ria sit recurribilis vt per recursum et extractum sil si tota materia non sit recurribilis: et si per modum infuxionis sit fiens: vel per extractum tantum: aut pulsum si sit per modum congestionis fiens. Recursus autem fit triplex per pulsum tactum et transmissum: per hec omnia: vel aliquod ex eis vel plura. Pulsum complet in stoma cho apostemato: si quidem sit calidum quod indicat do

lori acutus se. & sitis. fra stiptica aromatica stomacho approp-
ximata interius. & exterius principio ap. ostematis: & vs
q3 ad septimum. & quandoq3 magis interius: & quando
q3 magis exterius quandoq3 in superiori parte ventris:
quandoq3 inferius: quandoq3 versus medium: & qua-
doq3 versus dextrum secundum diuersitatem situs apo-
stematis ministrata: qualia sunt que tibi narrauimus su-
pra de cura male complexionis eius cum materia: talia
enim pellendo materiam sedant dolorem: & inflatione3
que hanc intentionem complementia impediunt & retardat
q3 si non sufficiant quia apostema calidum sit colericum
vel adustum appropimabis fortiora vt portulacam sem-
peruiuam virgam pasto. lactuca. & succum eorum: & san-
dalum: & mucillaginis psilij cum modico camphore da-
bis & si expediat etiam succum papaueris & semi. iusqui-
ami vel paruz tebaici opij immiscebis & exterius empla-
stabis: etiam lenticulas aque super: eis aliquid calidum
& aromaticum admiscendo: & proprium quale est spica
mastix menta & similia. Tractum autem complement euac-
uatio partium longinquarum cum ventosis exercitio l-
fricatione puta cruris vel brachij vel intestinorum: vel
epis propinquorum illi. Transmissum complement con-
fortatio stomachi cum stipticis ibi numeratis: & capitulo
de cura solutionis continui eius. Et si quidem tota re-
currit materia: sanus remanebit stomachus. & subest excu-
satio transeundi ad aliud. Si vero non tota sed aliquid
derelictum sit in apostemate erat illud viscosum: & gros-
sum compactum & indissolubile & prouide nequit recur-
rere. Expediit ergo vt educatur p extractum a parte pa-
tiente scilicet parte apostematis & hanc complement diafo-
retica appropriata: vt est calamentum apium spica men-
ta absinthij & similia illa appropriata tali ordine & mo-
do vt q3 talibus frigidis: & stipticis appropiatis vsque
ad septimum donec fuit in principio: deinceps dum fue-
rit in augmentum miscebis diaforeticorum aliquod p-
dictorum equaliter & proprie quod virtutem habet ma-
turatiuaz parumper & absteriuam virulentie resind. anti-
qualis est bleta & alibleb. Qui si doloris augmentatio
inflammationis & febris que augmentum apostematis se-
quuntur diaforesim prohibeant appropimabis quod cu
frigiditate stupescit & resoluit cum complexione que e co-
riandrum & viole sicce vel cu proprietate vt est solatru3
& aqua coru intus & exterius: vel quod cu mollificatione
resoluit vt e malua & bismalua semē lini & fenugreci ca-
raplas. vel predictis calidis diaforeticis admiscebis que
infrigidando absteriunt vt est sirupus acetosus: aqua se-
minum citrulli: melonis & cucurbitae: aqua ordei: & mu-
cillaginem psilij: & mel cassie fistule dabis cum aqua en-
diuie. nec enim dolorem molliunt: & febrem remittunt.
Sedatis vero inflammatione & dolore: & cum iam perue-
nerit ad statum & decimum quartum diem tempus erit
diaforeticis calidis vti: quibus etiam admiscebis aliqd
ex stipticis: & aromaticis appropriatis quale est mastix &
absinthium spica & crocus vt robur conseruet in eo que
etiam in declinatione similiter exercebis. Et si quidem
totaliter resoluatur bene se habebit stomachus. Si vero
non resoluatur sed transeat in dubeleti qd est plurimu
propter dispositionem materie: & membru: tunc oportet
vt ad statum perducas incolumen studium tuum circa
maturationem exerceas secundum regulas: ex quas su-

pra de cura pleuresis numerando declarauimus: illuc &
recurrit. Tertiam rem complement debita sex rerum non
nalium ordinatio que supponendo regimen supradic-
tum diuersificatur secundum diuersitatem in tentio-
num seu rerum intentarum quas prosequimur que sit
ia declarate: & etiam accitium quorum correctioz inten-
dimus que qualis e debeat intentio sibi declarat: & tu si
nature prudens fueris & mente exercitatus scies hec co-
uenientia & propria inuenire. Quartam rem complement
auxilia plura & diuersa secundum quod plura & diuersa
sunt talia accia apostemata calida consequentia vt sunt
eius essetialia & propria sic dolor & inflamatio quorum
correctioem ia supra fecimus no documentum desiderii &
digestionis quorum correctioem xpi misericordis auxi-
lio inferius sibi inuenimus. Et accidentiu3 que ex comi-
tate insurgunt cerebri. scilicet vt spasmi & alienationis stu-
poris & ubeth quoru3 correctioem supra de cura capitis
premissimus vel ex coitate cordis: vt est pulsus cordis
sincopis sudor frigidus & frigiditas extremoru3 quoru3
correctioem et an diximus in cura cordis ad illa g loca
recurrit. Ad si apostema frigidu fuerit e contrario sit
inteligenda omnia. i. & cura: que ex dictis in apostemate
aliorum membrorum se nota & cura a bothoz in stomacho
est cura apostematis predicta quare o3 vt mollificantibus
vtaris deinde abstergentibus & resolutiuis vel aperien-
tibus: & vltio stipticis incuria vlcis prenarra. Et si sti-
gidum fuerit nasturcium sumptum ad exterius empla-
tum aut resoluit sua copione aut maturabit & rumpit p-
prietate sua. Sacculi i principio apostematis calis stoma-
ci appropimatis: & precedente flōia de basilica. ℞. xrius
que sadal. ros. ana. ʒ. ʒ. camphore. ʒ. i. infundant in aqua
ro. & succo citoniorum nutriantur sola aqua ordei custo-
diantur a carnibus: & vmo & confectionibus que cu mel-
le fiunt & bibant succum granatorum & rob de fructibus
fris. Et sedata doloris vehementia detur cassia. dissolu-
ta in aqua endiuie bullita: & dispumata. Si autē dies
egritudinis elongati fuerint: & calor non quicuerit sed i
mansit apostema cum duritie ex hoc emplo epithimetur
locus cuius confectio est. ℞. violarum siccarum. ʒ. x. ros-
ru. ʒ. v. spice inde mastice: an. ʒ. ii. ciperi squinat. calami
aromatici an. ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xxx. camomille se-
minis malu. auisci albi farine ordei an. ʒ. x. Conspersan-
tur omnia cum mucillagine seminis lini deinde locus ex
oleo de neridem calefacto inungatur & emplastetur ex p-
dicto per quattuor horas antequam comedat: & post di-
gestionem cum stomachus fuerit a cibo euacuatus: vn-
gantur cum oleo predicto de neride. i. spica calido & sup-
ponatur lana. Trocisci de berberis Alboaly. ℞. ber-
beris succi liqritie rosis seminis cucumeris seminis me-
lonis excorticati contriti & cribellati an. ʒ. ii. mastice spi-
ce odorifere succi eupatorij an. ʒ. ij. rubee raudesem. cro-
ci an. ʒ. i. seminis cuscute: & seminis endiuie an. ʒ. ii. spo-
dij. ʒ. i. ʒ. teremabi. ʒ. v. Tere & confice cum aqua terem-
abin: & informa trociscos au. i. potetur. Si vero aposte-
ma stomachi per viam influxionis sit frigidum siens aut
sit per modum congestionis: vel factum q plurimum e
flegmaticum factum: vel me a colicum aut enim sit ex
ex via indigestionis cibi qui ex indigestione in flegma
uertitur: aut ex ipotentia conuertendi proprium nutri-
mentum vel ex superfluitate ipsius retenta non expulsa

que est melancolica eius stomachi substantia sic nervosa melancolice nature ut superius habuisti. Cuius signa sunt predicta calidi apostematis preter dolorem se. situm et ex tinationem et que comitantur ipsius apostema calidum.

Et si sit per viam inflexionis vel congestionis superius habuisti signa ibi quare et etiam locorum in quibus fuerit situm signa habuisti ibidem. Et cura eius est ut per evacuationem vel purgationem vlem que premitenda est si plethora vel cachochymia adsit que est prima quatuor rerum in cura communi: et etiam speciali: ut est repletio particularis. s. apostemati membri scilicet stomachi et materie in appositione collecte evacuetur. Secundo per hoc extracum plurimum que per diaforetica habet compleri et resolutionem calida stipticitatem habentia vel stipticis mixta et maxime cum per modum inflexionis fuerit sciens ut non solum robur virtutis in membro custodiat: ut opus in eo per viam congestionis facte sed etiam membrum confortet et confortato repellat quod influit ei quorum caliditas debet esse temperata que non trahat: sed maturando et subtilizando materiam: et poros rarificando diaforetici et resolutioni debite prout materia et membrum erigit cum materia a fluxu cessauerit apte disponat.

Horum autem quedam sunt simplicia: et quedam composita que inferius subiungemus. Simplicia diaforetica fortis stipticitatis se habent interius ap. priada: quedam exteriori applicanda: iterum se cinamomum cassia calami aromatici: spica celtica et alia que superius in cura male complexionis meri distinguimus. Que vero minoris stipticitatis sunt: sunt ut menta absinthii semiculus anetum camomilla mellilotum capere apium et similia. Que vero exterius applicanda sunt: sunt hec. Et alia et succi et olla predictorum: sicut cortex ciprelli et aristoli: vtraque. Et si qui den totum resoluatur bene se habebit stomachus si vero non sed transeat in scierosum quod: est plurimum per nam eius: et materie eius. Tunc eius cura est due res. Prima ut stud. as mollificare: deinde resolvere: vel vtraque simul agere. Primum complent mollificantia interius et exterius approximata simplicia ut adipos butirus mu alagines. Et composita ut emplastrum de mucilagunibus oleum amigdalorum dulcium et sisaminum: et similia simul commixta. Secundam rem complent diaforetica temperata proportiōata membro et materie predicta Vtraque simul complent emplastrum de melliloto dialquidum et cerotum isopi et alia simplicia quorum copiam superius in cura pleuresis scire te fecimus. Illic ergo perquire que propria et proportionata sunt illi et in usum: donec cum diligentia opportuna. Et si deum tunc omnia ex parte tibi succedunt ad votum. Si quoque transeat in delatū cura eius est quam diximus in pleuresi: et peripneumonia illuc ergo recurrere. **Emplastrum Rasis ad apostema stomachi et epatis durum cum non fuerit antiquatum.** ℞. Seminis lini aneti sicci violarum siccarum altee camomille siccarum malve ana. ʒ. v. spice ciperis quinau calami aromatici ana. ʒ. vi. croci. ʒ. iij. olei camomille. ʒ. ʒ. aggregentur cum eo. Confectio emplastrum eiusdem fortiter reoluentis apostema durum stomachi et epatis: et ad ministratur vbi non est caliditas: et apostema est antiquum ℞. Semigreci seminis lini seminis caulis carpobalsami ana. ʒ. v. cordomeni ireos amigdalorum amararum costi mite spice ciperi ana. ʒ. v. bdelij subalbid. ʒ. vij. storacis liq.

de. ʒ. iij. mastice. ʒ. ij. liquiritie. ʒ. iij. armoniaci cere citrine adipis anatis ana. ʒ. iij. olei camomillini. ʒ. xx. gumme dissolvantur in pondere vini. ʒ. xx. deinde aggregentur omnia: et fiat emplastrum cum eo vel unguento diaquilon albo. Confectio troici. et spice ad apostema durum in stomacho inuatuua valde. ℞. florum squamanti tapfie ligni aloes cinamomi reubarban ana. ʒ. iij. croci mirre apij anisi: piperis costi ana. ʒ. i. seminis calami spice nardi ana. ʒ. iij. bdelij subalbid. ʒ. ij. mastice storacis liquide ana. ʒ. i. armoniaci. ʒ. ʒ. troicisci informentur in pondere ana ʒ. i. de quibus detur vnus cum sirupo acetoso: et proprie quando antiquatum est. Confectio solutivi mundificatis stomachum et expellentis superfluitates humiditatum remanentium in eo ex fructibus humidis: et cibus grossis valde. ℞. turbiti albi et mundi. ʒ. xx. zuchari albi. ʒ. v. gare. ʒ. iij. ziberis florum camomille ana. ʒ. ij. puluerizentur et dentur in modum traze coclear vnum magnum: vel parum prout nature conuenit et necessitas exigit. Et est proprium: in debilitate stomachi de qua immediate dicitur. Si autem non confortetur turbet educet superfluitates grossas: et subtiles si nec trahet ab alijs partibus corporis: ad ipsum: et est melius postquam detur ʒ. iij. non conditum quoniam exicat: et consumit illas pre alijs melius est: et est proprium.

Capitulum decimum quintum de correctioe accidentium sequentium egritudines dictas. et primo de debilitate stomachi.

Primum supra in primo libro: cum posuimus curam egritudinum que post purgationem solutivi eradicant quod debilitas stomachi nomen est commune: sed quandoque cadit in toto corpore eius: et sequitur ipsius debilitas omnium eius virtutum innate scilicet et influentis: et quandoque in superiori parte eius: et sequitur ipsam debilitas digestive: et quandoque cadit in fundo ipsius et villis retentionis ipsius: et sequitur illam debilitas retentive. Verum tamen est quia similiter et indefinite sumpta sunt significatio num comprehendit defectionem omnium virtutum quorum est instrumentum. Sed secundum communem acceptationem eius significatio supra defectionem digestive proprie cadit. Est enim eius operatio principalis ad quam ordinatur principaliter a natura virtutibus ministrantibus alijs deseruentibus illi. At enim Galienus nomen simplicis prolaturum si eius significatio fit in bonum debet intelligi in meliori suo esse: et a contrario sensu in deteriori suo esse: si enim eius significatio protendatur in malum: et proprie in his in quibus natura: compugnat morbo totaliter ut ipsum expellat ut in crisisibus: et similibus: vbi vero non totaliter sed potius in se confortatur vel debilitatur non ut est confortari mente et bene se habere ad oblationes. Unde Galienus ait bonum vel malum non certum signum dant ad salutem vel mortem ut in cura leuitatis supra dictum est. Et proinde quemadmodum fortitudo virtutis corporis seu membri simpliciter dicta virtutum omnium denotat complementum similiter et debilitas simpliciter prolata ipsarum virtutum vniuersaliter omnium includit defectionem secundum quam equidem ipsam hic sumimus cum necumentum virtutum eius singularum infra annunte dei filio singularia capitula subiungamus. Signa autem ipsius de

bilitatis existentis in ipso absque eo quod sit ex parte cibi et potus et aliarum rerum nostrum corpus ingredientium nec non etiam ex parte rerum unius aliarum rerum extrinsecarum accidentium ex quibus frequenter accidere consuevit sunt omnes egritudines euenientes ei predictae ex quibus potissima est complexio equalis et diuersa in alia in se principaliter equalis: aut ex vicinitate aliorum membrorum propinquorum seu remotorum prout supra in mala complexione stomachi dictum est cum sit in toto corpore eius extensibilis maxime: et secundum. **S.** In essentia virtutum efficiat nocumentum cum enim virtutes operantur in eo per qualitatum crasim: quae ex quatuor qualitibus sub alteratione facta ipsarum per discrasiam accidentem non poterunt ipsas qualitates eligere debitas et quod unicuique proprium est agant conuenienter. Talis autem malicia complexionis diuersa est omnis generis simplex et composita pura vel impura: et maxime frigida et sicca quae cum sit discrasiarum pessima et vite contraria ex ea virtutes deficiunt omnes vel humida quae villosam eius virtutes rarificat: et relaxat: et maxime si eius materia sit inhibita: sicut aqua in carto madefacta ex quo necessarium est virtutes eius valde debilitari omnes et maxime repentina sicut frigida digestina: et attractina: sicca vero expulsiua: cum enim omnium operatio sit per villos ut organa eius: eis debilitatis necesse est ipsas debilitari: maxime enim virtutes naturales non deficiunt nisi defectio ne organum. Signa eius sunt duplicia quedam sunt immediata et quaedam mediata et sequentia. **P.** Prima sunt signa deflectionum virtutum eius: quae ex defectu operationum colliguntur. Inquit enim **Abd.** virtutum et operationum adiuuantes alie ex aliis cognoscuntur et pro appetitive et attractiue puta quia stomachus non appetit vel diminute appetit: nec trahit nisi cum pena aut est attractio varia quasi tremula et sicut spasmosa. Item in retentiua puta quia non contrahitur supra cibum dicitur nec comprehendit ipsum: aut debilitate mala expressione retinet quod tremula et cum tremore: verum quandoque non percipitur illud sed sentitur labor stomachi cum desiderio deponendi cibum a seipso. Et ad illud sunt vocatae rugitus tensus et inflatio. Et signum debilitatis digestive est tardatio cibi in eo et multiplicatio inflammationis et ventositatis rugitus: et eructationis: et inflatio palpebrarum et multiplicatio slegmatis et plurimum si producat perducet ad caseum et ydropem carnosam. Signa vero debilitatis expulsiue sunt quod tarde descendit de stomacho cibum et grauitas superioris ventris perducatur: et tarditas exitus: sicut et cum egreditur erit cum dolore tortione et tenasimone. Inquit **hypo.** eorum que nutriunt velociter: et copiose veloces secessus sunt: et e conuerso: que tarde: tarde erunt que omnia infra in spalius capitulis christo suggerente disticte ponemus. Secunda sunt ex facili passione assumpta. facile enim ex qualibet re nocumentum in suis actionibus manifestum fit et augetur. Et si multa sit defectio a similibus et contrariis patietur. **S.** Signa predictarum egritudinum que esse sunt ipsius sunt signa ipsarum predicta superius: que debent esse recondita menti tue. Cura eius properare oportet cum sit ipsa omnium egritudinum corporis causa ipse quoque stomachus sit membrum cuius debilitate totum corpus debilitatur. Et breuiter sicut supra de consolatioe medicinarum diximus tres res. Prima est remotio egritudinum predictarum que causa sunt eius: quam superius

habuisti. Secunda est confortatio eius quam complet tibi et potus et medicine spiritice et contrarie discrasie ipsius ad comoderationem adducentes: que secundum naturam simplicis et compositae interius approximatae et externis secundum omnem modum: quas omnes superius habuisti que diligenti tuo iudicio prout dispositio exigit discernentur suadente gratia saluatoris. Tertia est regimen quod consistit in prohibitione rerum in quarum usu nocetur stomachi approximatione iuuantium secundo sicut enim in moralibus primo extirpanda sunt vitia: deinde inferre de virtutes: ita in naturalibus et corporalibus. primo prohibenda sunt nocentia: deinde ministranda vtilia. Inquit enim. **S.** Et anime igitur que sunt in corde cum tu crucies eas per sermonem qui erudit animas cum hoc quod non inuuantur per illud aliquo iuuamento leduntur per vsum maiori nocumento. **H.** Hippoc. quoque sequens **P.** Platonez in hoc illud testatur in naturalibus. d. Non pura corpora quantuncumque nutries tanto magis ledes. Aduertendum tamen illud verum esse sibi causa debilitatis est multa eo quod ipsa confortationem fieri impedit: sed ubi pauca sit potest procedere confortatio vel simul fieri eo quod causa confortationis potest esse causa ablationis cause debilitatis: sed de hoc supra in cura cordis est dictum. Res autem in quarum usu nocetur stomachus sunt verbigratia aer molis. In cuius substantia sunt vapores mali admixti humidum ex aquis stantibus stagnorum: lacinum gurgituum: et paludum resultantis: et male qualitatis. Et herbas et fructibus venosis ut est colloquintida laure. oia anabula oleandrum et similia. Et ex terris in quibus serpentes et reptilia venenosa inhabitant. **E.** Et ex ipsis sunt edificia noua et multum antiqua et etiam aeres corrupti ut sunt pestilentiales: et aer intolerabilis qualitatis calide fride prope et valde variabilis in ea. omnis. n. talis aer lededo corpus vniuersam impedit stomachi digestionem. et ex consequenti vniuersas eius actiones perturbat. Minus quoque quies quoniam ipsum mollit et infrigidat exercitium diminutum et superfluum resolutiuum: et proprie post cibum Cibum quoque male substantie quia grosse viscoso cetero genere durus non bene masticatus. Nutriens enim masticatione aliquam recipit digestionem vel corruptibilem et sunt pisces magni malathia enthoma et male castrata et obstrata drimia carnes bubaline equine salite venisse et nouiter nate: panis oppirus cucumeres persica pira: poma immatura lac brodiales: et etiam vinctuose: et sunt olera medulle: pinguedines et similia. Et semina vinctuosa ut silamus et similia: et cibum superflue quantitatis prestantis facietatem nauseatiuam et grauedinem. Inquit enim **Abd.** nihil est deterius nausea: et discrete quantitatis: quia non fit ex diuersis. Unde **Abd.** nihil est deterius quam diuersa cibaria simul comedere et longum tempus in mensa prolongare male qualitatis: et diuersae: quia frigide ut sunt fructus valde frigidi sicut sunt de genere aranciorum et bactheca cucurbita lactuca: et papauer et acute ut sunt eruca nasturcum sinapis: et similia: et diuersae qualitatis ut sunt: lentes et similia: et subleuantibus cibum ad os stomachi ut rasanus. Et abominabilis et fetidus et venenosus ut fungi: et extremitates caude cerui. Et ex fructibus ut grana pini non abluta: et similia. Et ex herbis ut olera mollia et malua et similia atriplices: et bleta nisi cum almuri et aceto et oleo et porro sunt condura

Et ex seminibus vt fenugrecum semen canapis iuniperi & agni casti & similia. Et ex radicibus vt rasanus napi non in decoctione dissoluti & similia. Antemperanee assumpis: vt puta cum non fuerit preassumptus iam digestus: nec cum fames aderit: & cum aderit subtraherit. Unde Alboaly nihil est deterius: q̄ nutriens supra nutriens quod nondum digestum est mittere. Et subdit subtrahere famen stomachum putridis replet humoribus. Et tunc non permisso q̄ illos putridos deponat comedere. Item inordinatus vt subtilis facilis digestionis postponatur grossis: & preter modum vt subito multus replat quo ad virtutem. Inquit hipocrates vbi cunq; cibus preter naturam intrat illic egritudinem facit manifestat vero sanatio. Et potus nocuus est potus vini noui grossi: & turbidi dulcis & diuersi & nimis antiqui: & male qualitatis venenose: quia sit illud i quo & ceciderit & mortuum fuerit aliquod ex reptilibus venenosis vt scorpio qui sui natura petit illud: & superflue quantitatis vt fluctuantis intemperanee sumptis: vt ieiunio stomacho & post cibum sient digestionem nisi sit assuetus. Inquit enim. Alboaly super cibum tamen duas fialas: aut tres bibere non nocet ei qui consuevit & aque predictae grosse & valde frigide & tepide. Et vigilie superflue que prohibent ipsum a digestionem: & superfluis somnus: & insuetus qui secundum hipocrates stomachum mollit: & lassus reddit: vel diminutus intemperaneus malo & figura factus. Inanitione cum forti medicina violenta: & malitiosa vt supra diximus. Et vomitus frequens difficilis & violentus qui stomachum facit lacunam superfluitatum ipsum debilitando & superfluitates corporis ad ipsum curere prouocando. Repletio superflua cibi & potus & humorum que superius dicta sunt: necnon & superfluitatum fecalium & ventositatis in intestinis & ipsius retentio. Nam regurgitando per sui naturam superius circulariter reddit & ascendit ad stomachum: & caput ipsum debilitat & perturbat. Et dimissio consuetudinis euacuationis: & omnia anime accidentia naturam extenuantia ab ea que secundum naturam est existentia: vt tristitia iracundia timor: & gaudium immoderatum. Coitus quoq; plurimus: & proprie post cibum & balneum superfluum & resolutus. Omnia predicta sunt in quorum vsu nocetur stomachus sani corporis & multo magis lassus: & debilitatus: & contrarius vultur & confortatur que per te eligere potes: si prudens natura a mente exercitatus fueris: vt oportet in sciendo naturam stomachi. & propriorum: & memoris eorum: que naturam ipsius exigit que in cura egritudinum eius: & malitia complexionis secundum modum vniuersalem tibi nota fecimus & capitulo de cura egritudinis instrumentalis i quantitate. Ad medicamentum expertum archidiaconi confortans stomachum debilem. R. miue aromaticae. ℥. i. tiriacae bone. ℥. i. misceantur & detur cum vino aromatico decoctionis mente sicce confortat etiam totum corpus. Pillule abbat. R. laudani masticis an. ℥. iij. Informentur pillule: & dentur. iij. mane & sero quotidie ante cibum sunt experte. Pillule ad idem confortant stomachum & omnino viscera debilia & mollificata. R. masticis albi. ℥. i. mente sicce. ℥. iij. macis galange gare: cinamomi ligni aloes an. ℥. s. asse odorifere corticum thuris an. ℥. s. squinanti. ℥. i. spice. ℥. s. Et si e nausea adde aneos & cardamomi & corticum citri. an. ℥.

i. puluerizentur: & conficiantur cum miua aromatica: & detur mane & sero tres ante cibum. Pillule andromaci sapientis & sumetur omni hora mundificant stomachum & confortant. R. aloes turbit mirab. citrinorum an. ℥. iij. rosarum masticis: salisindi croci anisi an. ℥. i. Confectio pillulas cum oximelle. dosis est. v. vel. viij

De debilitate stomachi cum siti.

Um stomachi debilitas cum siti: & tarda descensione cibi de stomacho fuerit: & acido ructu fueritq; predicta parua: neq; vetusta: stomachus cum troci. de rosas est curandus qui. R. pulueris rosarum rubearum. ℥. iij. xiloaloes spice masticis cassie lignee squinanti cinamomi absinthii: ana. ℥. i. affergantur cum vino veteri & informentur troci. aur. i. & detur in mane. idest cum. ℥. i. potionis de seminibus quotidie que est. R. cumini ameos ana. ℥. i. & buliant i mina idest aque donec aqua sit rubea de qua sumetur cum eo. Nutriatur vero cum his que sunt facilis digestionis & paucarum superfluitatum que cum redolentibus speciebus & seminis sint codita: & potentur vino veteri. Si autem predicta accidentia vetusta fuerint: sumatur diacimini & dialogibani aur. i. cum vino veteri puro: vel diaciminum solum detur si venter strictus fuerit si autem solutus detur dialogibanum. horum autem confectiones sunt note. Si autem hec non suffecerint squama ferri cum vino danda erit. Cuius confectio est. R. seinis anisi. sen. apti cimini ameos amudem origani keysim karui semis coriandri piperis longi melanopiperts: cinamomi thuris spice gares nucis musca. ciperi: zinzibe. ana. aur. v. scorie ferri aur. x. his omnibus sextuplum vini addatur & coquantur donec ad medietatem redeant & coletur. deinde eger quotidie de hoc. ℥. xxx. sumat & nutritionem alleuet: & abstineat a fructibus & herbis & cibus: & potibus frigidis & aqua specialiter frigida licet eam appetat valde. Emplastrum ibernici confortans stomachum & est temperatum sanum & expertum. R. foliorum rosa. sada lorum rubeorum & alboarum pulpe sumach: ana. ℥. ii. spice squinanti storacis calamite ana. ℥. iij. absinthii sicce loti in aqua ro. & cere quod sufficit masticis. ℥. s. Emplastrum aliud quod stomachum reddit robustum & calefacit. R. storacis spice squinanti absinthii: calami aromatici: masticis ana. ℥. i. Ex his cum vino veteri & succo citoniorum aspersis fiat emplastrum & supponatur stomacho. Item emplastrum nostrum supra in antidotario nostro posuimus calefaciens & confortans. Et stomachicon galieni in delictis vt panis suffumigatus cum lignoaloes malefacto i vino odorifero suppositus calefactus sufficienter & diu retentus prodest. Pillule magistri iohannis calamizule contra stomachi debilitatem & purgant. R. ros masticis reubarbari ana. ℥. v. aloes optimi ad pondus omnium salis gemme pulpe mirabolanzorum kebulozum & citrinorum ana: ℥. i. conficiantur cum succo mente & informentur pillule de quibus sumantur. v. vel. vii. ante cibum & post cibum. Pillule pauli facientes ad defectionem stomachi & debilitatem appetitiue virtutis & vomitum & defectionem virtutis digestiue que ex fortitudine sensus stomachi quam patiuntur aliqui post farmatiam vel ebrietate

tatem vel igniorem. *R.* sofa. mastice galle: ana. 3. i. 5. lignialoes karabe. seminis berberis sumach ana. 3. ii. gare mastice cubeborum cardamomi ana. 3. v. 5. lignialoes karabe seminis accide: coralli incensi: boli armeni ana. 3. i. spice cinamo. lochi assari añ. 3. i. fac pluerē & frica cū olo ro. dis ad d. zucari. 3. xx. da bibet. 3. iij. cū aq. fructuū v. l. cū siruppo rosato si vis eos contēperare. *O*leum masticeum valet ad stomachi debilitatem. *E*lectuarium de cinamomo secundum *Alboaly* & de xilaloes ad frigidaz. *E*t ad calidam sirupus de agresta *Alboaly* ait *L*ozallus rubeus suspensus ad collum: ita quod tangiat stomachum confortat ipsum & preseruat a dolore eius de quo se quitur dicere.

*C*apitulum decimum sextum de medicinis doloris stomachi & cura.

*Q*uitur de dolore stomachi. *C*irca quez sciendum est q. dolor stomachi in speciebus causis & signis: & intentionibus curatiuis conuenit cum sedat: & dolore aliorum membrorum quantum ad generalia. differt vero quantum ad specialia que variantur membra natura scilicet stomachi in quo est dolor. *U*nde aduertendum q. dolor stomachi est sensus nocivus accidens ei: & distinguitur plurimum ratione seu essentie: & ratione loci ratione sue essentie quia est acutus extensivus vel grauius ratione loci: quia aut est in toto: aut in parte: vt in officio eius vel infundo. *E*t post causas communes & generales enumeratas supra. *C*ausa specialis in eo est multiplex secundum multiformez ipsius euentum. *E*x homibus namq. sunt quibus aduenit dolor ante comestionem: & cum comedunt sedatur. *E*t ex eis sunt quibus accidit dolor post comestionem & post comprehensionem cibi quod est post quartam horam & fiente digestionem cessat. *E*t ex his sunt quibus perdurat: & non sedatur nisi euomant quoddam quod est si cui acetum quod proiectum in terra ebullit. *E*t ex eis sunt in quibus non sedatur dolor: nisi cum descensione cibi ab eo: & apparet egestio colerica. *E*t ex eis vero sunt in quibus perdurat longo tempore: nec sedatur aliquo predictorum modorum. *E*t ex omnibus est cui accidit dolor facta digestionem vel circa finem eius & vomitu liberatur. *E*t ex eis est cui accidit dolor propter multitudinem comestionis eius in fame mendosa & canino appetitu. *E*t ex eis sunt quibus accidit propter iterationem comestionis & inordinationem ipsius. *E*t ex eis sunt quibus accidit a re calida adustua. *E*t ex eis sunt quibus accidit dolor propter potum aq. frigide. *E*t ex eis est cui accidit dolor extensivus percussivus vel grauius. *E*t ex eis sunt quibus accidit dolor extensivus pūgitivus vel grauius continuus. *E*t quandoq. est periodicus. *E*t ex eis sunt in quibus permutatur: & ad cerebrum ascendit & ad cor: & ad nervos. *E*t ex eis sunt in quibus permutatur ad intestina. *E*t causa cuiuslibet est aut in se: aut ex communitate aut vtraq. *P*rimi autem causa & in se est si sit ex cibo: vel alijs superuenientibus debilitas eius: & caloris ipsius multiplicantis ventositatem aliquam que est causa doloris. *E*t communitatem causa est multa effusio melancolie de splene ad stomachum ad excitandum appetitū cum superfluit: aut concursus superfluitatum ad ipsum apud tolerantiam famis. *I*nquit. *Albo*. tolerare famē

putridis stomachum replet humoribus. *C*ausa autem secundi est effusio colere de epate ad stomachum inuade digestionis gratia: que ambe non ledunt in principio: qm ambe cadunt in profundum cumque abus sumptus permiscet eas mouentur cum cibo: & faciunt dolorem: & qd currit: & ascendit ad os stomachi educitur uomitu: & quod ad fundum descendit educitur egestionem & quiescit dolor. *T*ertii vero causa est imbibitio predicti humoris: vel collectio apostemosa in ipso quare nec supernatat vt vomitu facit: nec descendit vt cū secessu egrediat. *Q*uarti causa est effusio catarrofe materie ad ipsum d. cerebrum in quo multiplicata extitit hora digestionis: & facte in sono maxime nec ex tunc descendit & insert dolorem & cum vomitu educitur cessat. *Q*uinti causa est repletio egestiua ipsius quo ad vasa. *S*exti causa est disturbatio digestionis: que ventositatem multiplicat. *S*eptimi causa est diuersitas rei assumpte. *O*ctavi causa est frigiditas aque que indigestibilis: & nature contraria est. *N*oni causa est ventositas in eo. *D*ecimi causa est flegma multiplicatum in stomacho. *U*ndecimi causa est materia predicta in stomacho generata & facta mansua. *E*t si est periodicus causa est dispositio particularum mittentium aliquarum & ipsius recipientis & generantis. *I*nquit eni. *S*. quecū que in periodis exacerbantur febres particularum innaescuntur dispositionibus: mittentium: recipientium attrahentium & generantium. *U*ltimi vero causa est motus humoris naturalis vel synthomaticus. *S*igna autem doloris sunt sensus corruptus quia nocue rei presentis perceptio: qui si fortiter imprimat & dolor nō sentiat: ur mēs egrotat vt voluit hipocrates: euz ait. *Q*uicumque dolentes aliquid corporis plurimum doloris non sentiūt: his mens egrotat. *E*t signa specierum eius sunt nota ex eorum proprietate vocabulorum. *E*t signa causarum specialium & principaliter. prime sunt signa debilitatis superius dicte. *S*igna vero secunde sunt ex cuncta predicta post dolorem ad que sequitur quies ipsius. *S*ignaigitur tertie sunt singultus vel apātis signa quarte signum est descensus catarrhi cum dictionum priuatione ex cuncta ac signorum apātis dieti. *Q*uinte signum est manifestū *S*exte cause signum est manifestum & tumor circa stōa cum cum grauedine: & etiam signa septime cause sūt manifesta & similiter octaue &. viii. cause signū ē repletio extensiuā cū ipetu superueniens ac si ictu percipiatur. *D*e inde est sensus grauitatis. *U*ndecime vero cause signū est dolor continuus cum malitia complexionis stōaci & dispositionis ipsius ab eo: quod inueniatur in alijs mēbris & cāe vltimū signum est dispositio particularum predictarū appens signa pmutatiōis ei sūt: nā si pmutat ad cor: & ē cū materia & calida & effūans: accidit debilitas pulsus tremor cordis sincopis & sudor frig. & extricitatū frigiditas & disntia seu spūs offensio nō cōtinua que sunt mali signa & quandoque mortis. *E*t signa pmutatiōis ad cerebraz & nervos ē palyxis & antecedit eā congelatio stupor scotōia & vertigo: & signa pmutatiōis eius ad intestina & est cū materia ē frigi. grossa: ventosa sunt yleon & colica & dolor arteticus ex permutatione ad iuncturas.

*U*ra in cura doloris stomachi duplex est intentio generalis. & specialis. *G*eneralis est que causas imprimentes ipsius generales que sunt tres scilicet mala complexio diuersa lo-

luto continui: et utrunque complectens scilicet: ut apud
 considerat remouendas: et eadem ei quam supra in cura
 sode diximus. Specialis est que speciales causas hic e-
 numeratas et alias consimiles est abscondens prout mem-
 bu natura scilicet stomachi innuit que auxilia eligit sibi
 conuenientia: et sunt propria presupposita: ergo generali
 et ex premissis ibidem et in hac particula nota specialem
 prosequamur attente sine dilatione. est enim talis dolor
 fortis etiam si ex leui sit causa. Imprimis enim in stoma-
 chum quod membrum ceteris membris sensibilis est:
 secundum Galienum et sic magis est perceptiuus ipsius et
 proinde maioris nocenti impressio eius: ac nocumen-
 tum ad principalia et vniuersum corpus extenditur qui-
 bus alligatur vnde accia insurgunt plurimum et vnda
 Sic equidem raro est adeo paruus quin fortis sit et ra-
 ro est fortis: quin resoluendo spiritus virtutem proster-
 nat. Ob quod frequenter mortis est prouocatiuus cum sup-
 ercedat modum: quo casu mitigare oportet primo: dein
 de causam eius imprimentem: quecumque sit auferre. Si
 vero sit suavis nature tolerabilis tantum causam eius
 oportet abscondere. Auferendo enim eam simul: et dolo-
 rem auferius. Aut enim Galienus mitigatiua doloris
 super excessus et infra de cura dicemus arteticæ sunt du-
 plicia: quedam respiciunt: et tractant causam imprimen-
 tem et percipientem simul: et quedam solum causam perci-
 pientem et non imprimentem nisi calida fuerit et subtilis
 Prima sunt duplicia frigida: apocristica: qualia sunt
 rose myrta: rubus folia vitis salicis citonia sumac spodi-
 um sandalis: et similia et alia sunt calida temperata. Pri-
 mum gradum non excedentia stomacho quoniam cõia
 et propria qualia sunt canno. mellilorum anetum anisum
 apium semen caulis napi amomum absinthium squinantum
 amigdale fenugre. semen lini: radix altee: malua isopus
 humida et cerotum eius et similia in primo gradu calida
 et proprie quando cum eo fuerit consolidandi potestiam si-
 cut gummi prunorum et cerasorum terebentina amidum
 crocus et laudanum hec et ipsarum omnia feces et aque exte-
 rius applicate secundum omnem modum scilicet embro-
 cationis infusionis epithimatis cum spongiis filtro pa-
 nis lana stappa i vesica vitrea balneo: i facell iclus capla
 ta emplasta et cerotis: et inuncta: et quedam ex eis interi-
 sumpta: et composita per modum apozimatis. Et ex eis
 est sonus qui retrahendo sensum: et calorem materiam digerit.
 Prouocantium autem somnum: quodam si frigida: et stupefactiua
 que i specificant: quodam calida ut anetum et oleum eius: vesnea
 mirra crocus flos amig. et similia. Et inebriantia ut vinum
 purum et fumosum non antiquum: quoniam si. B. vigilias gignit
 et gallia et crocus in vino zizania amomum armel et mar-
 macurattal. pmixta cum vino iebriata magnifice et agrimo-
 nia sub capite posita a proprietate facit dormire. Prouoce-
 tur et sonus si frigida fuerit cum doloris: cum calis predictis et
 proprie si per interius approximanda. prouocare interdum. Si vero
 fuerit calida cum frigidis. Si vero per approximanda exterius
 cum quolibet poteris prouocare et cum eo quod a proprietate. huius prouocare
 intus et extra. Si vero sunt narcotica stupefactiua quorum
 multe sunt species i fortitudine et debilitate stupefactionis: dif-
 ferentes eorum. n. fortius est opium. Unde Albo. ex opio cum ca-
 storeo unat quoniam si adacus lapsus ex dolore deide poma-
 madragore semine eius: et cortex radice eius. deide papa-
 et uisquam deinde solat. deinde coriand. et mucilago

psilij. deinde nig. et ultimo aqua frigida. Inquit. n. hypo-
 dolores et tumores: et podagra si in rubeum fuerint ten-
 dentes aque frigide infusio refrigerat: et attenuat stupor. n.
 mediocris que inducit soluit dolor. Alia vero sunt ex his
 propostia ut triaca filonii: trisera magna athanasia. et alia
 antidota magna. Que omnia secundum ordines appropiabis
 et put supra in libro diolatiõis diximus que cum re habet
 virtutem proprietate confortandi: et defendendi stomachum mi-
 strabis ut est menta mastix spica et castoreum: Et ex eis
 est dolor inductus in aliquo extremorum vehementior
 qui denigrat ipsum sicut hypo. dixit in affonsimis ex eo
 quod trahendo virtutem sensibilem ad remota sensum mi-
 nuunt in stomacho. Et ex eis sunt cibi et potus grossum ge-
 nerantes sanguinem ut lentes: frumentum coctum car-
 nes bouine extrema et viscera animalium et pisces magni
 et vinum magnum nigrum spissum et ponticum: qui sen-
 sum operantur obtusum et acutum inspissant et obtun-
 dunt humorem. Que vero causam specialem abscondunt
 imprimentem sunt diuersa secundum diuersitatem ipsi-
 us superius numerata: Aut ergo causa est debilitas sto-
 machi et doloris digerentis ipsius: et huius cura est due res
 scilicet confortare et soluere ventositatem: et tradidimus
 hec supra que sunt illam complementia: et per quem modum
 Et si quidem sic per comunitatis viam et effluione ma-
 terie melancolice de splene ad ipsum cure est quattuor
 res prima est splenis euacuatio: secunda est materia me-
 lancolice ad contrarium tractio vel ad aliud deriuatio
 tertia est ipsius confortatio et ductuum ipsius apertio: ut
 ad exterius expellat et non ad stomachum: quarta est sto-
 machi confortatio: et viarum constrictio ut ipsam repellat
 fluentem et non recipiat. Primum complement euacuan-
 tia ipsum proprie ut est epithimum: polipodium: lapis
 lazuli armel: mirabolam indi: eblici: bellirici et filia. Et si
 fuerit cum peccato sanguinis phloia de basilica sinistra: vel
 ad seylem sinistre manus vel emoroidarum aptio. Inquit
 enim Galienus maximo enim dolore: et in acutissimo
 apostemate nulla melior medicina hac esse potest.
 Secundam rem complement ventosarum projectio in ipo-
 condrio sinistro vel in alio loco stomachi opposito et spleni
 ut renibus vel inguibus. Tertiam complement caparus
 scolopedria tamariscus itus et extra et per omnes modum ap-
 proximata. Quartam rem complement calida stiptica sto-
 macho approximata intus et extra: intus ut mirabi conditi-
 citonia condita xilool. cinamomum spica macis et alie spe-
 cies appropriate et cibis preperatus cum eis et aceto et po-
 tus vini puri in quo decocta sit peonia ministratus. Ex-
 tra ut spongia madefacta in aceto calido cum spica men-
 ta et mastice. Si autem extractu superfluitatum ad sto-
 machum tempore famis cura est altero duorum modorum
 sic docent Albo. quia aut cum euacuatione ante cibum per
 vomitum: aut cum assumptioe alicuius lubricati ante
 cibum quod ipsum deponat stomacho et est notum. Se-
 cundi cura est sicut quatuor res prima est mittentis epa-
 tis euacuatio quem complement absinthii succus: et vinum
 eius reubarba. cassia. tamarindi manna et mirob. citrini
 Secunda est materie deriuatio quam ventosatio in dex-
 tro ipocondrio: complement vel in dorso rebus: et ingui-
 nibus. Tertia est confortatio epatis quam complement ab-
 sinthium eupatorium in decocto feri caprini vel aqua
 fructuum vel sucro. et diuie et filia itus et extra approximata

secundum omnem modum. Quarta est confortatio sto-
maci et viarum constrictio ne recipiat infuētē colerā quā
complet, citonia pira sorba nespila sumac granata muza
iterius exhibita et rob ipsorum vāis cū vino et extra cime
rubi spodiū et folia vitis cū saue et agresta eplata: et alia
que superius diximus i prima particula. Tertij curā ha-
buisit hic supra de cura male cōplexiōis cum materia: et
de cura apostematis. Quarti curā quod ē sicut catarrhi. Qui-
ti cura est vomitus et abstinentis. Sexti cura ē vomitus
et ordinata comestio et bibitio. Septimi cura est vomit^o
ministratio rei frigide tēpare vt sunt granata psica paru3
muza et acia. Et si cū mordicatione ipsum sedant magis
frigida vt lac acetosuz succus macianorum aque frig. da
et similia et succus filiorum vitis exterius applicatus cū sa-
ue ordei. Octavi cura est vomitus ipsius et ministratio
rei calide intus vt zinzib. gare cioamomi galange diaca-
lamenti et diatrion tiriace et similia. Extra vt est absin-
thiū eplatum cum vino aut melle panis calefacti et sūi-
gati cum spica et lignioaloes et vinctio cū oleis calidis su-
pra dictis scilicet de lilio aneto nardino masticino et de
piperibus et balneum in delicatis proprie et in robustis
emplasto nostro calefactio et confortatio in antidotario
nostro dicto. Noni cura est cura ventositatis et inflama-
tionis: et ex appropriatis est ius galli ātūqui et darfelehā
ādachoecha etiam salgēma spica castoreum galanga et cō-
fectio eius. **D**ecimi cura est ventositatis stomachi cura
supra in cura ventositatis stomachi dicta. Undecimi cu-
ra est cura malitie complexiōis stōaci cum materia slica
quam hic diximus: et propriū est agaricus transglutit^o
et si ē māsiua est eade3 cura: s3 fortior. Si vero sit periodi-
ca et permutabilis dispositionum particularū: correctio
ipsius est curatio que ex cura secūde et tertie cause tibi est
manifesta si christus tua illuminatio sit quem timebis.
Pillule hipo. quas. **M**i. in suo antidotario ponit exp-
te sunt et de vltimis ad dolorem stomachi ex quacumque
causa sunt dentur tres vel quinque ponderis. 3. i. precedē-
te digestione cum oximelle squillitico et geliabiz et aque
decoctionis mente sicce et anisi: et feniculi et ameos si ma-
teria fuerit grossa viscosa et difficilis eradicationis vel cū3
sirupo acetoso et predictis si facilis et nos infra ponemus
caplo de cura scrofularum. **A**bo. si dolo: stomachi ex ven-
tositate fuerit prefocata in stomacho: aut in eis que sequū-
tur cum confert ei grana lauri et ciminiū aslatum cū3 mel-
le confecta stomacho applicata per modum emplasti: vel
euaporata cum vino. et si est dolo: ex melancolia inflati-
ua: tūc op3 vt euaporatio fiat cum alumine: et dragāto
contritis cum acetoso aceto: additis ramis aneti contri-
tis. Dolo: antiqui sit post cibum et non sedatur nisi vo-
mitu malus est et rectius vt sumat aliquid mellis ante ci-
bum. Et vt consideres causam illius ex capitulo vomit-
us et euacues illud quod oportet euacuare ex infusione
aloes et similibus. Deinde administra trociscos de stel-
la: qui valent ad dolorem stomachi: et si ipsi recipienti su-
perfluitas expulsas ex reliquis membris. Et ex eis que
conferunt ad hoc est vt sumatur olibani masticis: nigel-
le ameos corticum fistico:um viridium et xiloaloes cru-
di omnium ana partes equales: terantur: et cribellantur
et conficiantur cum melle emblicorum. Et sumatur ex
eis omni die ante cibum quantitas. 3. ij. vsque ad aur. ij.
Et confert etiam ministratio coriandri et sirupus grana

torum cum menta. Et ex eis que confert dolo:ibus sto-
maci cū ppetate s3 q3 testat **A**bo. si pelles itrifice stōaco
rū auū et pprie gallinaz exiccate et pulueriza te et bibite
cū vio et carnes obstraco: neq3 decocte neq3 assate. Et
radix pedie et seim ei^o et. 3. ii. ex succuti bibit^o cū idromel-
le ad dolo: et mordicatione3 et corall^o suspensus ad collū
q3 tangat os stōaci. **C**ōfectio trocisco: stelle q3 potu dā-
tur ad dolo:es stōaci valde pfidos. **R**. spice masticis ci-
namōi thuris squātī castorei mirre piperis mandragore
semis usquātī absinthii opii aloes ana. 3. x. informetur tro-
cisci et dentur in potu. 3. ii. cum vino: et sūt de vltimis et
almāforis. Item cōfectio troci. de rosis maior cōferēs ad
dolo:ē stomachi et malitiā digestiōis: inflationi et inceptiōi
idropis et febrib^o ātūqs. **R**. rosa. 3. iii. xiloaloes spice ma-
sticis cassie lignee flōrū squinanti cinamomi absinthii ro-
mani ana. 3. i. informetur trocisci cū vino veteri et den-
tur in potu cū aqua radice quoz dof sit. 3. ii. **C**ōfectio alia
troci. et dof minor ad dolo:ē stōaci sicut cū quo est hūor
colericus et ad inflammatione3 ābelitus: et malitiā digestiō-
nis. **R**. rosarum tritarū. 3. x. spice aromaticce: masticis an-
3. i. 5. informetur troci. cum vino quorum dosis sit. 3. ii.
Trocisci andromaci facientes ad dolo:ē stomachi et diffi-
cultate ventris: et difficultate vrine. **R**. se. apii. 3. vii. semi-
nis anisi. 3. iii. reufeni piperis albi: flōrum squinanti casto-
rei spice cinamomi opii ana. 3. i. 5. aloes succuti eni mashi-
cis croci ana. 3. i. absinthii. 3. iii. tere et cribella et confice cū
succo mēte: et informa trociscos et vtere. **H**ippocrates
medicamen confortans stomachum et virtutem eius su-
gans dolo:es et faciens accelerare digestionem. **R**. galā-
ge masticis lignialoes cinamōi seminis mirre ana. 3. iiii.
eufragie anisi ana. 3. 5. zinzib. 3. corticis fisticis exterioris
olibani rosis an. 3. ii. spice. 3. i. salis gemme. 3. iii. zuccari ad-
ministrati vel sirupati cum aqua rosa. lib. ii. dosis est a. 3.
i. vsque ad. 3. i. 5. an cibū et post. Aliud quo dolo:es ei^o
ex grossis et viscosis humoribus sepultis i stomacho et ei^o
villis et est conueniens senib^o proprie et bieme. **R**. bacha-
rum lauri anisi ana. 3. i. piretri vltamarini zinzib. galan-
ge: ana. 3. iiii. masticis mirre ana. 3. ii. mellis lib. ii. acceti li-
i. dosis est ab. 3. 5. vsque ad. i. **G**alienus medicamen-
valens ad infirmitates stomachi frigiditas et dolo:es fortes
R. trium piperum spice nardi zinzibe. rosarum flōrum
camomille squinanti centauree aristologie rotunde: an-
3. vi. lignialoes. 3. ii. **C**onficiantur cum melle in quo co-
cta sit mastix et gare: et dosis est. 3. 5. cum aqua calida. **A**liud
medicamen conferens ad dolo:em stomachi et epa-
tis remouens putredinem ab eis ex caliditate et acuitate
edere citrine faciens digerere cibum et confortans ea. **R**.
rosarū ru. 3. x. trocisco:um diarodon liquiritie ana. 3. iiii.
gare. calami aromatici spodiū masticis lignialoes ana. 3.
ii. trium sandalis. 3. iii. seminis portulace lactuce scario-
le seminis comunium mundatorum albarum margari-
tarum cum fengerase rasure eboris dragaganti gummi
arabici ana. 3. i. 5. camphore. 3. 5. confice cum sirupo aceto
so dosis est. 3. 5. cum aqua calida vel frigida. **M**edicamen
ex inuentione nostra sanans vniuersos
languores stomachi si iesus christus voluerit omnes vir-
tutes eius confortat et vomitum sistit et ipsum proprie na-
ture restaurat quo nullum est melius. **R**eci. masticis li-
gnial. mirre ciamōis: an. 3. v. corticis exterioris fisticis gare
spice an. 3. iii. eufra. 3. 5. corrali albi et ru. ptes. miscendo

*Emulsiō famis
Quid sitis
Ablatio appetitus
Sunt in
Corruptio*

equales ad pōdus oīz rez syrapi ro. qd̄ sufficit. **¶** Dille
 purgantes stōacū ab oī superfluitate humorum ⁊ cerebz
 ⁊ remouent dol. **℞.** absinthij mastice agarici ana. ʒ. ij.
 ⁊ remouent dol. ʒ. iij. turbit. ʒ. x. epithimi ortensis salis in-
 dri ana. ʒ. ij. penidiarū. ʒ. iij. hierepigre. ʒ. v. succi ro. ʒ. iij.
 diagridij repressi. ʒ. j. sac pillulaf cō succo scariole. dosis ē
 ʒ. ij. Confectio anacardia diaciminū ⁊ diatron ⁊ pipe-
 reon sunt zuententia dixit Albo. pillule q̄ p̄ferūt ad do-
 losē stomachi ⁊ singultū ⁊ sunt seraphionis. **℞.** aloes ab-
 luti. ʒ. j. s. musci piperis ana. ʒ. iij. conficiant cū vio pu-
 ro ⁊ aliqui addūt spice. ʒ. ʒ. **¶** Pillule ad dolorē stomachi
 ⁊ tussim ⁊ eos q̄ pauare nequunt. **℞.** aloes. ʒ. vj. absinthij
 enule. ana. ʒ. vj. mastice mēte faracenie ana. ʒ. ʒ. **℞.** Con-
 fice cum melle dosis est. v. ate cibum vel post. **Beiceps**
 scribamus medicinas que administrantur exterius ⁊ em-
 plastris linimentis vncionibus super stomacho ⁊ mo-
 dos eorū ⁊ sunt ex necessitate cure lāguoris stomachi ag-
 gregant. n. ⁊ coadunant partes eius ⁊ virtutes ⁊ calozes
 ne resoluatur ⁊ exalet indebite ⁊ destruit in eo dolores
 ⁊ p̄ferunt eius vite. **Emplastrum filagrii ad dolorē stōa-
 ci epatis ⁊ matricis ⁊ apostema cū limitur exterius ⁊ ad-
 ministratur mulieribus in lana linita cū ea matrice. ℞.**
 croci. ʒ. ij. bdelij. mastice cal. aromati aloes storac. hūi-
 de an. ʒ. viij. cere. ʒ. ii. adipis āleris. ʒ. xij. s. fopī sicce ⁊ hu-
 mide. ʒ. xxx. olei nardini quantū sufficit. **Calfactorium**
 ad dolorem stomachi frigidum. **℞.** emerū calidū ⁊ imple
 passidē quā vis desuper asperge cinas origani ⁊ inuolue
 in panno lineo ⁊ superpone cū p̄pressionē. **Idem opat**
 regula ignita extincta in vino greco ⁊ superposita stōa-
 co. **Sunt etiā experta calefactoria sicca ex sale ⁊ milio v̄l**
sulfure secundum Hipp. ⁊ humida ex spongia madafa-
ta in vino decoctionis anisi feniculi absinthij ⁊ camo-
uille. Unguentum ad predicta. ℞. aloes mastice oli-
 bani mirre ana. ʒ. ʒ. corticum granatorum: rosarumanisi
 galange: gare: ana. ʒ. iij. olei rosati camomille: ana. lib. j.
 cere. ʒ. iij. buli. oleis aceto ⁊ cera post perfecta ⁊ decoctio
 nem superasperge in sine species predictas puluerizatas
 bene agitando donec fiat vnguentum de quo p̄ucto sto-
 maco superasperge mirram ⁊ masticem lincum p̄nūm
 ⁊ lanam succidam calidam superpone. **Linimentū aliū**
nostrum confortans stomachum ⁊ omnes eius operatio-
nes ⁊ remouens oppilationes dolores ⁊ v̄tositates. ℞.
 olei nardini lib. j. ⁊ sac bullire cū sanfucio trito bullitiōe
 vna postea pone cere. ʒ. iij. ⁊ fiat vnguentum cum masti-
 ce mirre terebētine laudani: ana. ʒ. j. ⁊ vnge ⁊ superasp-
 ge puluerem anisi ⁊ rosarū. **Aliud ad eandem in febrici-**
tante. ℞. olei mirtini ⁊ ro. ana. ʒ. ij. ⁊ buliant cum masti-
 ce ⁊ olibano ⁊ vnge stomachum ex eo ⁊ superaspge plue-
 rem ro. ⁊ granatorum: ⁊ remouet vel arcet nauseas. **Ad**
idem. ℞. succi solatri ⁊ succi absinthij. anisi. ana. ʒ. iij. sa-
 rme ordei. ʒ. iij. mastice. ʒ. j. ro. rubearū puluerizata ⁊
 ʒ. ij. cōmixtio: ⁊ vnge. **Aliud quod administratur quan-**
do omnia alia non p̄tulerūt ⁊ sedādo dolorem arcet vo-
mitum ⁊ nauseam ⁊ fluxū. ℞. colosonie terebētine oli-
 bani ana. ʒ. j. sanguis draconis mumie mirre sarcocole
 ana. ʒ. ʒ. rosarum corticum granatorum ana. ʒ. i. Insu-
 de stuppam ⁊ suppone.

Estructio seu ablatio appetit⁹ ei⁹ q̄ dimittio seu fa-
mis q̄ est fm S. cibi idigētia seu desideriu cali. ⁊
ficcū sicut sitis ē idigētia pot⁹ ⁊ desideriu frigidū ⁊ hūidi-
cur⁹ organū ⁊ os stōaci natura istituit sūt note si. n. sp̄s no-
cūcti appetitue actiōis q̄ ē triplex s; S. s. ablatio e⁹ ⁊ cū
stōac⁹ nihil appetit ⁊ dimittio ei⁹ ⁊ ē cū appetit in pa-
rū respectu p̄sueti: ⁊ eius corruptio q̄ est cū appetit mē-
uenictia: s; de hac infra disticte dicit p̄e sapie succurren-
te. Cause autē eius ex noticia cāz naturaliter p̄ficiētū
ipm possunt haberi. Inqt. n. S. q̄trariōz q̄trarie sūt cāe
Cause autē p̄ficiētes ipm appetitū naturalē fm Sali-
sunt qnqz. s. inanitio membrōz naturale desideriu coz-
trahens suctio venarū: stomachi sensus ⁊ desideriu aiati
p̄plens. Si ergo auferat: aut d̄struatur illud erit: aut qz
membrōz ianitio non p̄ceslit: aut qz naturale desideriu
fuit destructum: aut qz venarū suctio non interuēt qui-
bus mediantibus membra trahūt a stomacho ⁊ intestinis
sicut radices arborū a terra qz aut organū appetit⁹. i. stōa-
cus suam inanitionē non sentit vt in bolismo: vnde aiā-
tum desiderium. i. volūtas replendi nō sequatur: que fa-
mes eē dignoscit: aut qz nulla affuit. **¶ Dum cā est reple-**
tio membrōz ⁊ p̄prie ex hūozibus crudis p̄stipatio por-
rorum ⁊ calozis naturalis debilitas ⁊ occupatio ipsius
in reficiēdo humores crudos ⁊ grossos ⁊ digerendo ⁊
administrando ipsos loco eius: quod dissoluit vt in ani-
malibus accumbentib⁹ i cauernis sanis hieme est vide-
re: ⁊ in valde p̄gubus: ⁊ i febricitibus se. s. lica. **¶ Secūdi**
cā ē: qz i p̄ceserit ianitio sēibil: tñ v̄l i sēibil: qz sūt v̄l
tima ⁊ supflua sic naturale d̄sideriu ⁊ naturā destruxit:
qz a venis trahere nō potuit: vt in vlceratiuo fluxu: ⁊ p̄-
prie sanguineo ⁊ sebul⁹ acutis: ⁊ p̄prie pestilentialib⁹
⁊ etbicus ē māifestū: ⁊ ēt i gualle sēctibus ⁊ supfluo exer-
citio ⁊ resolutiō ⁊ diaforetico sudore ⁊ fame diuturna
⁊ similibus. **¶ Tertii cā ē v̄cay ⁊ ep̄is debilitas seu opila-**
tio sic i aposte. epatis ⁊ febrib⁹ pacuē ⁊ fluxu epati. ē ap-
parēl. **¶ Quarti cā ē qz i orgāo. s. i. stōaco e multiplex cā. s. itioz**
⁊ exterior: Et itioz p̄p̄a at ē stōci aut ex q̄itate ⁊ stōaci p̄-
p̄a ē q̄libz egritudo destruet sensū ei⁹ aiati sibi vltra nā-
lē ⁊ zūcē additū vt trahat nō solū p se s; p toto qz deside-
riu aiati p̄plet ⁊ tñ epar i ʒ. p toto trahat illud tñ non h̄z
vt stōacus eo qz trahit ab int⁹ ⁊ a p̄xio: s; ifra de hoc sū-
me tertie ca. p̄io dicit si x̄ps anuerit. **¶ Et p̄rimū eūctēs**
ē mala p̄plo pura v̄l cū mā ⁊ pura v̄l cala ⁊ sicca p se vel
p accēs illd̄ opās: p se qz auferēs cāz appetit⁹ cibi q̄ ē ca-
lid⁹ ⁊ ficcus q̄ cā est frigiditas ⁊ hūiditas ⁊ inducens in
eo cām appetitus potus q̄ est frigidus ⁊ hūidus sic pri-
uat famem ⁊ inducit sitis: qz aut ita sit p̄z in iter agētib⁹ i
aere calido ⁊ estatis tpe: ⁊ in exercitūtib⁹ ⁊ balneatibus i
aq̄ cala in qb⁹ est videre qz deficit famēs ⁊ sitis augetur.
¶ In q̄trarijs at̄ crescit famēs ⁊ dimittit sitis: p accēs at̄
qz non sit caliditas resoluēs ⁊ inanis stōacū vt in cāno
appetitu i ʒ. raro sed dissoluēs villū longitudinalē trahē
tem ⁊ eius hūiditatem ⁊ trahens ex alijs partibus circū-
adiactibus ad ipsum ⁊ repellendo stupefaciēs v̄l frigi-
ditas vel hūiditas qz nō sit tempata vt p̄dicta coopans
ad nālē nec supfluef̄ par: vt i cāno appetitū s; valde ad
eo vt paliticū faciat: q̄re destruit sil̄ sensū ⁊ attractiua ē
⁊ nālē vtutē vt i bolismo v̄l cū mā aut ḡnata aut ifluxa.
¶ Et ḡnerata vel calida dissolvente ⁊ replente ⁊ calefa-
ciēte v̄l frigida viscosa grossa adherēte ⁊ sēū obrūdēte.

Cap. xvii. de nocuentis appetitus ex qbus ē debi-
litas: seu dimittio destructio seu ablatio ⁊ corruptio.

Influxa plurimum est aut a cerebro vt i catarris aut ab epe: vt in substinentia famis que stomachus putridis replet hñozibus epe non habete de bono sanguine n si q̄ tuz sibi sufficiat vel nō putridis sed bonis epe de bono habente plus quā sibi sufficiat: vt innuit Gal. vt supra dictum est. Aut etiā a splene cum multam melancoliaz mittat illi que repleat vel mliam adustā q̄ calefaciat locum appetendi: aut a toto corpore vt cum p̄cessit vomitus violentus et frequens qui debilitauit stomachū: et puocant cursum superfluitatū a toto corpore ad ipm: vt de factus sit lacuna superfluitatū. Ex cōitate vero cā: et est absoluta est plurimum vt in egritudinibus cerebri. s. sola liturgia stupore et similibus. Et q̄nq̄ est cum cōitate nerui vt vie intermedie inter cerebrum et stōaci officium q̄ sit paralticus aut in egritudinibus epatis dictis i qui b̄ debilitatur naturaliter virtus oīs non solum appetitua in radice vey etiam ex sequenti in stomacho in toto corpore. Aut in egritudinibus splenis q̄ non mittat mliam: aut in egritudinibus intestinoꝝ vt in disinteria vel in vermibus existētibz in eis: et pungētibus ea qui bus cōicat stomachus: l̄ q̄nq̄ cibum p̄cipiendo de eo causa sit appetitus caninus vt ait Albo. sed illud q̄ sideratione indiget et alia debilitantia dicta capitulo primo q̄ mouent ipm ad expellendū seu vomēdum et non appetendū: aut pp̄ matricē vt accidit in retentione menstruum et in principio ipregnationis l̄ sibi accidat tūc corruptio appetitus magis nec sit vere cōitas absoluta. Exterioro vero cā est causa p̄matura ex aere calido resolvente virtutem suo excessu vel dissoluentem humiditatem et replente non consumante aut frigido suo excessu stupescienter phibente resolutionē vt in debilibz natura vel solum recludente calorem ad interiora et calefaciente stomachū vt in robustis natura et exercitium superflui resolutionis: et quies nimia. Inq̄. n. Hippo. derelinquētes exercitiū frequēter et hīcā incurrunt: vigilie superflue et sōnus superfluus: et pp̄rie insuetus qui stomachū mollit: et cotum reddit vt ait Hippo. Libus superfluo calidus vel frigidus et huiusmodi vt supra capitulo de debilitate dictus fuit. Idotus aque frigide plurime: et pp̄rie in ieiunio. Inq̄. n. Hippo. qui aquā frigidam vete biberit inanito eoz corpora in defectionē adducit. Idotus quoque vini antiqui q̄ est cā sitis non famis vt ait Gal. licet p̄ accēs possit esse cā appetit⁹: q̄ sit inebrians et acelat. Dimissio et pot⁹ delatiui in hñtib⁹ meatus ep̄is angustos superflua repletio et inanitio p̄dicta et aie accētia vt tristitia timor: ira imaginatio rei abominabilis et p̄ntia eius et filia. Et destructio: seu casus appetitus i egritudinib⁹ cronis est malū p̄ vias signi et cā: vt ait Hippo. in affo. Sz scias quod cause destructionis appetitus sūt ip̄e eedē cāe debilitatis ip̄i cū sūt et ip̄a facta a frigiditate et deterior facta a caliditate eo quod frigiditas et acūs appetitum nō destrūct. Signa vero q̄bus habēt cognosci sūt sensus qui opant in eis et inuentio q̄ nihil vel parū inueniatur appetere respectu eius quod p̄uenit appetere. Causaz vero signa et p̄mo p̄ime cause hñt ex dieta p̄cedente q̄ tales crudos hñozes habuit multiplicare et ex hñtudine grossa et pingui calore limido et plūbeo. Inquit Gal. color. n. corporis hñoz dominium ostendit euz p̄iuatione oīs insensibilis vel sensibilis euacuationis et pp̄rie p̄ poros. Ex p̄plexione etate tpe regide arte et alijs

similibus circumstantijs. Inq̄. n. Hippo. p̄templari autē oꝝ tempus etatem et. Et q̄ ex inuincta abstinentia longa non minuitur corpus neq̄ ex se. longa. Inquit enim Hippo. febricitantibus non oio in superficie p̄manere: neq̄ corpus minuire magis eo quod secundam naturā lōgitudine morbi significat q̄ humorū crudelitate et porozū cōstipatoꝝ ostendit: et ex pigritia corporis et defidia aie tarditate motus turgiditate et hipocōndrioz suspensione: et exētū cruditate. Secūde autē cāe signa sūt si neq̄ p̄dictoz p̄ria cū inuentioe euacuationū sensibilū et insensibilū p̄ceratariū enarrataz hec in adductis exemplis et pp̄riū signū est debilitas appetitue virtutis: et est vt p̄parentur infirmo cibi quos desiderat: et euz misrant sibi et gustat et utuperat illos. Tertie etiā cause signa ex his q̄ in exemplo adducunt sūt manifesta. Quarte vero cause q̄ i organo p̄stebat. s. stomacho signa sūt. q̄ sit inanitiēz suam non p̄cipiens et apud transglutionem rei acute putapipis nō sentiet ardor: nec sequetur singultus. Et si qui dem sit eius cā interior: et sic mala complexio ei⁹ prop̄puta calida vel frigida signa superius habuisti: et ex eius signis est si sit calida sitis et inuat potū aq̄ frigide vel cibi frigidi actu: nā alterando discrasiam eius excitat appetitum ablatū. Sic. n. est videre q̄ febricitariū redit appetit⁹ cum receptione panis infusi in aqua. Si vero sit frigida signa erūt p̄ria. Si vero sit mala complexio cū materia generata in eo signa stōaci sūt debilitas et discrasia p̄cedens cū malina regimīs. Si sit calida erit sitis amaritudo oris et eructatio fumosa et exētia colerica: et ex assumptione cibi et potus frigidi et absterfui appetitus excitatur. Si vero sit frigida signa erunt cōtraria: quū incipit comedere cibum et potum calidus: et absterfui excitat appetitus: materia. n. q̄ inherebat sua viscositate et sensum stōaci obtūdebat cū ex cibo vel potu tali abstergatur sensus stomachi redditur et appetitus. Signa vero materie infuxe sūt p̄cedens mala dispositio p̄dictorum mēbroꝝ cū inuētiōe catarris: p̄sueti vel cum p̄cedente abstinentia inueniat: vel cum vomitu frequēto. Si vero cā debilitatis et destructionis sensus aiati desiderij stōaci sit ex cā cōitatis alioꝝ mēbroꝝ signa erunt inuentio seu p̄cessio dispositionū seu egritudinū ipozū membrorū quibus dictū ē compar. Signa vero cāe extrinsecarum sūt sensus et inuētiō p̄dictarū ex re vel relatu infirmi vel abstātū mistoz: et facilis euētus ei⁹ et facilis cessatio: q̄ in die vel nocte sequēte: vt ait Gal. **Lura.**

Urationis intentio ē duplex: gñalis. s. sp̄ialis: gñalis est tres res. Prima ē ablatio cāe Secūda p̄fortatio stōaci et p̄pe superioris partis eius sensus et appetitus viuificatio: et exētatio tā diu exētis destructi vel sospiti: et p̄fortatio ip̄i debilitati. Tertia ē accētū correctio: vt ē debilitas sin copis et filia. Sp̄ialis ē q̄ ex digestioe generis. s. appetit⁹ destructionis et debilitatis in suas sp̄ales causas accipimus et in actū vel opationē vnicuiq̄ sp̄ali cāe quēntes adducimus medicinas et pp̄ria auxilia demonstramus. Si ergo causa destructionis appetitus fuit defectus in nitionis membrorū: et ipsius causa spiritalis sūt repletio ipozum ex humoribus crudis cum porozū cōstipatione: et caloris naturalis debilitas: nihil vel parum resoluētis: cura erit quattuor res. Prima ē humorū ipozum digestio seu adequatio. Secūda est porozū et

refectio. Tertia est ipsorum evacuatio et resolutio. Quarta est caloris naturalis confortatio. Primam rem complent usus ciborum potuum et aliarum rerum non naturalium calefacientium temperate et extenuantium: prout in cura cordis specificauimus nec et medicinarum eadem virtutem habentium quas in cura male complexionis stomachi frigide cum materia enarrauimus. Ex quibus est sirupus acetosus mellinus cum seminibus et radicibus: et de isopo calamento origano ameos et similibus: et oxymel squilliticum et diatrion diacalamentum proprie et diaciminum et similia. Secundam rem complent fricationes temperate in vniuerso corpore et multe cum blandis manibus calefactis cum oleis rarefacientibus et subtiliantibus ibi superius enarratis. Et ex illis est oleum camomille anetinum de amygdalis amaris de meliloto et similia. Et balnea temperata naturalia: vt termarium: vel artificialia ex aquis habentibus virtutem florum herbarum predictarum: que etiam prime rei sunt conuenientia. Inquit Abo. Est autem cum balneum cibi indigestum digerit et humores crudum maturat. Tertiam rem complent fricationes fortes prolongate: et longa mora in balneo resolutiuo: vt est termarium sulfureum et salinarum: et unctiones cum resolutiuis oleis: vt oleo de croco de spica de costo de ireos et similibus. vel puocantibus sudorem: vt oleo de apio de calameto de pietro: si non fuerint multi. Si vero fuerint multi quod in venis abundant precedat purgatio cum predictis laxatiuis ibi superius dictis. Et ex propriis est agaricus quoniam virtus eius educit ex venis et extenditur vsque ad extremitates corporis: et perducit virtutes aliarum medicinarum tales humores educendum: vel alios vsque ad eas: et cum sit incolumis non offendit valde stomachum: et ex illis est elleborus: sed abhorreo hunc: quoniam de malitiosis valde nocentibus stomacho existit. Quartam rem complent predicta omnia et ieiunium et abstinentia donec calor ignatur et a granamine releuetur. Et ex appropriatis est thyriaca antiqua et ministrata post digestionem et purgationem humorum talium. Consumit. n. reliquas et naturalem calorem a tota substantia confortat vt ait Abo. Si vero causa destructionis appetitus fuerit defectus nature et desiderij naturalis ex aliqua predictarum evacuationum vltimarum licet precesserit membrorum inanitio. Cura erit due res. Prima est evacuationem illam si adhuc perduret retinere. Secunda est naturam paulatim resumere et confortare. Primam rem complent que sunt illius cause manentis correctiua: vel fluxus proprie retentiuina que supra in cura fluxus sanguinis ex naribus diximus: et in cura cordis de sudore diaforetico: et infra xpo iesu concedente dicemus in alijs: et ex alijs partibus corporis procedentibus. Et ex comunibus omnibus sunt myrra karabe luty sigillatum troscisci de karabe: et de terra sigillata: et succus et rob myrte et similia. Et ex expertis per nos est thyriaca in hoc casu. s. vlcera et fluxu sanguinis deiciente virtute noua cum aqua: sicut cam vt ponit Abo. Secundam rem complent cibi et potus facili digestionis paucarum superfluitatum et multum et boni nutrimenti et cordiales: et etiam medicine vt e lectuaria et similia: in quibus gradatim procedatur par et sepe ministrando vt supra in cura cordis diximus quibus aliqua appetitua parumper admisceantur vt vias a

limenti aperiant que a stipticis et ponticis fluxum retinentibus fuerunt precluse. Inquit Ga. Apertos fere eos qui secundum epar exitus alimenti non solum in sanis sed etiam egris securissimum. Et ex proprijs est cuminum calamus aromaticus cum semine apij: crocus cassialigna spica et similia: apium maratrum petroselinum et proprie fisticus quod mundificat stomachum et epar et aperit nutrimenti meatus: et etiam ficus sicca cum amygdalis vel nucibus que aperiuunt oppilationem in extremitatibus venarum: et etiam quies et somnus in loco partu aeris: et anime accidentia naturam debilitantia: et confortantia vt letitia et gaudium temperatum. Si autem destructio et defectus appetitus fuerit ob defectum succo nis venarum licet fuerint manite: et hec quia fuerint debilitate vel ex mala complexionem se. peracutarum: vel et ex qualitate farmaci alicuius acuti: vel ex frigiditate alicuius rei assumpti: vt aqua opij et similia vel fluxu epatico vel oppilante. Cura est due res. Prima est causa quecumque sit abscisio cum his que in proprijs capitulis describentur. Secunda est asparum venarum et epatis a quo sumunt principium: et etiam virtutem attrahendi confortatio prout in cura debilitatis epatis se faciemus scire si annuerit gratia saluatoris. Sed si quidem deductio et defectio appetitus fuerit ob eam in organo stomacho: quod sua inanitione non sentiat quod venarum succo precant fuerit eius insensibilitas ob eam interiore in se ipso propria que sensum obtudit ac eum desiderium sicut. Cura est eadem ablatio. s. egritudine cumilibz que in proprio pates cap. Et si quidem sit mala complexio dura vel cum magna graua vel illuxa cura ei supra habuisti. Si autem insensibilitati et defecto desiderij causa fuerit ex coitate ad principium. s. cerebri a quo recipit sensum vt in liturgia et stupore destructe debilitate cerebri et virtute ei. Cura est due res. s. egritudine cerebri corrigere si possibile sit. Si vero non sit possibile signis pronosticis derelinquenda. secunda est ipsum cerebrum confortare. Idem rem completia tibi. s. diximus seriose et etiam fam. Et ex illis se medicine simplices et proprie. Tibi sunt auellana caro gallinaz et cerebri caro et ius serpentis confortant sensum et vinum tpe sicuti et cepat calore ei: et sua tpe calitate dilatata aiama et spiritum multiplicat et ipsum clarum reddit vt ait Abo. Ad medicie simplices sunt oliuanum et cortices ei scoria ferri sal gemma mirabolani kebuli et diti aloes abra xio aloes confortant sensum. Infrigidatum et muscum et oleo. et caphora confortant ipsum calefactum et lac muliebre. Et proprie vero sunt diabra diabolianum: diamuscum aroma. ro. mitridatum et silia: cetera omnia principalia et virtutes eorum confortant. Et si quidem sit ex coitate nerui existit vt via intermedia in cerebrum et stomacho officium: quod sit palitica. Cura ei est cura paralytis que supra habuisti: et etiam cura catarrhi oppilationes stomachi in potu et via que diximus. Si vero sit ex coitate ad epar panum in predictis egritudinibus. Cura est tres res. Prima est egritudine quis sit curare que in proprijs dicitur cap. xpo duce. Secunda est ipsum confortare: vt in proprio ca. infra dicitur. Et ex illis que confortant epar: et et stomachum sicut vt hoc casu expediat sunt cibi et medicine simplices et proprie. Tibi vero sunt edulia acetosa alhuri et lac setay nouum cellarum et excitar appetitum rosa et aqua ei lactuca. s. et coran drum cucumer cucurbita et semen eorum et aqua frigida quantitate qua non superet calorem: et extinguat inuatum. Ad moderate enim supra omnes eius virtutes confortat.

*Quarta
Diamus
mohuday*

Critius & caro eius ad calidos: ad frigidos vero nastur
 trum menta allia cepe apium capares conditi: passule &
 vinum stipticum piper & aromaticum & fisticus ad vtro
 que. **M**edicine vero simplices ad ipsos frigidos con
 fortaue sunt amicos: helbuch: acorus galanga & vinum
 purum: & melicratum conditum & zinzib. & digerit ma
 terias vtrasq; summitates squinanti zarabanum pip cul
 cota: & ciperum folium absinthium organum zucharu
 albu; cassia gare reubar. a complexionem spica confortat
 ea & aperit & sedat mordificationem stomachi sicut passu
 lis: balsamus: calamus aro. eupatorium. Ad calidos ve
 ro spodium. sandalis: reubar. per accidens resoinedo co
 leram: & breuiter omnia absterfua stiptica & aromatica.
Composite vero sunt que infra dicentur suadente gra
 tia trinitatis. Et ex illis est sirupus de absinthio & cusc
 ta & eupatorio trocisci de rosis de endiuia: de eupatorio
 de absinthio de capillis veneris: aqua fructuum & simi
 lia: electuaria vt aromaticum rosatum & diambra diaci
 namomum & similia. Tertia res est paulatim naturam
 corporis resumere vt superius dictum est. Et si quidem
 fit ex comunitate ad splenem melancoliam solitam non
 mittetem: quia fuit oppillatus. Cura est aperire & cofor
 tare: que vero illam compleant infra dicentur. Et illis
 que ambo hec insimul compleant & cum hoc stomachum
 confortant sut medicine simplices & coposite que infra
 proprio capitulo dicentur. Et breuiter i summa omnia
 que aperiunt oppillationes splenis & viaru eius: qua
 do splenis oppillatio non est fortis quonia quando for
 tis est vt asserit Galenus: necessarie sunt medicine for
 tiores istis: quales sunt caparorum cortex: cortex tama
 riscis & scolopendria agnus castus squilla & herba nomi
 nata grece asielim idest mundific. tua splenis: & est cor
 tex salicis & fraginus de quibus in antidotario no
 stro fecimus mentionem capitulo de trociscis de ca
 paribus interpretatur autem fraginus idest frangens sa
 rum & habet mirabilem proprietatem contra duritiem
 splenis: & lapidem renum & vesice: sed folia & lignu; de
 coquantur in aqua ferrea & de ea quolibet die sumatur
 cubus vnus in ieiunio simplex: vel cum oximelle squi
 litico: & fiant ex ligno eius vasa in quibus comedatur &
 bibatur: sunt enim efficacia & experta. Si vero fiat ex co
 munitate ad intestina patientia: vt in diarrheria & vermi
 bus. Cura eius est cura passionis intestinor; scilicet di
 finteriez vermium que infra dicetur. Et si quidem etiã
 fit ex comunitate ad alia membra ex quibus prouent de
 bilitatio stomachi: de quibus supra in capitulo debilita
 tis fecimus mentionem. Cura est illozum rectificatio vt
 ibi prediximus. Etiam si ex comunitate ad matricem. Cu
 ra est due res. Prima est eius scilicet matricis rectifica
 tio. Secunda est stomachi confortare ne recipiat sumu
 vel materiam. Primum infra demonstrabitur. Secun
 dum iam supra est premissum. Et ex illis que a proprie
 tate habent stomachum confortare ne recipiat fluxu; me
 struor; ad ipsum est emplastratio ipsius cum fece vini
 no adusta. Et mellisa & acetositas citri prohibet fumos
 a corde: & stomacho: & cerebro ascendetes a matrice quo
 cunque modo sumatur. Si vero a causa extrinseca pri
 mitiuarum aliqua prouenerit. Ablatio ipsius erit causa
 facilis reditionis ad se usum & desiderium animatum &
 appetitum. Secundam rem generalem compleant con

fortatia predicta in capitulo debilitatis: & alijs capitulis
 Et ex his que confortant os sunt cibi & medicine simpli
 ces & composite. Cibi vero sunt & que comeduntur & bi
 buntur vt extrema animalium lac camelaru; nouiter fe
 tarum: oliue salte: capares conditi cum aceto apium tri
 folium cum aceto lactuca & petrosilimum: lupini non a
 mari menta comesta cuin cibo: & salsame ito citonium
 secundum comunem modum administrationis excitat
 appetitum mortuum. **E**t proprie sirupus eius: fru
 ctus vitis siluestris nasturcum cum aceto: vinum acer
 bum aqua mellis: & aqua extinctionis ferri virtutes de
 sideratiuas erigit omnes calamentum: fisticum perfica
 recentia non sicca: granata acetosa: mom; de scemi acre.
Modorum vero quedam sunt confortantia & excitantia
 appetitum in calido: quedam vero in frigido: & quedã
 in vtroque: quas per te discernes si sapiens fueris. **M**de
 dicine vero simplices confortantes: & excitantes appeti
 tum in frigido sunt habasce: & sirupus eius: mastix: ylo
 aloes: piper ruta: absinthium: semen rasani: radix squi
 nanti: aloes. In calido vero sumach: mom; de scemi
 ribes: & alij cibi frigidi superius seriose numerati. **C**om
 posite vero infra dicentur. Tertia rem compleant q ob
 uiant debilitati & sincop. q superius in cura cordis dixi
 mus. Et ex appropriatis q in hoc casu conueniunt: cofor
 tant. n. & erigunt appetitum est approximatio odorametoz
 delectabiliu; & ex cibis ipi in firmo sicut est edus lactes &
 gallina ollata cu odorametis iterclusis in ipis sicut est so
 lium cinamomũ gare & alij ex erbis vt origano rosmari
 no & saturegia: & spetieb; cofortã tib; & excitantib; appe
 titum & sumptio sobitionum velociter nutrituaz: & pa
 nis ifusus i vno frigido & i aqua frigida et calido. **C**on
 sectio diaolbani boni ad frigus stomachi: & ad destructio
 ne appetitus: & festinada penetratione cibi in corpore: &
 retinet fluxu; vctris puenientẽ ex frigore stocã & epatis
Re pipis calamenti spice macis cardamomi refine aeos
 anisi nigelle omnium partes equales thuris balaustraz
 ana: ptes duas oficiantur cu melle dispumato & sit do
 sis. 3. iij. Confectio epithimatis ad idẽ. **R**e absinthij ro
 mani costi pipis albi zinziberis cipi ana. 3. v. oliba. 3. iij.
 masticis. 3. v. calami aro. galie: squinanti gare: cinamomi
 ana. 3. iij. mitte miue facte ex vino veteri & aqua citonio
 rum q aggregent post horum ytritione & limatur. Ele
 ctuariũ cu aqua citomoz q facit appetere cibũ. **R**e aqua
 citomoz lib. iij. mellis. lib. iij. aceti fortis. lib. iij. decoq
 tur super prunas: & accipe spumã eius deinde sumantur
 zinzib. 3. v. triũ pipũ ana. 3. iij. terant & misceant cu pã
 ctis & decoq; tur donec fiat sicut sba mellis & detur ex co
 coclear vnũ & est aure. j. & detur mane in ieiunio ate pra
 diũ p duas horas. Trifera mundificans stomachu; a co
 lera & flegmate & soluit ventrem cu; facilitate & facit ap
 petere cibum. **R**ecipe mirabolanzum citrinorum ge
 bulozum emblicorum & beliricorum ana. 3. x. radie liqui
 ritie. 3. v. turbit albi mundati. 3. viij. zinziberis. 3. v. cina
 momi heil ana. 3. iij. terantur & cribellentur & lineantur
 cu oleo de amig. dulcib; & ofice cu melle & def ex ea po
 tio itegra. 3. iij. cu aq; cala. **C**oposita boa ad excitadu; ap
 petitũ mortuũ. **R**e citomoz pomoz piroz mundator; &
 a corticibus & granis & frustratim incisorum radicu; se
 niculi apij & petroselini capparozũ ablutorum a sale bul
 liant in aceto: & aqua & vino ana. partibus equalibus:

Certe ruy
 yam

Amping ad
 Pphim

Et si in
 vno

addatur cinamomi puluerizati et seminis sinapis pulue-
rizati ana quod sufficiat et adde daucos et rapas. Salsa-
mentum ex inuentione nostra. **R.** mente sicce pulpe su-
mach panis asii ana. \mathfrak{z} . i. infusi in aceto vel succo citorio-
rum acetosorum cinamomi. \mathfrak{z} . ij. terantur et colentur et
et colature addatur parum ipsius aceti vel succi et vtatur
Salca ex inuentione nostra. **R.** extremitatum pullozū
gapselozū et porcelozum ana. lib. i. fasianozum perdicū
et anicularum paruarum ana. lib. \mathfrak{z} . decoquantur in suc-
co citiorum acerborum. et succo granatorum: et vino
acerbo ana. equalium partium pulueris cinamomi. \mathfrak{z} . \mathfrak{z} .
et parum croci ad colorandū tantum decoquantur do-
nec inspissentur succi: et minuantur: ita quod carnes nō
operiantur ex eis: deinde deponantur ab igne: et permit-
tantur congelare in puteo: vel cisterna: et si non congele-
tur refideat in eo psilij. \mathfrak{z} . \mathfrak{z} . ligati in pecia. **D**illule que
sumpte post cibum et ante tollunt ventris constipationē
fastidium auferunt epaticis et splenicis conferunt et bi-
pocundiorum inflationem tollunt. **R.** mastice zinzibe-
ris cimini in alio thimi gare: seminis basiliconis: pipe-
ris longi ana. \mathfrak{z} . i. piperis anisi. maratri seminis apij et a-
meos ana. \mathfrak{z} . \mathfrak{z} . turbit albi et mundi. \mathfrak{z} . vi. confice cum suc-
cho absinthij da. vii. antecibum. **D**illule de absinthio
et aromaticum rosatum nostrum in antidotario scriptū
et sirupus de agresta. **C**onfectio aleagiri et de citijs ad
idem conferunt. **M**edicamen expellens appetitū bo-
lismi. **R.** cardamomi maioris cubebe ana partem vnam
sachari albi partes. iij. dose: sit aur. j. post vinum cum
aqua tepida ieiuno stomacho ex frigiditate cum humoris
vitiō acetosi.

Capitulum. xviij. de medicinis appetitū canini: sa-
mis sincopalis et bolismi.

Animus appetitū destructioni ei⁹ noscitur
esse contrarius. In ea enim nihil appetitur
In isto autem superfluum in quantitate cō-
iūna et discreta ex assumptione eius facta nō
satiatur: et proinde caninus dicitur esse appetitū. Canis
enim de sui natura multa et diuersa appetens querit: et i-
ueniens in tantū repletur ex eis quod eius stomachus nō
potens quandoque continere compellitur illud expelle-
re ante digestionem vomitu et quandoque secesu: vn-
de membrorum inanitiō non cessat neque desiderij natu-
rale nec venarum suctio: nec etiam stomachi inanitiō: et
sensus eius quinimo frigiditatis superfluens parum ex-
terior: vel interior: pura vel cum materia flegmatica ge-
nerata vel catarosa in stomacho regnans os stomachi expri-
mendo inanitionem in eo generat que est similis suctiōni
venarum que excitat desiderium velut fames naturalis
sic super appetitū: non enim quod recipi ut membris ap-
petentibus satisfacit: quia prius fluit quam venarū suc-
tio assequatur. Et si quid sugatur membro nutrimentū
non est conueniens. Inquit enim Galienus. **N**ō ex trās-
glutitis sed ex bene digestis nutritur corpus et sic mem-
bra remanent inanita et arefacta supra appetentia. Sic
enim in canino est videre qui cum vniū intestinum et re-
ctum habeat propter quod cibum assumptum t̄m̄ diu
continere non possit quāz diu digeratur et membris di-
struatur trahentibus immo fluat illis remanentibus
inanitis est in continuo appetitū. Et liquando autem q̄

recipiat naturaliter stomachus continet et membris attra-
hentibus desatiatur sugentibus venis: sed ad ea non p-
uenit: quia vermes multi existentes in intestinis preaccipi-
unt vel transit ad membra. sed in eis non remanet imo
resoluitur a forti caliditate ipsorum non circumscripta o-
ri stomachi: sed extensa in corpore toto: vnde remanent i-
anita: et supernaturaliter desiderant et etiam stomachus et
tunc est constipatio ventris: et retentio vomitus. In p-
cessu autem temporis est videre quod vbi aliud non in-
terueniat accidens periculosum et mortale vt subeth: stu-
por: et similia plurimum permutatur in bolismum: cum
enim cibus non digeratur proculdubio conuertitur in
flegma secundum Galienū: et multiplicatum sua gros-
sitie et viscositate ori stomachi adherendo occupat ipsum
et eius sensum obtundit: et sua frigiditate superante val-
de eius virtutem sensibilem stupefacit adeo quod licet
membra sint inanita manifeste et trahant: et venarum su-
ctio interueniat: stomachus tamen suam inanitionem nō
sentiat non succedet desiderium animatum: id est volun-
tas replendi vnde sequitur destructio appetitus quedā
que dicta est bolismus in qua non est destructus appeti-
tus et supra euz ibi sit possibile quod nulla causa cani ap-
petitus adsit: nec eius que licet causa interueniat. In ca-
nino appetitū plurimū: sed quedam sic quod membro-
rum inanitiō et eorum desiderium naturale venarumqz
suctio adsit: sed deficit sensus stomachi in sentiendo suaz
inanitionem vnde animatum desiderium non successit
sed dicitur bolismus id est magnus appetitus membro-
rum inanitorum cum facietate stomachi non quod sit fa-
tiatus: **S**ed quia suam inanitionem non sentiat ac si
fuerit satiatus vel quia sic parum sentiat quod solo bo-
lo satiatur: **C**uius contrarium est in sincopali fame.
In ea enim caliditate resolvente in vniuerso extēsa cor-
pore vel circumscripta stomacho multum resoluentes ac-
cidit inanitiō membrorum suctio venarum et sensus ina-
nitionis stomachi non temperata vt in naturali fame: nec
superflua valde vt in canino: sed multa vnde sequitur fa-
mes non sitis cum eius debilitate: ita quod nisi cibo ei
cito succurratur deducetur ad resolutionem et sincopin.
Et quibus humiditatibus intellectu manifesta apparet
differentia inter destructionem appetitus debilitatem
et superfluitatem eius que est caninus appetitus et bolis-
mus atque sincopalem famem quo ad essentiam causas
et etiam accidentia quibus habent cognosci.

Et ex dictis est in pcedētib⁹ capitulis cura vniuscui-
usqz in generali poterit apprehendi: in spālī autē et pprie ē.

Vra appetitū canini si fuerit a frigiditate
oris stomachi pura vel cum acetosa: materie ē
due res. **P**rima causam tollit. **S**ecunda se-
dat appetitū excessum. **P**rima completur
cum calefacientibus abstergentibus resoluentib⁹ et exci-
cantibus predictis numeratis in capitulo antecedente:
que materiam alterant frigidam et illam materiam ace-
tosam abstergant. Et quibus conferens maxime est vi-
num vnde **H**ippo. **P**otus indigentiam soluit. **T**alis
autem potus debet secundum Galienum esse vini an-
tiqui vniuersi puri multi calefacti in ieiunio sumpti in quo
non sit ponticitas nec acredo nisi adsit fluxus seu vom-
itus quod est plurimū: tunc. n. oz vel q̄ de vini auferat.
nam ponticum augmentum efficit in canino acetosum

& amarum in fluxu: vel quod sit vinosum moderatum habens spicacitatem non amarum: hoc enim respicit utrunque & hec est cura cause prime. Secunda completur cum vinctuosis & pinguibus & his que supernatando & replendo sua viscositate ori stomachi adherendo nauseant & appetitum tollant. Si vero caninus sit ex caliditate resolvente curabis cum his que dicta sunt in cura sincopis resolutionis & cura bolismi. Cura destructi & canini & vtraque cura est tres res: oportet enim primo stomachi providentiam facere cum calidis calefacientibus & abstergentibus predictis. Secundo vero membris occurrere: quia ipsorum resolutionem & inanitionem prohibere. Tertio sincopi subuenire & cibare cum redolentibus ex cibus & potibus & pane cum vino & ceteris cordialibus & stomacalibus. Cura vero sincopalis famis est cura canini ex caliditate facti: & ita dicta test supra plurima pars regiminis eius in cura doloris stomachi: & est tres res. Prima est sincopi ubuenire et superius dictum est. Secunda est postquam euasit ab ea obuiare & providere ne te incidat & illud sit cum exhibitio panis in vino frigido infusi & in rob de granatis & citonij & similibus quando tardatur cibus: & cum alijs confortantibus stomachi interius & exterius approximatis. Tertia est sensum obtundere & humores & poros corporis inspissare & illud cum cibus grossis & frigidis stipticis. Pillule educentes flegma acetosum de stomacho conuenientes appetitui canino ex frigiditate cum humoris vitio acetosi. R. turbit albi & mundi agarici ana. ʒ. j. spicam. ʒ. j. confice cum oximelle squillitico & dentur: deinde detur diatrion pipereon diaciminum quod digerit & consumit humorem acetosum & alterat discretas stomachi frigiditas. Cum vero adest fluxus quod est plurimum: tunc conueniens est coactio elleborij alesangine quod sit in tempore estatis positum in antidotario nostro. Libus autem expertus est ex raphano vitellis ouorum & vinctuosis & pinguedinibus multis consumit humores: aufert discretiam frigidam: & sensum obtundit seu appetitum.

Capitulum. xix. de medicinis appetitus corrupti.

Corruptio appetitus est appetitus insolite: & nutrimento hominis inconueniens. Est autem ut plurimum ad acuta & falsa que sunt nota: quandoque ad stiptica & pontica & sicca ut sunt teste lateres lutum terra carbones & similia & est mala: quandoque ad acris & acetosa: ut sunt fructus acres immaturi: ut limones persica pruna acetum acrisa pirra nespila cotana & maciana: & quandoque ad vinctuosa & dulcia: & quandoque ad fetida: ut sunt cimices scarabel & similia: & est deterior corruptio. Contingit autem ex humoribus malis in qualitate plurimum frigidis & humidis vel calidis: vel in substantia corruptis etiam vermes generantibus in stomacho aggregatis generatis vel ab alijs membris: influxibus ad quorum correctionem natura appetit aliqua illis contraria ut rectificet illos sicut in marii corporibus naturaliter vel accidentaliter discretis & proprie mulieribus seu defectis & maxime pregnantibus in primis mensibus tribus & alijs in quibus menstrua in temperate retinentur est videre quod appetit talia. Cum enim natura molesteretur ex illis os stomachi pungentibus

vel granantibus vel afficientibus quoquo modo appetit illis contraria quibus corrigantur & consumantur: ut ab eorum molestia & grauedine releuetur. Inquit enim Galienus. Discretia naturalis stomachi appetit similia accidentalibus vero contraria. Ne mirum si est natura que nostra dispensat corpora in defecte & ordinant: quia sapientissima ut ait Galienus. In intestinis ad consumptionem stasis congregati ordinavit lumbricos generari: multo magis statuit ut natura stomachi que nobilis est molestata vel granata ab illis humoribus appetat talia quibus illi consumptus releuetur: & ad appetendum solutum & conueniens redeat alimentum: sicut appetit acuta acrimonialia & salta quibus frigidus humor & humidus consumatur: quia eius causa est: vel frigida & sicca & acetosa quibus humor calidus & humidus excietur: & excietur a quo causatur appetitus talis. Et quandoque licet raro fetida: non quia simpliciter fetida: sed quia eorum fetori & nature contraria: & eorum magis consumentia & educentia ut sunt acrimonialia cimices & scarabei qui virtute diuretica extra corpus ipsam expellunt. Dicitur enim supra quod appetitus est a contrario ad contraria se se fugantia. Talium enim humorum in stomacho aggregatorum generatio est a corrupta eius digestionem: quod qualiter fiat & a quibus causis infra dicitur: & latius capitulo proprio: prout christus auuens nobis erit. Nunc autem scias quod sit a calido inflammante: vel a frigido extinguente calorem naturalem stomachi & debilitate ipsum: quare cibus non digeritur ut oportet: nec in benignum conuertitur sed in acetosum potius vel fumosum. Et si calor extraneus dominetur: & humide sit substantia transmutabitur in putredinem & fetorem: ipsorum vero influxio: aut est a toto corpore ut in febrientibus febre putrida: vel in non febrientibus: sed scabiosis arcticis & leprosis: vel aliquo membro puta epate vel splene. Et in mulieribus a matrice non munda & maxime stomacho exstente debili & famelico diu. Inquit enim Abo. insinere famem stomachi putridis replet humoribus. Signum corruptionis appetitus & specierum eius nota sunt: quia sensus infirmi stomachi & inuentio per medicum illud ostendunt. Sed si quidem sit appetitus & specierum eius nota sunt quia sensus infirmi sit ex humoribus aggregatis calidis in stomacho signa sunt sitis & estuatio & eructatio fumosa: & inuuantur frigidis: calidis vero leduntur. Si vero ex frigidis signa erunt e contra: quia sine sitis & estuatio & cum oxirenia erunt & inuuantur calidis a frigidis vero leduntur. Si autem sint in eo generati signa erunt precedens regimen cibi & potus & aliarum rerum non naturalium: & discretia stomachi manifesta & apparens absque lesione immo cum sanitate totius corporis & membrorum. Sed si sint influxi signa erunt precedens dispositio corporis vel membrorum in valida & discretata: seu morbosa ad quam sequitur talis appetitus corruptio eiusque variatio: quia intentio & remissio penes variationem per intentionem: & remissionem ipsius tibi indicat & declarat.

Cura corruptionis appetitus est duplex generalis & specialis. Generalis est tres res. Prima est humoris corrupti in stomacho congregati euacuatio quam complent

vomitibus & solutio ventris. **S**ecunda est dispositio-
nis stomachi illum humorem generantis correctis quae com-
plent regimen & medicine eius diserasiam alterantes &
ipsum confortantes. Tertia est corporis vel membri: si quod
mittens seu influens sit rectificatio quam complent illa
quatuor vel quinque que in cura diserasie eius cum ma-
teria influxa recolimus ordinasse. Specialis est multi-
plex secundum multiplicem eius speciem in quarum vna
quaque predicta sunt attendenda. Si ergo appetitus sit
ad acuta acrimonialia & salita quem efficit humor frigi-
dus & humidus: studebis primo ipsum educere vomitu
post piscium salitorum comestione cum rasano & oxi-
melle prouocato cum aqua decoctionis rasani aneti se-
erice nasturtij: & similium cum aceto squillico aut oxi-
melle eius si expediet: & hoc conuenientius: & propius:
quia talis humor in superiori parte stomachi dignoscitur
abundare. Quod si sua grauedine fundum petat pur-
gabis cum elisteri vel farmaco: vt cum turbit non con-
fortato si in stomacho sit generatus: vel cum confortato si
alimunde influat vel agarico si a toto corpore. Et si quidem
sit imbibitus cum hiera aliqua ex magnis: vt supra de cu-
ra malicie complexionis stomachi cum materia tibi ostē-
dimus de omnibus seriose & complete. Secunda rem-
complemtia ibidem offendimus & precedenti capitulo i-
mediate: ac etiam tertiam rem complemtia. Et ex conue-
nientibus tali appetitus corruptioni est post purgationē
vti ericacibus & abstergentibus ventris putredinez ex
quibus sunt medicine & cibi appropriati. Cibi sunt vt car-
nes leporis cappareas conditi cum aceto in principio ci-
bi nasturtium in prima mensa & etiam potus aque ferree
& in secunda mensa fisticum & passule. Sunt etiam medi-
cine simplices & compositae. Simples sunt cimini & car-
menum & ameos ante cibum & cardamomum post. Et
et illis sunt pilosales bibitum & sticados & balsamum
salnapticum & squilla & acetum eius: & cinamomum spi-
ca myrra & alia que supra in cura cordis enumerauimus
Compositae vero sunt confectio de scoria ferri aromati-
cum rosatum & similes. Si vero talis appetitus sit ad po-
tica & sicca & lutum primo humidum humorem qui eius
est causa euacuabis cum predictis vomitum prouocan-
tibus & ventrem exsoluentibus cum exicatioe vt turbit
polipodium hyera tartaruz: & kebuli: deinde stomachi dis-
crasiam humidam alterabis cum siccis cibis & medicinis
& potibus exicantibus: & cum regimine exicatioe ma-
crefactuo noto infra cum de decoctione loquemur si chri-
stus voluerit. Et quandoque iuuantur ex acutis: sicut
sinapi & similibus: ipsum enim malum abscondit humo-
rem: & excitat appetitum & est vltimum in reducendo ap-
petitum mulieruz luti. Et tertio ad quod influit quod sit me-
brum vel corpus predictis modis habebis respectum. Si
sit ad acra vel acetosa: primo humorem calidum co-
lericum vel salsum que eum efficit curabis vel euacua-
bis vomitu cum aqua tepida & aceto vel aqua pitane vel
aqua decoctionis seminis atriplicis aut elisteri si petat o-
culum quod ex punctura & ardore in stomachi fundo fa-
cto percipies: aut cum aloe qui confortat stomachum & mu-
dificat a colera & flegmate & erigit appetitum corruptum &
salsum qui est a salso humore & hyera Galieni: & infusio-
ne decoctionis absinthij & summi terre. Secundo altera-
bis stomachi diserasiam calidam cum frigidis notis su-

pra abstersiuis capitulo precedenti & cum regimine ifri-
gidatioe & humectatioe. Et ex eis est aquam frigidam
bibere in ieiunio & aquam lactis & lac acetosum & succio
acetositatis citri & proprie si a matrice propter retentiones
menstruorum causatus fuerit: & succum granatorum mu-
zorum proprie. Si vero talis humor in stomacho fuerit ge-
neratus & ingrossatus vt puta cum cibus grossis lacte: &
amido & vino grosso & cucumeribus immaturis frumē-
to lactucis & granis granatorum. Et tertio influenti si quod
sit puta epati predictis remediis obuiabis. Quod si sit
talis appetitus ad vinctuosa & dulcia. **P**rimo euacua-
bis humorem sicum melancolicum qui eius est causa
cum decoctione epithimi & mirabolanis nigris & succo
granatorum dulcium expressorum cum pulpis eorum &
similibus: & elisteribus ex appropriatis notis superius
nominatis in cura male complexionis cum materia: vo-
mitu vero non temperabis euacuare. Inquit. n. Hippo-
crates in afforismis. Ad melancolicos vero inferius vehemen-
tius eadem ratione contraria apponentes. Secundo dis-
crasiam stomachi corrigens & confortabis cum contrariis
alterantibus & regimine humectatioe quod superius di-
ximus: & etiam infra dicemus. Et ex conuenientibus eis
est zucharum buglosa melissa secundum omnes modum
approximata & vinum aromaticum subtile & clarum & ma-
turum granata dulcia: & poma dulcia: redolentia & simi-
lia. Et vltimo ipsi spleni si mittent fuerit vt dictum est
de aliis curam approximabis. Si autem fuerit ad seti-
da. **P**rimo humorem corruptum & fetidum qui est ip-
sius causa expurgabis: que qualis fuerit poteris cognos-
cere ex fetidis que appetuntur: nam illis sunt straria: &
thē expurgatiuum appropriabis ei quod si ignoretur qua-
lis vel cuius fuerit speciei vomitu cum aqua mellis vel
geleniabin vel aqua nasturtij educetur. Et etiam cum
hierapigra que mundificat ventris putredinem & om-
nem materiam putridam vel putrescibilem etiam si pro-
pria ignoretur vt predictum est: & etiam si fuerit ibi lu-
brici & ipsos necabit: & ipsos educet: & alia que in suo di-
centur capitulo. Secundo caliditatem preter naturam
stomaci alterabis cum medicinis frigidis mundifican-
tibus & abstergentibus & regimine cum frigidis & siccis
abstergentibus superius enarratis. Et tertio ad matri-
cem appones si expediat remedium prelibatum suo capi-
tulo. Decoctio valens ad eum qui comedit bolū: & cor-
ruptus est stomachus: quare timetur ne corruptatur ei
complexio. ℞. copularum glandium. ʒ. viij. aloes. ʒ. vj.
politare. ʒ. vj. radices squinanti. ʒ. iij. myrrē. ʒ. ij. frangā-
tur & coquantur in rotulis duabus aque: donec perueni-
at ad medium recipiatur tertia pars qualibet die per tri-
duum & reiteratur cura deinde. **A**ldodus decoctio-
nis ad eum qui comedit lutum & eius corripitur stoma-
cus: & citrinatur color: & timetur super eum ex hidropi-
si & est albus. ℞. copularum glandium. dramas. ij.
passularum enucleatarum. ʒ. vij. anisi. ʒ. iij. mirab. nigri
bellirici & emblici ana. ʒ. v. scorie ferri contrite infuse in a-
ceto acuto & exiccate & torrefacte super patella. ʒ. iij. su-
mach. ʒ. vij. decoquantur cum vini pontici. ʒ. viij. tā diu
donec remaneat medietas & colet & det in ieiunio. vij. die-
bus. **A**ldedicamen de ieiunis lutum. ℞. Recipe cimini car-
meni: vel cardamomi: maratri ameos vel cubeborum a-
na: partem. j. detur ex eo in ieiunio. vncia. j. & masticetur.

masticatione bona: et deglutiatu aqua eius in vesperis
 Lectuarium bonum ex in acentione nostra curans cani
 num appetitum et corruptum desiderium. **R.** passula-
 rum nuculeatarum. 3. v. copularum glandium. 3. ij. anisi.
 3. iij. mirre mirrob. nigri. emblicorum et belliricorum ana.
 3. viij. scole ferri ifuse in aceto exiccate et torrefacte. 3. viij.
 cardamomi maioris cubebe. ana. 3. iij. zuchari taberzet qd
 sufficit: dosis est. 3. j. cum aqua antos stomacho ieiuno. **R.**
 lectuarium bonum et expertum contra sectiones in sto-
 maco et subuenit apostematibus stomachi et ei cuius sto-
 macus residuum cibi et potus propter caloris inopiam
 aut melancolie male gubernat: nec patitur aliquam pu-
 trefactionem in eo generari confortat cor et cerebrum: et
 totum corpus prouocat mēstrua et rectificat malitias ma-
 tricis. **R.** trium piperum ana. 3. j. gare. 3. ij. aristologie lo-
 ge zedoarie violarum betonice ana. 3. iij. saligēme. 3. ij.
 myrre electe ad pondus omnium confice cū sirupo de
 spica: dosis est a. 3. 5. vsque ad drama. j. 5. **¶** Pillule pser-
 uantes stomachu ab omni lesione intrinseca: nec permit-
 tunt humores putrefieri in eo: immo abstergunt et mun-
 dificant rugas et parietes. Et qui assiduam vium earum
 diebus singulis permanebit illesus a doloribus stomachi:
 nec a doloribus capitis vexabitur vnquam: et nihil est
 oculis mihi crede salubrius istis et eis qui tristantur sub-
 uenit. Et est medicina matricis viciose et viceru interio-
 rum quarum permixtione. **R.** mastics. 3. iij. aloes ele-
 cti. 5. 2. agarici boni. 3. iij. conciantur cum succo altitice:
 dosis est. ij. pillule vel quando itur dormituz: et possunt
 recipi secundū moduz voluntarium vsque. xv. vel. xxv.

¶ Capitulum. xx. de siti et medicinis eius.

Itis vt superius habuisti est appetitus frigi-
 di et humidi quod est potus. Causarum au-
 tem eius quedam est interior: quedam exte-
 rior. Et interior: quedam est propria ori sto-
 maci cuius est propria passio: quedam ex vicinitate vel
 cōitate propinqua vel remota. Et causa imediata et cō-
 iuncta est mala complexio rei desiderate cōtraria: quia
 calida ipsius oris stomachi vel sicca vel vtraque pura vel
 cum materia in stomacho congregata et rugis eius: scilicet
 colerica salsa et ebulliens seu corrupta ieo generata vs
 influxa. **¶** Ex vicinitate autem seu cōitate propinqua: et
 est causa antecedens ex mala complexione ventris meri
 intestini ieiuni cordis et pulmonis. Cum enim inflamā-
 tur et excitantur calidis vt sua caliditate et siccitate eorum
 calefiat: et exicetur os stomachi: aut algamasat: et glādu-
 le in radice lingue posite quare exicantur in eis humi-
 ditates et minuantur que humectare linguam et os na-
 turaliter habent aut cōitate ad miseratias cum oppilan-
 tur: quare quod bibitur non penetrat de stomacho ad ep
 quare remanent semper membra exiccata desiderantia
 irrorari licet plurimum bibatur sicut accidit in idropisi
 et colica. **¶** Ex cōitate longinqua sicut cum accidit pro-
 pter ep ar supercalefactum vel apostematum calido apo-
 stemate calefaciente et exiccante humiditate corporis om-
 nem vel infrigidatum quare non attrahit potum vnde
 membra remanent exiccata et desiderantia irrorari: aut p-
 pter egritudines cerebri vt est frenesis mania: et mlia aut
 pp egritudines vt diabete aut ex cōitate ad totum cor-
 pus vt in febre: sudore diaforetico crisi ethica ptisi et simi-
 libus. Causa autem exterior: et est causa primitiua est res

necessarie et non necessarie indebite appropimate. Et ne-
 cessarie sunt cause non naturales vt aer calidus et siccus
 qualis est sub cane et ante canem et post canem naturali-
 ter existit: vel artificialiter: vt in balneis: vel stufis et simi-
 libus et exercitium laboriosum: et proprie locutio mul-
 ta: et cibus valde calidus actu vel potentia: vt sunt allia
 et sinapis et similia: Aut siccus et salitius et grossius: vt
 sunt carnes bubaline equine vaccine antique et similes:
 et viscosus vt sunt carnes porcine piscium magnorum
 non squamosorum mallatum ostracorum et similia:
 aut multus et diuersus in cuius digestionem stomachus
 laborando valde inflammatur et exicatur quare sitis se-
 quitur sicut accidit homini quando multum laborat. Et
 potus vini vinosi antiqui plurimi et noui bullientis nō
 depurati aut habentis melancoliam acquisitam veneno-
 sam. Aut quia vespe mortue fuerunt in eo: vel quia fue-
 rit spatiatū superflue aut aque male qualitatis necessita-
 tis tempore vt felle sulfuree aut nitrose: aut paucitas pro-
 pter abstinentiam a cibo et potu in ieiunantibus volun-
 tarie vel de necessitate et somnus plurimus et profundus
 in complexione calida et sicca in ieiunio frigidus vel su-
 per cibum calidum et siccum vel medicinam: etiam vi-
 gilie supfluētes et exiccates: et et aie accidētia vt foris ira
 indignatio tior et iaginatio mortis festine vt i ductus ad
 mortem apparet et gaudiuz superfluum et similia: nō ne-
 cessarie vero sunt puncture animalium venenosorum et
 serpentum apum vesparum et similia. Et medicinē ca-
 lide et sicce vel laxatine in solutione superfluentes vt suf-
 ficienter soluentes que inducere habent sitim a comple-
 xione et ab effectu: quia educuntia corpore humiduz que
 si in principio solutionis non appareat: sed in processu et
 sit moderata significat sufficientem purgationem vnde
 hipo. ait. Quicunque in sarmatijs non sitiunt cum pur-
 gantur non quiescant donec sitiāt. Signa sitis sunt sensus
 et molestia: sed facte a causa interiori propria sunt si-
 gna malitie complexionis calide et sicce stomachi quas si-
 perius habuisti: et sitis continue et equalis. Sed facte a
 vicinitate et cōmunitate est antecessio dispositionis illor-
 um membrorum quorum cōmunitate patitur et variatio
 sitis in augmento et diminutione secundum varietates
 dispositionis illorum. Facte vero a causis exterioribus
 signa sūt inuentio et antecessio illarū exteriorū: quibus fuerit

Cura sitis est generaliter nota ex his que di-
cta sunt in cura male complexionis stomachi
calide et sicce vel vtriusque pure cuius materia
generata vel influxa. In speciali autem dōne
res scilicet auferre causam et sedare eam: sed si quidem ē
tolerabilis: tunc oportet: primo causam abscindere: de-
inde accidens vel ipsam si impressio facta fuerit mitigare.
Si vero sit intolerabilis: tunc oportet primo eam miti-
gare: deinde causam auferre. Primum proprie cōplet
potus et cibi frigidus vel humidus vel vtrique: et declinatio
vniversalis regiminis in alijs ad frigidum et humidum
Et si a propria passione fuerit et a sola pura qualitate q-
les sunt kist orde: amiduz cucurbita medulla citruli me-
lonis pruna perfica granata crisomila et olera et spicata
atriplices lactuca panis mundus: carnes edine vituline
et oua cum totalitate eorum. ¶ Potus autem sit ex aqua
frigida que de stomacho trāsire moratur secunduz hipo-
vel aqua orde in qua resident rose cum stupibus si sp-

mature vel si fuerint imature vel iunbe & aqua ter-
 rea & coriandri & cū aliis succis qui siccitate hēant & ali-
 quam grossiē substantie vel aliquam rem admixtā que
 teneat ipsū in stomacho: nec sue veloci penetratiōi cōse-
 rat sed resistat quales sunt vinum acerbum & limphatū
 cum aqua frigida succis granatorum agresta succis ma-
 nancorum & citoniorum cum frigida aqua in quib⁹ sit pa-
 nis infusus q̄ p̄mittatur vel cib⁹ aliis deide potet. **L**i-
 bus n. & proprie panis cū sit spongiosus potum in stoma-
 cho retinet diu qui ipressiōe faciet & eius cōplexiōe pro-
 pria alterabit: nisi causa fuerit i mēbris remotis: tūc enī
 frigida & humida subtilis substantie & facilis penetratio
 nis sunt cōueniētia: vnde si aque admisceatur vini mo-
 dici vel aceti optimū ē secūdū. **B**. Quod si alterat aer
 cū frigidis & humidis vt infirmi quiescant & dormiāt. re-
 pleātur nō abstineāt a predictis & gaudeant & letentur ci-
 tius curabuntur & potissime vbi a medicinis sumēt auxi-
 liū que si simplices & composite. Et simplices exteri⁹ exi-
 stunt vt rasura cucurbitae & succ⁹ ei⁹ solatri lactuce portu-
 lacae flores rosarum violarū nenufaris aqua ros⁹: agresta
 succis citoniorum cum aceto & folia saliciū & similia ori-
 stomachi applicata sādalis quoq; cāphora & spodium vbi
 materia colerica isluat ei. **I**nteri⁹ at vt lac acetosus suc-
 macianorum mucilago psillū aq̄ melōis indi & aqua sei-
 nū cōiū: aqua p̄nōiūz sebesten unubarū & lactucarum
 & liquoritū & similia. **I**nfrigidatio quoq; pedū cū aq̄
 frigida caliditatem sōaci extinguit in debilib⁹ proprie nō
 robustis: sicut calefactio eorū frigiditate alterat calefacit
 & confortat & proprie si sit temperata. **A**d medicie cōpo-
 site infra subiungetur. Quod si fuerit a mala complexio-
 ne stomachi cum materia & colerica cōplet ipsius ablatio-
 nem aqua prunorum aqua absinthii cum ros⁹ & sebestena
 succis rosa. violarum & sirupus earum & pulpa tamarin-
 dorum & mel cassie fistule: & ex cōpositis aqua fructuum
 Si vero sit amara salia cōplēt succi aqua sumittere: & si
 rupus eius: & aqua lactis & iera. **B**. cū aliquo predictoz
 frigidorum exhibita & aloes cū aqua lactis. Et similiter
 si fuerit a materia putrefacta necnō & que stomachi putre-
 factionem habent mundificare. quorum cognitionem p̄-
 cedenti capitulo habuisti. **S**itis autem mitigatio cū pre-
 dictis & proprie potum alicuius predictorum & frequen-
 ti ablutione & proprie cum aqua pura vel permixta succo
 granatoz acetosoz si fuerit a sola & pura cōplexiōis me-
 lancolica proprie vel cum materia colerica. **C**onferunt
 n. cōe & accidenti & sirupus acetosus facit illud. Quod si
 fuerit a salsa & baurachia acetum limphatū: maxime au-
 fert ait. **B**. Sed vt nō cito penetret de stomacho fit in eo
 virtus rasani a proprietate enim habet vt medicinas re-
 trahat ad os stomachi: & teneat in eo: vt non cito penetrēt
 & materiam digerat grossas que est pars eius anisiz quo
 que proprietatem habet ad illud inquit **A**bo. Si vero
 sunt a putrefacta materia mitigabūt granata acria & mu-
 ja: & si sit influxa membro influētī curā adhibebis stoma-
 cum mundificabis & confortabis. Quod si ex cōitate p̄-
 pinquorum & vicinorum membrorum fiat due res sunt
 necessarie. primo enim illa rectificabis cum propriis que
 ex predictis sunt tibi nota: secundo si impressio diserasie
 in ore stomachi facta fuerit & remanserit alterabis eūz p̄-
 dictis. Et si quidem fuerit in meri cum his que i ore te-
 nentur vt cum carne prunorum pulpa tamarindoz liq̄

ritie melonis indi seu aliquo predictorum frigidorum &
 humorūz & cristalli palee ordci que resedit in aqua frigi-
 da & masticatio ramorum portulacarum & preputiorum
 vitis & eūz potu aque frigide sugendo sumpte i vase stri-
 cti orificii: vt ait **A**bo. Et similiter si fuerit ab algama-
 fat stomachi & ieiuni. Si vero fuerit ex pulmōe & corde
 cum inspiratione aeris frigidis & eūz cibis & potibus fri-
 gidis & cordialib⁹ & medicinis iteri⁹ & exti⁹ appropxiatis
 que in cura cordis diximus in quibus sit aliquid lempto-
 meris substantie mixtum vel virtus eius deferēs ad ip̄z
 vt crocus. Et si ex vicinitate ad meseraicas eūz apertius
 que diximus supra in cura egritudinis i via & poro ip̄i⁹
Similiter si sit ex epate cum endiuia cum aceto: & sirup⁹
 eius & aqua seminum cōmuniū triasandalis: & diaro-
 don & frigidō genonis: & seroto de sandalis quod in no-
 stro posuim⁹ antidotario si fuerit super calefactuz: si ve-
 ro infrigidatum cum dialtea dyacurcuma & absinthio &
 sirupus eorū & eupatorio & aliis que in proprio eius lo-
 co dicemus summa trinitate fauente. Et si ex cerebro cū
 his que in cura passionū eius diximus. **E**t si ex reni-
 bus cum his que in cura diabetis dicemus. Et similiter
 si ex cōmunitate ad totum corpus fiat cum his qui curāt
 febrem ethicam: & ptisim que dicemus in propriis capi-
 tulis & aqua frigida cum vino mixta vel aceto quod suf-
 ficiat est propria dicit **Salie**. Et si ex sudore diaforetico
 cum eis que diximus in cura cordis. Et si ex crisi eūz to-
 lerantia eius si possibile est. **I**nquit enim **hipocra**. **E**a
 quorum crisis fit: aut facta est nihil dare oportet: si autē
 non sit possibile mitigetur cum aliquo quod crisis & eua-
 cuationez ceticam quam ex propriis signis precogno-
 scendo expectas habeat prouocare non impedire vt ē aqua
 ordci & melonis indi: que a proprietate habent sudorem
 prouocare: & semina cōmunia que habēt prouocare eua-
 cuationem per vrinam & aqua fructuum que prouocare
 habet euacuationem & crism per fluxum ventris & simi-
 lia. Si vero sitis sit ex causa exteriori & primitiua causa
 quecunque fuerit auferatur deinde eius impressio si re-
 manserit in ore stomachi corrigatur & alteretur vt est pre-
 dictum. Et si quidem sit ex cibis grossis & viscosis mul-
 tis & diuersis in quorum digestionē laborando stomach⁹
 inflamatur & sic sitit valde cura est somnus & non potus
Inquit enim **hipocrates**. Quibus nocte bibere deside-
 rium est valde his si super dormirent bonum ait **Salie**.
Intellige & hoc si sitis sit tolerabilis & fuerit p̄portio cibi
 & potus p̄assumpti: quod si non fuerit tolerabilis nec
 fuerit proportio inter cibum & potum bibere aliquid ad
 mitigationem sitis est vtile: deinde super dormire: nihil
 autem bibere pena est sine inuamine: quasi dicat tunc bi-
 bere inuat & non nocet: non bibere autem est pena nec in-
 de sequitur inuamentuz: immo potius nocementuz. **I**n-
 quit enim **Salienus**. **I**gitur nullus puidēs illud da-
 bit vel faciet quod nullam auferat vtilitatem. nocement-
 tum vero secum habeat inuentum: quare bibere oportet
 parum vini puri quod inuat secundum hypo. digestionē
 proprie in consueto bibere post cibum. **I**n non consueto
 bibere vinum detur ad mitigationem sitis parum aque
 frigide & proprie si cibus calidus fuerit & ficius: vel vini
 limphati si stomachus non tolerat aquaz in vase stricti ori-
 ficii sugendo & quanto frigidior fuerit minus sufficit ex
 ea ait **A**bo. Si vero ex cibis salsis & aqua salsa cum po-

tu aque maris fuerit succuratur ei cum xilocarate granis
muzzorum ⁊ pomis dictis zarur: ⁊ cuz vinctuosis vt ē bu-
turum: ⁊ proprie eius ⁊ brodium carniū. Et si fuerit ex
potu aque vitiose ⁊ sulfuree succuratur cum lacte lactu-
ca cibus grossis ⁊ amido ⁊ vino subtili odorifero ⁊ vtrif-
que cum aceto limphato. Quod si fuerit ex pūctura ani-
malium ⁊ reptibiliū calidorum: primo curetur cū quod
generaliter respicit venenum ipsorū vt puta cum frigi-
dis: qualia sunt coziandri lac: vaccinum acetosum ifrigi-
datur in niue ⁊ aqua camphore ⁊ similia vel aqua frigi-
da cum pulvere terre sigillate que extinguit inflamatio-
nē ⁊ eius educit substātiā deñ cū cognoueris speciē ani-
malis admin strabis que sunt propria que infra vicem⁹

Si autem ex medicina soluente sufficienter: aut sup-
flue fueris succurendum erit prout te scire fecimus cum
de consolatione medicinarum locuti fuimus in accidē-
tibus que hereditare faciunt medicine solutiue. Sitis at
ex qualibet aliarum causarum protarticatorum cura est
ipsarum amotio ⁊ priuatio cum regimine supradicto de
ablacione sitis. Ablatio sitis ⁊ diminutio ex contrariis
erit causis ⁊ cura erit etiam contraria: corruptio vero si-
tis ex similibus causis corruptionis appetitus proueni-
et ⁊ similis erit cura. Sirupus extinguens sitim ex causa
calida ⁊ sicca: propria vel cōiuncta. Rendiuiue: cicoree:
epatice lupuli boraginis acetoselle alleluje ana. ℞. i. vio-
larum rosarum nenuparis ⁊ cucurbite: lenticularū aq
florum vne ana. ℞. i. ordei mundi partem. i. prunorum se-
bestē iuuubarū ana numero. xxv. seminum frigidorum
ana. ℞. i. seminū cōiūz. ℞. ii. psilli integri: seminum citōio-
rum ana. ℞. i. zuchari albi lib. i. succi granatorum muzo-
rum lib. s. aromatizentur cum sandalis albis ⁊ rubeis: ⁊
spodii ana. ℞. i. camphore. ℞. i. croci grana. v. sumat cum
aqua frigida: ⁊ teneat in ore cristallum. Item fiat iuleb
⁊ succo limonum: vel de cucurbita quod posuimus in ar-
tidotario nostro: ⁊ troci. de cāphora ⁊ electuariū triasan-
dalorum. Item epithimetur stomachus cor ⁊ epar ex pul-
uere camphore sandalorum cum succo rasure cucurbite
aqua rosa. ⁊ pauco aceto ⁊ cataplasmetur cum foliis sali-
cis vitis i aqua rosata. **M**edicamē galiēni quod ma-
gister Joannes de prociā fecit imperatori in siti vehe-
menti. R. aquam frigidam ⁊ irrosa de super acetum al-
bum purum quantum tollere poterit bono modo: ⁊ da-
bibere stomacho ieiuno quantum est cupa sanabitur statim
secundum. Galienum si deus voluerit.

Capitulum. xxv. de nocuentis digestionis ex qui-
bus est debilitas destructio ⁊ corruptio ⁊ cura eius.

Debilitas digestionis est nocuentū actōis
digestiue stomachi ⁊ fundi eius cui propria est
Cum eni nocuentum ipsius sit triplex tñ
s. diminutio destructio ⁊ corruptio: nec sit i
superfluitate vt aliarum ministrantium debilitas dige-
stionis erit nocuentum diminutionis ipsius: ⁊ est cum
minus digerit q̄ consuevit ⁊ in longiori tempore. Sed
destructio est cum nihil penitus digerat vel aliquid de
quo non sit curandum: sed derelictū crudum reliquum.

Et corruptio est cum in malam conuertat qualitatez
s. adustā seu fumosam aut acidā vel corruptam putridā
⁊ fetentem ⁊ nature odiosam: non autem consistit eius
nocuentum in superfluitate vt aliarum. Cum enim

omnis actionis virtus existat initium actio quecumque
erit principaliter a virtute: sed mediante organo vt si q-
dem nocuentum fiat in ea non erit ex parte virtutis p-
prie: sed ex parte organi vel obiecti vt ait Galie. ⁊ hoc
in alia scientia est monstratum. Cum eni afferat q̄ sin-
gulum membrum operetur propriam actionem p̄ prop-
am qualitatem crism que ex quattuor est qualitatibus
stomachusque organum existit prime digestionis epar se-
cunde: ⁊ alta membra tertie tunc proprie virtus digesti-
ua perfecte operabitur cum eo: cuz inse q̄lificatus seu cō-
plexionatus existat prout ipsa virtus ⁊ eius operatio exi-
git. Cum autem digestio fit fiatque per decoctionē indi-
get virtus organi ipsius calore: ⁊ cum sit eius alteratio q̄
dam adequatio virtuti nutritiue indigebit calore tem-
perato in sua qualitate ⁊ non disemperato. Tēperati-
caloris est equaliter agere in omnem partem decoquibilis
vt superius est monstratum in cura melancolie. Et pro-
prie Galienus ait. ⁊ nō oportet vt sit in membro quod
indiget digestionē nisi spiritus vaporosus multe quanti-
tatis: ⁊ sic secundum finem equalitatis in qualitate ita q̄
quanto maior erit digestio tanto maior erit equalitas ⁊
econuerso. Et quia quanto maior erit digestio erit magis
naturalis: nec eius maioritas generabit peccatū: vel
nocuentum in operatiōibus alijs sicut maioritas alia-
rum cum omnes alie ordinentur ad ipsam: non econuer-
so. Si vero diminuitur obtundit ⁊ debilitat: aut adeo
diminuitur ⁊ debilitatur q̄ nihil temptat alterare ⁊ co-
quere de quo sit curandum: ⁊ sit indigestio: seu digestio-
nis ablatio. Aut adeo diminuitur q̄ incipit alterare ⁊
coquere: nec deficit in alteratione: sed vigorose nō agit
imo tepide paulatim ⁊ sic in longo tempore venient ad
decoctionis perfectionem ⁊ qualitatem ⁊ tunc fit dige-
stiois debilitas. aut deficit i via nō potēs v̄ire ad cōiūz
eq̄litas i alteratiōe ⁊ tūc fit corruptio i acidā qualitatē.
Cū vero supfluit quertit i fumū ⁊ maxime si obiectū lib-
tile existat vel etiam corrupit cum calor non stet cum
natura sit ita debilis ex superfluitate factus adeo q̄ non
regat ⁊ extraneus dominetur superfluenis. Talis autē
in fumū conuersio seu adustio non facit superfluitatem
in digestionē cum superfluum dicat aditōem quanti q̄
presupponit spēm: ⁊ nō mutationem eius. Conuersio
autem in adustionem vel fumum nō seruat spēm adeq̄-
tionis quam intendit digestio: immo de equatione alte-
rat ⁊ tran mutat in spēm diuersam. s. adustionis ⁊ sumi:
nec redncibilem etiam cum sit crudum ⁊ in acidum mu-
tatio. Nam secundum Auero. quod supercoctum est i
crudari nō pōt. Quod autē crudum ⁊ semi coctum est
pōt in cōm adequatiōis pfectionē adduci. Inquit. G.
Ad anet aut qd corruptum ē secundum ventrē ⁊ epar: s.
tpe pcedenti paulatim digeritur ⁊ sit benignum: qd p̄us
habuit indignum ⁊ illud per naturam enumerandis di-
gestionem fouentibus quo ad vitam. Talis autem mu-
tatio dicitur corruptio a medico sicut in acidum mutatio
licet non proprie quia non est obiecti derelictio ē regimi-
ne naturalis caloris: sed tamen large si sue vt p̄sideratio-
nis ad veram ⁊ non veram. Et in quantum talis altera-
tio non est ad generationem que est equatio. item a dige-
stione: conuerso erit in contrarium talis autem est corn-
ptio: nec potest esse aliud cum generatio ⁊ corruptio

sunt immediate contraria non sic alie ministrantes cum
 enim earum actio non fit per modum alterationis ut
 digestio. sed potius per modum localem: qui non di-
 versificat speciem superfluitatis qualitatis organice ipsa
 rum non mutabit: nec alterabit in diuersam speciem: quaz
 sua intendat virtus in actione: sed in specie actionis pre-
 supposita addet quantum sic potest superfluere sicut dimi-
 tum secundum intensionem et remissionem proprie qua-
 litatis agentis: hoc quoque declarat ipsarum corruptio
 que in malo consistit motu. **Ex** quibus abundantibus
 intelliguntur species nocimenti digestionis: quot sunt
 et que et quomodo conueniant per quod in vno redige-
 mus capitulo: et quomodo vint inter se inotescit et etiaz
 cause eorum in generali: aut enim sunt ex parte organi et
 agentis instrumentalis: aut ex parte obiecti. scilicet cibi et po-
 tus: aut ex parte extrinsecus superuenientium habentium
 in dispositionem ipsa. **Ex** parte autem stœaci dupliciter
 aut quia patitur in se principaliter aut propter cõitatem
 et tolerantiam in se: principaliter ut quia patitur quam
 habet egritudinem: vel quia sit discrasia: quod est plim
 et tunc aut est discrasia: discrasia digestionis principalis
 nocua aut discrasia nocua aliis operationibus deserui-
 entibus digestionis. **Primo** modo quia sit discrasia: stœaci
 eius: fundus eius discrasia frigida et secca pura vel cum
 materia quod est plim. aut parum excedente: et tunc acci-
 dit debilitas aut valde: et tunc accidit destructio: ut cum
 est confirmata: aut mediocri: et tunc accidit corruptio
 Itaq; frigiditas omnis nocimenti potest esse causa. ca-
 liditas autem solius corruptionis nisi tantum superflu-
 at et destruat actum virtutis: et tunc cõbit destructio
 non debilitatem. **Secundo** modo: quia sit discrasia: stœaci
 eius quantum ad os eius. discrasia frigida que dicitur super-
 fluit attractiu: trahit plus quã digestia digerere possit vel
 quia sit discrasia: quantum ad fundum et cõcauũ eius di-
 scrasia frigida et humida vnde contentiu deficit nec po-
 terit continere quã diu operata fuerit digestiu. Aut quã
 sit discrasia: quantum ad os aut inferiorem eius par-
 tem que postanarium dicitur discrasia calida acuta et pu-
 gna pura vel cum materia magis molestante expulsiu-
 am ad expulsionem cibi vel potus antequam digestia
 suam compleat actionem: sic digestiu deficiat non pro-
 pter se sed per defectum aliarum ministrantium ordina-
 tarum ei ut dixit. **S.** parum vel multum. **Propter** col-
 ligantiam vero et cõitatem: quã aut ad totum eorum ut in
 febribus vel algoratis: aut aliquid aliorum membrorum
 maxime principalium quibus alligatur: et tunc aut pro-
 pter cõitatem absolutam et est cum nihil corporeum ad-
 uent stomacho ex illis ut est in forti dolore capitis vel ner-
 uorum vel in spasmo vel dolore artetico vnde stomachus
 debilitatur vel in fluxu superfluo sanguinis epatico: vnde
 de compatitur et debilitatur stomachus. Aut non absolu-
 ta et est ut cum aduenit ex alijs membris ad ipsum humor
 puta colericus ab epate et a splene melancholicus vel cor-
 ruptus a muce corrupens cibum ad fumosum vel acidũ
 vel quia ad eum vapor emittatur et superius habuisti.
Ex parte autem obiecti cibi et potus: et ex parte extrinse-
 cus superuenientium: qualiter contingat superius in cõis
 debilitatis stomachi extitit declaratum: redi ergo ad illud
 ibique considera. **Signa** que sũt hic et considerare signa sũt
 que demonstrant inogenẽ deficere ex se principaliter et de-

ficere per defectũ aliarum ministrantium: et sũt nã cum digestia
 deficit ex se auferitur vel tardatur digestio nulla appare-
 te causa manifesta et nocimento in alijs etiam cibi facit
 digestionis vel consueti plus solito. **Et** si que vero est
 ex defectu appetitiue et attractiue: et tunc precedit lesio in ea quã
 est manifesta. **Et** si que vero retentiue est retentio mala et ci-
 tius egreditur solito nõ precedente nocimento in appeti-
 tu. **Sed** signũ distinctiuũ quã talis exitus sit velox ex de-
 fectu contentiue et quando ex superfluitate expulsiuẽ: quã
 cum est ex defectu contentiue egreditur propter voluntatem: et
 quod egreditur maioris est quantitatũ. nec apparet in eo ali-
 quid acutum: et est velocius exitus: quando vero est ex
 superfluitate expulsiuẽ est ecõtra. **Et** attẽde atẽq; ad cu-
 ram peruenias: quã cum digestio introducens spẽs in os bo sit
 triplex. scilicet stœaci epatis: et mẽbroz in quibus quod dicitur et in
 stomacho et in alijs verum hz. lz addat quãz quãta quã de pu-
 rationis nõ spẽi gnatio: ut et venarum iter se ordinẽ habet
 et habitudinẽ: nã digestio stomachi est pura et disposita ad
 secũdã: et lz stomachus sui ipsius gratia appetat et digerat
 cibi: ut ait. **S.** Illud totum de itentide sue nature par-
 ticularis et: s; de ordine vniuersalis nature oia dispensã-
 tis qua regulatur digerit pro toto: et in digestionẽ efficit
 iuuantũ digestionis epatis disponẽdo. **Secũda** est epatis
 et operatia chili sũs et picipiũ vegetatiue virtutis. **Tertia**
 est mẽbroz et cõpletiuã. **Ad** hoc. n. digestio alterat vtra-
 que in alijs mẽbris et nutrimenti ipsorum digestibilia apta
 reddat. p. id nocentiũ eius in aliã extẽdit et ecõuerso et pro-
 prie cum nocimentum diminutiõis adderit quod in gene-
 ratioẽ speciez idropis et manifeste videre vñ. **S.** inquit
 quã sicut abaria deficiẽter cocta vel affata extẽdit venter
 nõ pot digerere bñ sic secũdum ventrem male digerunt
 et in secũda coctiõẽ quã in venis et sũt: et ptingit superfluitates
 in corpore generari: ex quã egritudines gnari sũt in vniuerso
 corpore et videre et maiorẽ quãto nocentiũ maius existet
 cum mai sit oĩz id digestio egritudinũ sic quãscũq; adducit
 passidẽs egritudines nõ solũ p. pas ut sũt spẽs idropis quã p
 pter ifortuniũ digestionis eius et fiens ut ait. **S.** s; et ex
 colligantia et vicinitate alterius cõpatientis ad ea. cere-
 bri ad ipsũ cuius plurie dispositiões sũt per dispositiones
 mẽbroz digestionis: et proprie stœaci lz cõuertere illud sit
 p parũ ut dixit. **Ab.** sic adducit eplaz indigõ: et corrup-
 tio melãcolia mirachã vel et cordi cui adducit egritu-
 dies proprias. **Et** et totius corporis cui adducit idigõ
 cõsũptiões. **Et** et bica senectutis et debilitas eius extẽna-
 tionem et macrediez corruptio vero febrẽ et in cute puri-
 tũ scabiẽ morpheã et similia s; diuersitatẽ digestionis et
 nocumẽtorũ ipaz. **Et** proinde et nocumẽti ipsarũ egritu-
 dinũ et pronostici signũ in dispositiõẽ egra quare eru-
 ctatio acetosa: et fumosa magis in cõualescẽtibz ex fe-
 bre pronosticatur recidinationes.

Vra eius nõ erit stolidi medici: sed solertis
 solliciti mcorãtis et experti quẽ ut pfectũ ap-
 probat. **S.** Sciẽdũ igitur quã cura nocumẽ-
 torũ digestionis et duplex quã destructiõis et
 debilitatis: quã corruptiõis: p. et illis cõis cum nõ dif-
 ferat in spẽ nec in cã: s; in quãto cã. n. cum maior est: et valde le-
 desfacit destructiõẽ cum vero parua ledens parã generat
 debilitatẽ ut superius dicitur. **Taliũ** at cura est quattuor
 res: p. abscondit cã et auferit: secunda ordie digestionis
 confortat stœacũ epaz et mẽbra: tertia corpus vel mẽbrũz

si quod sit cuius cōitate puēiat nocumētū rectificat vt dic-
tū ē ⁊ dicit i suo loco. q̄rta accidētia cōfurgētia mirtigat
q̄ si inflatio rugit⁹ angustia dolor ⁊ arfura. quoz cāz iam
dixim⁹. Absciōdēz at cāe iterioris cōplēt cure egritudi-
nū p̄dictarū cōplexionalū puraz vel cū matia diuersaz
vel equaliū vel cōplexionalū simplicū ⁊ cōpositaz stō-
ci quas supius habuisti epatis ⁊ mēbroz hñtiū debilita-
re ipsa quas infra dicemus propiciante x̄po. Ablationē
vero causarum extrinsecarum cōplēt priuatiōes ⁊ muta-
tiones ipsarū ad rectum ⁊ debitū digestiōi prout i cura
debilitatis stōaci extitit intimatū. Secundā rē cōplēt ad
ministrō rerū confortare hñtiū ipsa organa digestiōnū
cum qualitate cōtraria cause debilitati. vel cum proprie-
tate vel utroque quas in debilitate stōaci habuisti ⁊ cu-
ra ep̄is dicentur: ⁊ cura cuiuslibet mēbroz corporis q̄
sc̄q̄tur. Ex his. n. que confortare hñt corp⁹ ⁊ oia mem-
bra quedā sūt cōia q̄dā vnicuiqz propria. Cōia sūt que
ei⁹ ⁊ ipsorū discrasia aliat ⁊ ad tepamētū cōplexiōis ad-
ducit ⁊ substātā. vniūt at cōplexiōnē vt olz ro. quod ca-
lesfacta ⁊ i fridata calefac̄ s̄z. S. Aut a ppriate vt lutū
figillariū. Et q̄dā sūt q̄ a pplexiōe silr hñt cōfortar corp⁹
⁊ membra vt ē acetū squille sticados oēs spēs olei sādara
raca lac caro granū pini māna dactili immaturi mirtus
glans luben cordumenuz: xilaloes camōilla: folia citri
vua passa mirra ⁊ galia. Et balēa vnctiones ⁊ olea cum
p̄dictis diuersificat. secundū diuersitatē discrasie corpo-
ris ⁊ mēbroz: ⁊ ex cōfortatib⁹ corp⁹ ⁊ oia membra i di-
gestiōe sē exercitiū moderatū. Inquit. n. S. Exercti-
ūz vtile ē nā cōmonet coleram naturalē ⁊ validas facit
virtutes vitales ⁊ aiales ad suas peragēdas actiōes. Li-
bi calidi ⁊ hūmidi cōplexiōe sbe subtilis ⁊ frāgibilis: di-
gestiō. n. vt. S. ait p calidū ⁊ hūidū fit quies ⁊ sonn⁹ di-
gestiōi cōplēde pportionatus vt p̄io sup dextrū fiat le-
cūdo super sinistrū ⁊ tertō redeat super dextrū. ⁊ sit con-
tinu⁹ sufficiens sine iterruptiōe q̄uis aliqui dicere velit
q̄ digestiō etiā meli⁹ i vigiliis cōpleat. cū. n. cā eius calor
natural sit ⁊ i vigiliis ad regiōez ip̄i⁹ redeat digestiōis ⁊
ad itiora reuocet i sonno vt dixit. S. cū ait son⁹ ⁊ vigi-
liē reuocatiōe naturalis caloris iterius ⁊ exteri⁹ sūt iḡi
i vigiliis cōfortatus ex reuocatiōe i cā digestiōnē cōple-
bit meli⁹ q̄ i sonno. Cui⁹ cōtrariū aristo. i de sonno dicit
⁊. S. i. de accētū. ⁊ si reuocet in sonno ad iteri⁹ nō tñ vere
liq̄t exteriōra qui sufficiat ad digōnē ip̄oz maxie cū non
solū i eis p calore naturalē digō ppleatur s̄z ē p pplexiō-
nē ppaz vnicuiusqz t̄p̄z s̄uētū p̄seruatā. Et ex illis
ē āplex⁹ ifātis cānosū v̄l catuli s̄z. S. ⁊ hūiditas vētris
t̄pata. Inqt. n. hipo. i afforismo. Quicūqz vētres hñt
humidos iuuenes quidē existētēs meli⁹ q̄mutāt siccos
hñtib⁹. Et vinū bonū t̄pate sūptū p oia. n. digōnē adiu-
uat diē. S. ⁊ pauca cōestio ⁊ potō de abstinētia quod di-
cit isaac sumā mediciaz oīz aliāz ⁊ gaudiū t̄patū. Et ex
eis sē medicie simplices ⁊ cōposite que infra dicēt si trini-
tas ānuet. Et simplices quidē sē pprie sicut pip zib. gal-
lāga nux. mus. gare. hermic. croc⁹ habaste ⁊ sir⁹ ei⁹ na-
sturtiū cuscuta malthx: menta: cortex olibāi arbor stozia-
cis: radix siseles ruta rasanū ⁊ filia ⁊ acetū excitat appe-
titū ⁊ digerit ppria vnicuiqz i cura ip̄i⁹ ppria dicētur cū
aderit loc⁹ ⁊ t̄p̄z: ⁊ breuē vni quodqz mēbroz ad suam
naturā ppriā reducat p quā opatur ppriā actiōem vt
supi⁹ dictū ē q̄ i alio eē nō pnt d̄nt. n. opatiōes i mēbris

sz diuersitate pplexiōnū i eis ⁊ ecōuerso vt dicit. S. Lu-
ra vero corruptiōis digōis ē tres res cōsimiles illis quas
i cura corruptiōis appetitus dixim⁹. p̄ma ē hñozis corru-
pti i locis ⁊ orgāis digōis mūdificatio: secūda ē abscē-
sio cāz dispositionū a quib⁹ p̄cedit corruptio. etiā ē cor-
poris vel mēbra si quod sit cōitate cum s̄ puēit mūdifica-
tio. P̄d̄imā rē cōplēt mūdificatiā stōaci putrediez q̄ su-
p̄ia i cura corruptiōis appetit⁹ posuim⁹ ⁊ abstergētia pu-
tredinē. ⁊ corruptiōnē epatis q̄ infra p̄po dicem⁹ capitu-
lo. Et ex illis ē c̄t ciamomū cassia ⁊ croc⁹ ⁊ spica cōmūta
absinthiū ⁊ eupatoriū ⁊ c̄t abstergētia putrediez a mem-
bris quorū q̄dā ppria ⁊ cōia simplicia ⁊ cōposita: simpli-
cia s̄ ciamōuz croc⁹: breuē oia mūdificatiā s̄guine quo-
rū sūma posuim⁹ i p̄solatiōe mediciaz: ⁊ vini vniuersas
n. mouet excreatiōes vt ait. S. Cōposita sūt q̄ p̄ponit
ex eis q̄ i ātidotario n̄ro s̄ dicta ⁊ ppria vnicuiqz in suis
caplis q̄ res. Secūda rē p̄plēt admministrō mediciaz alte-
ratiū discrasia mēbroz ⁊ ciboz corruptibiliū q̄z p̄cedē-
tib⁹ caplis p̄cessit remōratiō. Tertiā rē p̄plēt cure ip̄o
rū mēbroz quorū dā q̄ dicte s̄ ⁊ i suis aliquoz dicēt ca-
pitulis illuc p̄ge. Et aliq̄ addūt q̄rtā q̄ accidētū ē corre-
ctio si qua isurgāt vt sūt corruptio appetit⁹ seu debilitas
ardoris seu frigiditas s̄s⁹ i oī stomachi ⁊ eructatio acida
s̄uosa ⁊ fetēs quā nauca seq̄ quoz curā aliquoz dixi⁹
supra ⁊ infra p̄oem⁹ i pte spū sc̄o ānuēte q̄ sit b̄ndict⁹. E-
lectuariū nobile p̄fortās stōaci ⁊ digestiōnē ei⁹. R. gal-
lāge: nucis mus. cardāomi ana. ʒ. ii. āthos. ʒ. iiii. mēte h̄-
sce ana. ʒ. iiii. sirupi de zucharo q̄tū sufficit. Electuariū
descriptiōe Nicodēi ⁊ vitia stōaci ex fra cā: ⁊ p̄fortat ip̄z
cō c̄erbz: ⁊ epar ⁊ s̄uētū epilēticis ⁊ vertigiōis: q̄d. R.
anisi. ʒ. ʒ. coralli spice lignialoes: ros. gar. galie: galāge ʒe-
doarie añ. ʒ. iiii. pedicē. ʒ. ii. mirre. ʒ. iiii. māgari. ʒ. vi. ambre
crude. ʒ. ii. musci. ʒ. i. masticis ʒ. ii. Cōfice cū sirupo corti-
cū citri. Sili⁹ zacharie: cerotū p̄fortās stōaci ⁊ retinēs ca-
lorē ei⁹. R. cere mūde. ʒ. iiii. t̄betie. ʒ. iiii. oli nardm. ʒ.
iii. liq̄facias ⁊ sup p̄ge plūerē. R. mirre mast. aloes ana
ʒ. i. rosaz. ʒ. vi. pedicē castorei: añ. ʒ. ii. anisi. ʒ. vi. calamitū. ʒ.
vii. gare. nucis mus. cardāomi calāfaro. rcupo. añ. ʒ. iii.
Cōfice vt bñ stōaco adherēat. Anctō stōaci p̄fortās ⁊
digōnē ei⁹: ⁊ vniuersas opatiōes ei⁹. R. olei ro. mirtini
olei nar. añ. ʒ. iiii. cere. ʒ. i. mast. mirre: aloes mūmie añ. ʒ.
iiii. armōiaci. ʒ. ii. nucis mus. ʒ. i. Cōfice ⁊ iunge ⁊ supasp
ge puluerē ciamōi anisi corticū granatoz. añ. pōd⁹ am-
i. aromatiza vnguētū cūz xilaloes ⁊ musco. Hippocra-
quoz dixit aloes ep̄icū cū aqua arthēsie seu absinthiū p̄-
pinatū ieiūo stōaco sanat stōaci ab oī lāgore educēdo
ab eo materias fraudulētas p̄fortat cerebz ⁊ viscera mū-
dificat vermes occidit ⁊ repellit ⁊ sanat apostēata stōaci
⁊ viscerz ⁊ epar mūdificat. P̄d̄illule p̄fortātes stōaci i oī
ei⁹ lāgore: ⁊ lesiōe it̄riseca: nec p̄mittit hñozē i eo putre-
fieri: s̄z abstergunt: ⁊ qui vtitur eis diebus singulis ille-
sus permāebit a dolore stomachi ⁊ capitis ⁊ sūt salubres
oculis ⁊ ei qui tristatur: ⁊ est medicina matricis vitiose
⁊ aliorū viscerum. R. masticis. ʒ. iiii. aloes electi. ʒ. x. aga-
boni. ʒ. iiii. confice cū succo altilē dos ē pillule. n. vel. m. q̄
itur dormitum: ⁊ potest capi secūduz numerum volum-
tatis.

Capitulum vigesimum secūduz de nocumētis rec-
tionis ex quibus ē tarditas ⁊ velox descēsus cibi digesti
de stomacho in ventrem ⁊ cura eius.

Ex quo diximus de nocuentis attractiois
vel appetitus et digestionis stomachi sequitur
de nocuentis retentionis. Ad quod sciendū
dū ē qd retētio stōaci ordinat digestiōi ei⁹ pri

cipali qd ē proprie iunati puta cibi et pot⁹ vt sup⁹ dictū
ē digestio. n. retētiōe indiget cū fiat i quiete vt ait. **S.** re
tentiō. n. s; naturā procedēs tā diu retinēz q̄ diu digō fit
Lū āt digō p̄pleta fuerit retentiō ex armōia nature ca
dit expulsio: q̄ donec fiebat retētiō quiescebat. **P.** dūmo
n. digerit stōacus cibū sui ipsius grā: et dū digerit retinēz
cū āt digesserit quod ē benignū suis tunicis appōit. **R.**
liquū vero apertō portanario ad itestīa ipellit vt ait. **S.**
Si ergo retineatur cibus in stomacho q̄ diu digerat de
scendatq; ad intestina digerit vsq; ad horā statutam seu
tēs cōe quod est latitudinē hādēs maiorē q̄ta ē infra. xii.
horas vel q̄ta i vno quoque corpore cōsueunt naturalitē
esse retentiōerit cōueniēs et naturā. Si vero vltēr⁹ p̄
lōget q̄tū ē a. xii. horis vsq; ad. xxii. s; plus et minus et il
lud p̄ multitudinē diuersarū bitudinū existētū iter agē
tia: seu digestiōne et digestibilia arguet sup̄ intēpātiāz et
peccatū retētiōis vel digestiōis ipi⁹ quēadmodū si infra
subsistat vt qd cibus descēdat digestus et tēpestiū⁹ filogi
zabit sup̄ digōne fortē: cuius sentio ordiat deide sup̄ retē
tione: a qua et mediate p̄cedit aut sup̄ vtrūq; q; **L.** ā ergo
descēsiōis de stōaco lōge et breuis erit: aut p̄ digestiōne
fortē vel debilitē ordiat aut p̄ peccatū repētiē p̄ncipa
lit et se deseruētis ei. **P.** peccatū āt digestiōe aut ē p̄ se
p̄cipalitē aut p̄ peccatū aliarū ministratiū ei p̄cipalitē
ā peccare pōt i se recētiō vt sup⁹ dictū fuit i alijs ope
randibus ministratiū q̄druplī: aut. n. nihil retinēz q; non
circūtrahit cibo: nec aliquo mō tenet ita vt cibus idige
stus descendat inferius sicut. **C.** vide in lienteria manifeste
vel vomitu illico post cibū fēo: de quibus dicef: aut paz
retinēz q; nō vsq; ad p̄fectā digōne: s; hāc cibo bñ vt in
fluxu et vōitu semi digestoz facto post cibum p̄ aliquod
tēs sup̄tū: aut corrupte retiet vt q; nō circūtrahatur cibo
recte et perfecte: s; cū trēore q̄re accidit rugitus et inflatio
aut superfluit: vt q; digestū cibū vltra tēpus et statū ten
eat. **L.** et cā i se. l. p̄p̄plexiōis stōaci malitiā nō p̄ ci
bit: vel vie oppulsiōis int̄ stōacū et itestīa vt sup⁹ dictūz
ē s; qualitercūq; q̄rigat nocumento expulsiois aliquali
ter cōmiserit: si. n. debilitē retētiō sup̄fluet expulsio: et
si superfluet recentio expulsio deficiet: et si corrupatur
expulsiōi disponat et p̄paret et ecomuerso. **E.** t alī male
retinet retētiua et male expellit expulsua: vt in singultu
gurgit sicut ait. **S.** Et quod diximus in stomacho et in
alīs intelligas mēbris p̄portionalibus ei. **L.** āt nocuū
ti retentionis est diuersa secundū diuersitatem spētieriūz
eius si. n. auferat: vt nihil reticat de quo sit curādū causa
est ea quam in lienteria dicemus et vomitu. Si vero sit
debilis non vsque ad cōplectam digestiōnem tenens cau
sa eadem est: s; mior q; plz colā missa est ad stōacū fiēte
digōne excitās expulsua: et faciens deficere contentiua:z
quod significat miguo ipsius colere cū cibo cū egestiōne
inuenit: vel vomitu. **E.** t quandoque est causa extrinseca
superueniens hora digestiōis vt est motus fortis et vio
lentus deponens cibum faciēdo deficere cōtentiua an
tequā digō cōple. it. Si vero corrupte tenet cā erit ma
la cōplexio frigida humida nō p̄mittens bñ circūtrahi ci
bo et perfecte ita vt nullū reliquaf vacuū. Si vero super

fluat cā erit cōplexio sicca stōaci vel cibi natura vel op⁹
lato vie quā in yleo dicemus. **S.**igna quoq; eadē erun
que ibi dicta sūt et dicētur. **E.**t cura similit et liquidē lon
ga retentiō cibi in stomacho iā digestū et tardus descēsus
ad itestīa ex debilitate pueniat digestiōis: cōfortatō dige
stiois iā dicta erit curatō eius. **S.**i vō p̄p̄ superfluitatē re
tentiue et vō oz agere mollificare. s. et lenit ante cibū et p⁹
p̄p̄riē cū notis et cū cibis faciētibz ipsos descēdere in
viscera vt ē piper longum diatrion triasādali semē p̄mis
sū. **E.**t post digestiōne que faciunt descēdere et penetra
re vt est exercitiū vinum calamentum et diacalamentum
tirtaca zizib. conditum balneum aq̄ calide et fricatō ficus
nices vel amigdalis: fisticiū et similia vias nutrimenti ape
rientia. **S.**i vero breuis retentiō sit et velox descēsus ad i
testīa p̄p̄ digestiōis fortitudinem curationem non ha
bz q; stat cū natura. **S.**i vero p̄p̄ aliquā cāz debilitatē cō
tentiua quā i lienteria dicemus cura erit quā dicemus ibi
A.d medicamē expertū ei a cuius stōaco descēsus cibi se
fiat. **S.**umatur vitellus oui assati et coctus vnoz mellis
et masti. **S.**trite: dauch. ij. et iungatur oia in cortice oui: et
assentur super cinerem calidū et sine intermissione moue
antur: donec parata sint et q̄medatur **B.** et administratur
tribus diebus: et oz vt administratur aliquid añ cibū ex
supticis frigidis siue calidis. put dispō requit que te sci
re sup⁹ fecius. **E.**t etiā c̄plasta galie nostra que i ātidota
rio nostro diximus ministrētur secundū necessitatē et doz
miat super cibū et quiescat neq; exercitetur oio. **E.**mpla
stū de mucilagibus expertū ei a cuius stomacho tarda
tur descēsus cibi p̄p̄ superfluitatem retentiue. et oz vt p̄
mittatur lubrica ante cibum calida vel frigida prout nōt
necessitas: et post cibū sumatur suptica vt ait. **S.** **L.**ubri
ca frigida sūt fructus recentes estate vt p̄na persica vne
et similia et hieme p̄na sicca. **E.**t vtroq; tēpore cassia fistu
la tamaridi viole et sirupus eaz et succus rosaz. calida sūt
ficus recentes et carice mucilago fenugre. et seminis lini
oleum sorbis et huius.

C.apitulum vigesimum tertium de lenitate stomachi
siue lubricitate siue lienteria.

Quamentuz stomachi et ministeriū ad quod
ipsum natura instituit principaliter vt ex dic
tis hētur ē cibi exteri⁹ attracti ab ore per me
ri alteratio: et digestio cū virtute et propieta
te qua ipsū dotauit natura: sed vt alteret necesse est vt d
tineat si autem detinet instrumentalitē ex asperitate deti
net. **E.**st autē asperitas inequalitas quedam secundum
durum corpus in stomacho naturaliter fiens ex corruga
tione aut contractione tunicarum. et cum villis earum
supra cibum clauso portanario et nullum inter eos vacu
um reinquatur: ad quod disponit eius nervosa substan
tia et natura vt superius m̄ratum est. **S.**i ergo stomachus
digestiōis organum debet vt detineat naturaliter esse
asper fiat leuis leditur principaliter retentiō et digestio
glequēter et erogabit egritudine q̄ s; effētā suam dī leni
tas ex nōis significatiōe vt heleni posuerūt s; s; accidēs
immediatū dicetur lubricitas: et s; mediatū lienteria. i. cibi
indigō vel velox exitus cibi idigesti sicut voluit. **S.** p̄
mo. n. leniter stōaci iterio: superficies deide ex ea dehit
q̄tētiua et lubricat cibus ex quo cōsequēter deficit dige
stua et vitio cibus egreditur idigestus. **C.**ausa āt eius est

duplex interior: & exterior: interior: ē principalis & essentialis & duplex quedā p se & quedā p accidns: p se ē mala complexio hūida pura vel cū materia flegmatica vel mucilaginosa lubricū faciente in stomacho aggregata & adherēs vel a cerebro vel toto corpori illi istuxa cibū & potū secū asportās: vel faciēs lubricare. **P**er accidns est duplex vna ē mala complexio frigida paliticiū faciēs & prohibens stomachū & villos eius agere supra cibū calida vero & sicca eā nō efficit nisi adeo vitimetur vt destruat actum proprie virtutis sicut in propiuis mortu accidere cōsuevit. **A**lia quoq; calida & colica p se exaspādo hūū o pāt p accidns at efficit eā mordicādo: & vlcerādo. **A**lia ei cā ē vlcera & i interiori superficie stōaci qb̄ cib̄ & pot̄ adueniēs stōaco mordicatōnē & pūctiōnē isert atq; molestiam: vñ vltus expulsua ei ad eoz expulsione mōēt āte q̄ opatiōnē suā exerceat retētina. **L**ā vō exteriorē vt eoadiuuās ad depōnēz cibi & pot̄ an digōnē & ē cibi dispō & nā: q; sit sbe grauis & grosse: aut subtil̄ q̄ adurit & pungit & molestat naturā aut liqde fluxib̄ aut mucilagiose lubricitatis aut eterogenee: vt ē lac qd̄ corūpif vl molestat vl sit qualitatis acute vt pip̄ vel sinapis: & eruca vel venenose vltutis vt sp̄s frigoz male vl q̄tūditatis respectu retētine nō respectu expulsue. hoc n. strigit vtrē s̄z. **S** p̄ma laxat s̄z hyp. & **S** i affozisimis vl q; sit multarū supfluitatū: aut modinate sup̄ vt q; p̄cedit lubricus & acutus & seqtur stipticus qualē dietat alexātria dieta: aut q; p̄cedit grossus & seqtur subtil̄ facilis digōnis q̄ corūpitiur & corūpiti reliquos p̄cedētes quat vocat naturā ad erpellendū. **M**ut itēpore ante sumptus vt q; sūatir secundus cibus supra primū adhuc crudū quare vtrique corūmpitur & grauat naturam atq; molestat ad expellēdū aut q; sit sumptus non hora famis sed post tolerātiā eius cum iam stomachus repletus fuerit malis hūo ribus non prius eductis q̄ natura incitat ad expulsionez. **M**ut q; sūpsit supra cibum aquam frigidam multaz que subito ipsū deponit: aut q; fortem corpis: & aie supra cibum exercuit motū equitādo peditādo vel saltādo: coeundo: & irāscendo. **A**duertendū at q; nō ē icōueniēs eādē passiōem membrōz esse diuersorū: vt lienteriam esse stōaci & intestiorū de qua infra dicitur duce creatore sūmo. **M**ā stōaci ē p̄cipaliter interiorū ē cōsequenter proprie superiorum quozum actio i cibo p̄digēsto i stōaco descēdētē ad ipsā etiā digēstio ē vt ait. **A**bo. **A**psō rū intestiorū retentio non per virtutem fit s̄z p̄ circunvolutionem magis vt dixit. **S**. **S**ignū leuitatis est lienteria cibi. s̄z potus idigēsti exit̄ velox & quasi in eisdem q̄tūditibus quibus assūpti fuerit. **S**igna cāe ei intrisece & male cōplexionis frigide & hūide pure & cū materia superius i hūū sūme p̄cipio hūisti: ex quib̄ ē oxitricia semper vel i p̄cipio exis cum difficultate cure q; si nō fuerit in p̄cipio s̄z superuenerit erit signum bonum si cut hipo. dixit in affozisimis. **S**igna vero vlcēz isfra subitūgem̄ ex quibus est ardo: & sūosa eructatio: sed oxitremia nūq̄ cū facilitate cure respectu cōplexionis male. **E**xterior vero causa tibi prompte est māifesta. **E**t cura eius est cura male cōplexionis stōaci quā digimus vl ēt cura vlcēz quā isfra in proprio capitulo subiūgem̄. **E**st at sollicita agenda vt nō pduret qm̄ perdurās ad rasurā interiorū vel idropē pducet secundum diuersitatem sue cause vt **S**erapio dixit. **E**t ipsa breuiter ē due res. p̄ia

ma adequat materiā & euacuat. & cōplexionis malitiam alterat si opz: fecunda mēbz exasperat superficiē & confortat ipsū. **P**rimam rē cōplent digereutia & euacuantia flegma & materiam colericam que causa est vlcērum alterātia que sunt nō circa q̄ hipo. locutus ē in suis ass. d. **Q**uib̄ hēterici vctres sūt hūc super̄ medicari malū ē ergo iseri bonū & estate sup̄ bonūz. **A**bo. quoq; dixit hēteriā habēti facere vt vomat est difficile: sed p̄missit cuius humor est descendens vt in ea que ex mala cōplexione hūida est cum materia flegmatica que de se est descendens: q; si materia impetū faceret ad os stomachi vel ex se: q; sit colerica vt ea que est ex vlcēribus vomit̄ nō esset difficilis: sed pronocandus & permittendus & solutio ventris difficilis q; & si non deriuat euacuat. p̄cipit n. hipo. i affozisimis materiaz esse purgandā per locū ad quē decliat cōueniētē vt declinādo ad regionem aliquā ad quā fluat & superfluat: vnde inquit vomitus fluxu: fluxus vomitu & vterq; sudore curatur. **S**ecundam rez cōplent stiptica simplicia & p̄posita frigida & proprie in ea: que ē ex vlcēribus interioris & exterioris approminatio. que in cura male cōplexionis sūt dicta. **E**t ex simpli cibis propriis in ea sunt coriandrum sūac: rose citonūz zarur. moz imaturū & sumitates eius & litium & nabach. **E**t ex compositis sunt medicie & cibi. **A**l Medicie sūt rob & agresta de zarur de ribes: de citonio de murta & troiscisci de spodio de balauſtia & de karabe. **I**n ea at qui est ex mala cōplexiōe cū flegmate: stiptica calida. samara & a rōatica sine mordicādo: & acuitate sūt cōueniētia vt ē aloes & substātia absintij n̄ succē: qm̄ ē supact̄ a stipticitate & act̄ nocēs ei: & ex eis sūt passule i fecunda mēla que absteriōe sua moderata abstergūt & sedāt mordicatōnē si modica sit & spica si sit mltā & proprie i ea q; ē ex vlcērib̄ & excis ē enula: & mēta. **I**nquit ymayn. **L**aue nei egritudinibus stōaci p̄termittas mentam: qm̄ menta & proprie oxulana confortat stomachum plus ceteris herbis. **L**astoreum ceteris carnib̄. mastix ceteris gūmis. **S**alanga plus aromatibus omnibus & enula magis radicibus singulis & capares conditi plus omnibus floribus. **E**t ex compositis conuenientibus est mīua aromatica si rurus de menta dialibānum diaconitum cum mastix & similia. **E**t electuarium nostrum elefangie boni saporis quod sit tempore estatis. **E**t zinzj. conditum retinet n. fluxum ex indiget: & lubricitate stomachi. **E**mplastrum efficac & expertum ad stomachi frigiditatem & humiditatem fluxū sūlicū & lienteriam & digēstionis defectionez. **R**. lignialoes absinthij gūmi ara. mastix ciperi costij zila. ana. s̄. s. calami aro. olibani aloes: ana. s̄. iiii. cimorum sūbuci. s̄. i. mente sicce cimi torrefacti rase liquide lauda ni: terbetine ana. s̄. i. gare. macis cinamomi spice nuca mul. galāge squinanti ana. s̄. i. s. cere albe. s̄. i. spodiū balauſtie sandalozūm alborūz & ru. gallarūm ana. s̄. iiii. **L**o fice simul cū plūere capilozum ve. & incorpa cum mīua aromatica pul. **T**rocisci valentes ad omnem solutionē ventris hēteriā & lientatem stōaci & icōstiaozū. **R**. rosaz spodiū ana. s̄. ii. berberis se. accipe ipoquilstidos: gūmi ara. thuris se. mirre ana. s̄. vi. conātri isusi in aceto die & nocte. s̄. i. **D**ia assent̄ & fac puluerē & tempera cū succo citonūz & fac trociscos: & da bibere cuz sirupo citonūz. **P**aul̄ dixit similit̄ hos trociscos valere. **R**. corticis malozū granatorū gallaz ana. s̄. viii. seminis mirre. s̄. iiii. sū-

mach. 3. viii. fac puluerē & tpa cum vino odorifero: & fac troiscos: 3. ii. da cū aqua frigida: & proprie i ea que ē ex viceribus. Aboli sirupus valēs ad stōaci defectione ardore & vomitū & lienteria. ℞. sumach corticū granatorū se. mirte ana. 3. viii. oia coquāt i lib. iii. aque donec redigatur i vna & colētur deide succus piroz. mepiloz. & citomoz miscātur cū eis equali pōdere & adde zuchari lib. i. 5. & fac sirupū: & da bibere cū aqua frigida i colerica

Capitulum vigesimū quartū de nocumētis expulsiōis stomaci & primo de eructatione & cura eius.

Primus de nocumētis actionū triū stōaci

Restat dicere de nocumētis expulsiōis ipsi

Circa qđ sciēdū put. ℞. ait qđ stōac^o scđm

nāz se hñs cū duo officia hñc p supremū ci-

bū & potū recipit a meri: & qđ superflūū ē i eo per iferi^o tñ aperto portanario cū suis villis latitudinalibus circū tractus expellit & ipellit ad itēstia: cū āt egreditur a natura superflūū in eo cōtēnū qđtū vel quale vel vtrunque grauius vel molestās cogitur expellere aliquando per i senora vt i lubricitate stōaci vt superius dictum fuit. ali qđ violenter per superius vt per vomitū. vñ. ℞. ait vomitus oibus difficilis esse patet. ℞. dicit aut diuersitatis cū qđtū ē ex diuersitate stomaci expellētis est cum enim superior stomaci ps fortior fuerit & iferius debilis sequitur expulsiō per inferius. Si vero ecōtra fiet expulsiō p superius vt voluit. ℞. i. tali āt moti p iferi^o: vel superi^o expulsiō qñqz oio prohibetur alñ debilitatur & diminuitur: aliqñ superfluit s; maiorēz & minorēz eē fortitudine sua rñ pñz predictarū: aliqñ malo motu mouetur. In tali quoqz motu violēto expulsiōis p superi^o multas malas spēs motus euenire cōtigit vt sunt v; eructatio singul^r aliqñ turbatio & extuatio nausea & vomit^o. ℞. dicit āt diuersitas ex diuersitate mae expellibilis in eo cōtēte & dispōnis mēbri expellētis & virtutis ac mot^o ei^o cū consecutiōe vel sine cōsecutiōe itēti i tali motu cōtigit. Aut namāta i eo qđta expellibilis est vētosa vaporosa surfus petēs nō inēssa vt i inflatione s; natās vt in cōcauo cuius v; tute exñte forti sbito expellitur & tunc accidit eructat factis iōtū. qđ ē ei i aplū ext^o p āgustū vt ait hipo. sicut in pulla iferius trāsens de gracilibus i āplitudie colō facit rugitū. Si vō maria expellibilis sit hñoralis: seu ventosa nec apta expelli qđ ibibita i tūcis rugis & villis ei^o cū sit difficilis expulsiōis stōac^o i suis partibus corrugatur & cōtrahitur sicut vñis seu lacertus i spasmo vt fortiori & ipetuoso motu moueatur ad expellēdū eā nec cōsequi tur itēti & tūc accidit singultus pp qđ motus stōaci dictū ē i singultu eē minor qđ i vōitu cū i vōitu plurimū natura expellat: i; rōne rei expellibilis: & essētie mot^o: mot^o ei^o i singultu sit fortior. Similit accidit ēt si nō sit materialis: qđ sit mala cōpulsiō frigida: sine hñoris vitio quē admodū ex mala cōplexiōe frigida pulmōis ex acre accidit tussis: nec aliquid cū ea expellitur cū nō sit apta aut sit naturalis s; nō sit apta expelli: qđ sit adherens & iuisca ta: & tūc facit nauseā aut est apta expelli: qđ sit i cōcauo ei^o natās & tūc cū mouetur ad vomitū facit turbationē seu lubuersionē. deinde veniēs ad os stōaci facit vōitū sicut plurimū cōsequitur stōacus i suo vōitu itēti: quia materia extra expulsiōē. S; qñqz talis materia est sanguinea & vomit^o erit sanguine^a. aliquādo flegmatica: aliquādo colerica & aliquādo melācolica: & talis erit vomit^o

t^o sed quis fuerit aliquādo erit a stōaco aliquando ei ex aliis influit pūb^o & vt tāq̄ nociā expellit vt ifra dicit. Qđ si expellet nō valz sintqz nocētia multa & fortia manētia i stōaco & cōmota tristitiā & angustiam gignūt āgietatē & estuationem dolorē quoqz & tortionē cordis trēore vti gie & scotōia quādo qz & similia. Lā āt i flatūōis & rugit^o & curam & quid sint hñisti. Eructatō quoqz: de qua hic ē sermo quid sit & ei^o cā imediata ex dictis ibi: & hic & ei^o signū patet qđ ē māifesta sc̄sui. Lā vō ei^o imediata duplex ē s; duplicē spēs ei^o aut. n. acida q̄ oxirema dicitur oxire. grece acetū latic: aut fūosa. Acetose āt cā fm Aluer. ē duplex friditas p se seu dimissa caliditas crupū faciēs & idigestū relinquēs quēadmodū i fructib^o i maturis est videre & proprie i vuis que antequā maturescant par^o se strpticatē ligni & pōticitatem a quo oriūtur fuantes de inde parū adaucta caliate propria & per auxiliū caliditatis aeree fiūt aeres: vlti^o vero adaucta vt maturatiōnē in eis acquirāt fiūt dulces prout. 6. tertio de simplici media auctoritate Theophrasti oñdit. Per accidens vero caliditas superaddita multa caliditate naturalem resoluens: qđ res dulcis redit ad suam primam naturā & acidam: vt in vino: & lacte cum accescunt est manifeste videre. Sumose vero caliditas sola ē multa sicut. n. dimi nuta caliditas in materiam tpate agens ē causa acetosifatis: & ventositatis pp ipatētiaz suaz quā nō digerit sed dissoluit & non ssumit. & sic conuertit i ventūqz acide eructationis materia existit ita fortis & multa caliditas in materiā dispositam conata agere sua qualitate vel qđta te: vel qđ sit i oib^o illis disproportionata vt ē flegma dulce subtilis cibus calidus: & qđtatis mediocris ipsum in sumū pburendo quertit: que cā est eructatiōis sumose

Ura ei^o est qđ si quidē sit difficilis eructatio qđ nō sit diffusa & subtilis vētositas. s; grossa i ore stōaci iterclusa: inuetur cum extenuantibus & cōmouētib^o eructationēz a proprie-

tate vt ē coriandrum & a complexione que tibi superius sunt magistrata. Si vero sit facilis & moderata dimittitaf quousque ad perfectū ventositas expellatur. Si aut superfluat sitqz tediosa molesta & turpis corrigenda est quemadmodum in aliis nature motibus ad expellēduz nocentia est agendūz vt in sternutatione oscitatione tuf si alicibus vōitu singultu ventositate per iferius & aliis consilibus. Cum enim sunt moderati naturales sunt & bōi cum vero infra subsistunt vel superfluant p̄ter naturam sunt dolorēz nature angustiam inferentes & ve recundiam & alias operationes naturales membri eius sūt impediētes & proinde male in via signi & cause.

Cura est tres res prima est causam eius abscindens: secunda est ventositatēz generatam: & extenuās & cuius euacuatione diminuens. tertia est stomachum confortans ne vltius grauetur. Primā rem cōplēt regis rectificatio cū abstinctia a ventosis & indigestibilib^o: & cum adēquatione hñoris ventosi flegmatici vel melācolici & expulsiōne ipsius cū his que superius habuisti in cura inflationis. Secundā rē cōplēt clisteria & coliria generataz ventositatem extenuātia trahentia & inducentia per iferius ipsaqz ipellētia vt sūt sternutatiōes retentiones anhelitus & similia calefactoria & emplasta euaporationes & ventose que superius habuisti Terciam rem cōplēt qđ stomachi discrasia qđtēperādo qđfortāt & cā regenerat ve

tāt. Et si qdē fuerit acetosa talia p̄lētia sūt medie calid̄
v̄tositatē carminātes ⁊ digōnē p̄lētēs simplices ⁊ p̄o
sīte. Simples vt ē anisū ⁊ feniculū apū carni cuminū
zinzib. gallāga pip longū ⁊ alie eructationē p̄mouētēs
sup̄ dīcte. Cōposite sūt vt diacuminū pp̄rie ⁊ diatriō
Si v̄o fuerit fumosa cū frigidis extenuare h̄ntib⁹ ⁊ ca
lorē remittēt simplicib⁹ ⁊ cōpositis: simplicib⁹ vt ē cori
ādrū pp̄rie. Cōpositis vt ē rob fructuū: frigidorum
cibis ⁊ potibus temperate extenuatibus mixtis: qualia
sūt anisum semeni apū carni ⁊ similia.

Capitulum vigesimum quintum de singultu.

Inquit. S. singultus ē spasm⁹: quē stoma
cus patitur: meri. Sit. n. in stōaco sic spasm⁹
i nervo cuius spālē cāz cū capare volueris nō
pp̄rie spasmus: s; qdā i ore stomaci ad vom̄
dū motus fortior tñ q̄ in vomitu. Mō ē ḡ spasmus effē
tialit̄ eo q̄ spasmus ē motus p̄ naturā tñ. singultus v̄o
a natura coacta: ⁊ q̄ cē eius ē in esse stomacho spasm⁹ est i
lacerto vel nervo. singult⁹ v̄o in mēbro nervoso ⁊ villis
ip̄i ⁊ sic ē spasm⁹ q̄tū ad cāz efficiētē q̄ ē repletio vel i
nanitio tñ. effētalit̄ at: ⁊ quo ad subiectū nō ē pp̄rie
spasmus sed quidā ad mouendū mot⁹ fortior tñ q̄ i vōi
tu q̄ qualit̄ sit supra p̄cedētī capitulo dictū ē. Cā ergo
eius est duplex. s. gnālis ⁊ spāl̄s generalis ē imediata ⁊
ē inanitio aut repletio. Inquit hipo. spasmus fit ex inani
tione ⁊ repletiōe: similiter ⁊ singultus. Spāl̄s ē media
ta ⁊ duplex: aut i se aut per cōitatē. In se: quolibz cā in
naniens aut replēs ip̄sū. Inaniens sicut se. icē sua nō dis
soluēs tñ ex qua accidit spasm⁹ de repletiōe maxime in
pueris vt ait hipo. sed dissoluens ⁊ consumens subito
vt caufon non paulatine vt ethica in qua sicut paulatine
consumitur ita paulatine ex cibo ex resūptio qui ei cō
petit humectantur ⁊ irrorantur nervi ⁊ lacerti quare e
thici lz sint cōsūpti nō spasmatur. In icē sua ē cōsumptio
h̄ntiditatis subita: lz p̄ respectū ad iūssionē materie facien
tis spasmū de repletiōe sit paulatia vt ait. S. nec suce
dat restauratio cū cibo nō cōpetat imo dieta vltie tenu
is s; hipo. Euacuatio ē spōtanea vel artificialis nimia
⁊ pp̄rie s̄guinis fames ⁊ similia. Et si quidē nō sit cō
firmatus q; siccitas ⁊ cōsūptio corporis solidorū substan
tiā nō tangat curat cū qualibet re h̄ntatē. Quādo v̄o
cōfirmatus fuerit vt qd nō solū h̄ntiditates: s; substātiāz
tūncarum stomaci tetigerit ē mortalis vt ait hipo. i' aso
rismis. Cā replēs ē multiplex. s. res nocēs sua qualitate
frigida ⁊ ē aut exterior primitiua aut interior: antecedēs
Exterior ē replēs p̄ accidēs vt ē aer frigidus aqua frigi
da mix̄ sūpta ⁊ res frigida subtilis penetratiua vt acetūz
⁊ frigiditas triplex facit singultū ⁊ spasmū repletiōis qz
inspissans poros quare retinetur qd cōsuevit resolui ex
tunicis ⁊ villis stōaci replēs ⁊ grauādo nocēs. Et qñqz
p̄ viā idigestiōis ē matīā multiplicās ⁊ suo excessu vltra
equalitatē ledēs. Inquit. n. hipo. Frigidū v̄o spasmos
qz inimicū nervis lz aliqñ faciat de inanitione exprime
do ⁊ nutrimento nervos priuando sicut. S. ondit. Ante
rior: cā ē h̄no: frigidus i ore stōaci: ⁊ tunicis eius abun
dans ⁊ replens ⁊ sua frigiditate nocēs: aut v̄tositas no
cens sua extēsiōe generata a caliditate vaporosa: retenta
in villis ⁊ tunicis eius: que nō potest resolui ⁊ res nocēs
sua qualitate calida inflante pungente ⁊ mordicante que
est duplex interior ⁊ exterior. Exterior: vt potus sinapis

triū pipez ⁊ medicinarū actuarum mordicantū vt ē en
sorbū diagridūz: ⁊ similes. Et potus diatrion pipez
cū vino: ⁊ pp̄rie in h̄nte os stōaci sensibile vel cib⁹ cee
ruptus conuersus ad qualitātē mordicantiā sicut accidit:
pp̄rie pueris cū lacte nutritis calidis naturaliter vt accidit:
taliter apud productionēz dentium propter. eorum gū
lositatem sicut dixit hipo. ⁊ decrepitis pp̄ dispōnē stōaci
sui qz debilis ē in digerendo. Anterior: est multiplicatio
colere ⁊ humorum omnium: ⁊ vermium stomacho gna
torum sua qualitate mordicantium ⁊ pungentium ip̄m
quare corrugatur ⁊ contrahitur in se ip̄o ad exp̄l. endū
ip̄sūz: facit singultūz. Aut per viam crisis sicut accidit
in crisisbus per vomitum factis ⁊ in quibus colera missa
ad stomachum vt expellatur pungit ⁊ singultum facit dei
de sequitur vomitus ⁊ cessat singultus. aut res nocens
sua qualitate grauante vt accidit in repletionē humorū
⁊ cibi ⁊ potus superflua autem quantitate qualitate siml
vt in repletionē humorum carniū cum piperata ⁊ vi
ni antiqui vinosi: vel cibi dicti galea: ⁊ nimio potu aque
ad cuius expulsiōnem stomachus forti motu singultus
mouetur. Factus autem a cōitate aut est ex cōitate. alicui
ius mēbro: aut totius alicuius vt est singultus factus pp̄
epatis apostema ⁊ pp̄rie i effimera: cuius cā est colere
effusio de epate ad iciumū ⁊ de iciumo ad os stomaci pū
gens ⁊ mordens: ⁊ sic singultum repletionis inducens
vt ait. S. licet alii dicant q̄ illud sit pp̄ continuitatē cri
scentem inter stomachum ⁊ epat in nervo minuto. sed p̄
ma ē potio: vt innit Abo. d. apostēatibus eius loquendo.
aut pp̄ apostēa i intestinis: aut i velamib⁹ cerebri in capi
tis percussioe ⁊ cranei factū cōtingere cōsuevit ⁊ ē malum si
gnū: si cū rubedie oculorū fuerit vt dixit hipo. Ex cōitate
totius corporis accit singultus ex effusioe colere ⁊ h̄noū
frigidorū vel mordaciū ad stōacū qd cōtingit: aut i dispo
sitiōe sanitatis sicut accit pluries: aut tolerātia famis ⁊ p̄
prie colericis aut i dispōnē egritudinali sicut accit i se. aut
p̄ viam sintomatis vt in principiis poris morū: aut p̄ viā
crisis p̄ vomitū expectate i quibus colera emissa ad stōa
tū vt expellatur pūgit ⁊ singultū facit repletiōis p̄ sed
inde sequit vomitus ⁊ cessat singultus. Mō si p̄cesserit
vomitus deinde veniat singultus est malū signū maxie
si rubei fiant oculi vt dixit hipo. Et factus in crisisbus
qñqz ē bonū signū qñqz malū. Cum. n. p̄cesserit vige
simo fueritqz i die cretica: ⁊ leuis cū leuitate accitū alioz
⁊ euz virtutis valescentia ē signūz hōe crisis cōtra vero
male. Et dī in libro mortis velocis. Si h̄nti singultum
accidit apostēa in latere d̄tro egrediens a natura ab̄qz
cā cogita ⁊ ē singultus vehemēs egredietur aia eius ex
singultu ante ortū solis. Et ex illo est ille qui h̄z cū sin
gultu pūctionem vomitū ⁊ euz permixtionē rationis
qm̄ morit. Et si singultui superueniat v̄ditus ē bonum
Et si p̄ cū nō cessat singultus ondit materiaz valde ibi
bita: qd si cū rubedie oculorū fuerit ondit apostēa aut in
stōaco: aut i nervo defecēte ad ip̄z ex cerebro inter q̄ si
gna apostēatis stōac̄ p̄dicta distiguūt. Et singultū patie
ti superueniat sitis ē bonū signū ⁊ causa quia resoluitur
cā ei⁹ s; si singultu superueniat s̄mit. ē cā salubz: et cessat fa
ciēs statim vt ait. S. et isra sumi lumis pietate dicitur.
Signa singultus notus est tanq̄ sensu manifestus in
quo sentitur ḡrah! stomachus in se ⁊ ad superiora impel
li cū quodam sonitu aeris superimpulsi. Et si quidē sit

ex inanitione frigus cognoscitur ex causis inanitionis p-
cedentibus: et euacuationibus leditur et non iuuatur.
Si vero ex repletione ex causis repletionis precuntibus
quarum signa singulariter subiungetur et vomitu et eu-
acuationibus sedatur. Et si aduersus si causa inanitionis
fuerit febris inflammatio consumens non dissolvens tan-
tus videbis precedere fortem se in corpore sicco cum cir-
cumstantibus dispositionibus siccitati que si tangat sub-
stantiam stomachi solidam cognoscetur ex fortitudine: et
continuitate et frequentia eius nec solentia iuuare iuuat.
Si vero non tangat: minor erit singultus non frequens
nec ita continuus: et iuuare solentia iuuat. Si vero cau-
sa inanitionis fuerit euacuatio naturalis vel artificialis su-
pluens subito ex reliquijs euacuationis et pulsu duro:
erat *G.* vel saltem ex infirmi seu astantium relatio-
ne cognoscet ipsam precessisse. Similiter et si fames ex
tomatilitate faciei et oris siccitate et similibus. E conuer-
so vero si causa repletionis fuerit frigiditas exterioris ca-
usa tibi erit sensui manifesta: saltim ex infirmi vel astantium
relatione: et si quidem frigiditas ipsationem facit mio-
rem cognoscet frigiditatem: si vero per viam indigestio-
nis materiam replentem multiplicem videbis eam for-
titer magis et mansuam. Et si sue qualitatis excessu offen-
dat nervosum stomachum sentiens eam mediocrem et mi-
nus durantem. Et si quidem causa interior fuerit hu-
mor frigidus abundans sua frigiditate nocens sensus
frigoris in stomacho cum grauedine et cum procedenti regi-
mine multiplicatio frigidorum humorum et flegmatis et
similibus circumstantijs cognoscetur. Et si vomitus subse-
quitur apparebit in ipso. Si vero replens apostemaue-
rit per signa apostematis predicta cognoscet. Si vero ve-
tustitas fuerit signa habuisti in cap. de inflatione et rugi-
tu. Si vero nocente sua qualitate calida pura a re assu-
pta acuta pungente et mordente sciatur ex presumptione
ipsius: et stomachi sensibilitate multa: quam punctio perce-
pta ex acutis assumptis propter insinuat et declarat ut su-
perius habuisti. Etiam si ex cibo corrupto acciderit mor-
dicatio: et signum erit corruptionis cibi in stomacho: quod
est proprie eructatio acetosa vel fumosa cum circumstan-
tijs consimilibus sibi. Si vero causa interior fuerit causa
contractionis: et etiam repletionis: et fuerit multitudo co-
lere et humorum dominium aggregatorum in ipso sensus
caloris et punctio amaritudinis sapor: acuitatis vel fal-
sedinis sit et regimen precedens cum circumstantijs simili-
bus tibi declarat dixit *H. d. p.* et in exeuntibus apparebit
Si vero fuerit causa repulsionis cibi et potus: quare
grauando tantum vel pungendo impellit stomachum ad
singultum crapula pcedens tibi indicat: et demeratur. Si
vero a causa comitatis fuerit que est epatis apostema
precessio signorum apostematis calidi epatis in syma facti ti-
bi ostendit que infra dicentur auxiliante christo iesu et sen-
sus mordicationis in hora augmenti apostematis: et in
fluxione materie in ipsum et apud stomachi inanitionem
in illis et in fundo stomachi. Si vero apostema intestinis
fuerit signa que dicentur apostematis eorum videbis pice.
Et si ex apostemate in velaminibus cerebri signa ipsi
que dicta sunt precognoscens. Si vero fuerit ex comu-
nitate ad totum corpus in dispo[n]e sanitatis cognoscetur
ex dispo[n]itione colerica corporis siue febricudo stomachi de-
bilitate et quod consuevit incurrere in singopim debilitate
fastidii et stomachi morsum apud tolerantiam famis et oris

amaritudinem vertiginem et scotomiam: ut ait *H. d. p.* Si
vero in dispo[n]itione egritudinali acciderit: quod sintomati-
ce euctus eius in principijs proximorum et proprie in prin-
cipio vniuersali seu augmento indicabit. Si vero per viam
crisis accidat concurrerit cum alijs accidentibus crisis et si
bonus fuerit vel malus cognoscet ut superius dictum est.

Ura eius que ex inanitione fuerit pfectam sub-
stantiam villorum et tunicarum stomachice ta-
gens non seperatur si vero non tagens fue-
rit curatur regimine humectatio in cura sic-
citate stomachi superius dicto. Et si quidem causa sic-
citate et inanitionis fuerit se. humectatio tendant ad fri-
giditatem si euacuatio declinet ad stipticitatem. Si vero
fames ad temperie caliditate quorum copiam supra in cu-
ra male complexionis stomachi habuisti. Ura eius que ex
repletiōe cuius causa frigiditas fuerit aeris seu alterius
rei assumpte est calefactio cum rebus calidis assumptis ap-
proximatis in erius et exterius in furcula stomachi usque ad
umbilicum pectore et collo et iuncturis quibusque et per omnes
modum quorum summa tradidimus in cura male complexio-
nis stomachice frigide et pure que variabilis sunt plus et minus
put exigit gradus frigiditatis. Et cum fuerit fortis non
excusat quoniam ponat vetose super stomachum sine icsione et p[ro]pter
medie rubificantes. Eius autem cuius causa est humor frigus genera-
t[ur] in eo nocens sua qualitate ut p[ro]p[ri]e vel vtraque absque eo
quod sit ap[er]ta cura e[st] in res. Prima est ipsi[us] adeptio facta est
euacuatio. Etia[m] est ipsi[us] deriuatio seu tractio seu ipsi[us] ad loca
euacuatis opposita ori stomachi distractio nature ad ite[n]tiōes
oppositas: quia est stomachi confortatio. Prima complet[ur] icide[n]-
tia sua viscositate que adheret stomacho et villis eius quibus est ibi
et calefactio est oximel et p[er] se aqua calamenti ru-
bra[m] mastica[m] et silium. Etia[m] coditi diatrio et diacimi.
et sonus logus. Secunda re complet[ur] v[er]tus pot[er]it pot[er]it p[re]-
dicti s[er]u. p[re]cedente cibo ex acutis falsis et acibus et purga-
tis et ieris magnis: falsis idi duorum dauich et pillul[is] stomachi
eis et de oppo. quare g[er]entibus et expectatio sup[er] sit: et
fame consumet manum. Tertia re complet[ur] chistria acuta non
superius co[n]strictio extremitatum dolorosa fricatio a[er]is ext[er]-
iorum et somnatio et balneatio mordetis aqua et positio ve-
tosarum sine scarificatiōe super stomachum et in spatulas vtraque
et applicatio medicinarum rubificatiu[m] in cruribus et brachi-
is mot[us] et exercitiu[m] laboriosu[m] et equitatio s[er]u[us] iplexidem
mae ad ifer. complet[ur] sunt *G.* sternuta. vehemens co[n]sp[er]den-
do mas et os ut dixit. y. et vociferatio et retentio abelitus
multa post tractionem aeris forte et expectatio in tussi. In
qt. n. *G.* i retentio sp[irit]us si filr t[er]dan[us] epicaltri. mus. et dia-
flegma inferiora viscera purgabunt sp[irit]us. n. retent[ur] v[er]diq[ue] i
pelle et itare cogit s[er]uiles poros: et si magis co[n]strigat et
ipellat ois s[er]uiles poros p[er]asit: et desert secum aliq[ui]d s[er]u-
liatarum supfluitatu[m] distractio[n]is v[er]o ad co[n]traria opant ite-
tionem h[er]efactio[n]is ut co[n]bustio ignis ruina isult[us] latronu[m]
et in eorum tonitrua fulgura: t[er]pestates: et soni fortissimi
et subiti ut est capae: et aliorum et iaginatio mortis subita: et
asp[er]io festia aqua fre vel aceti sup facie: ira: tior: gaudiu[m]: tri-
stia supflua: et sucto alicui[us] liquoris vini clareti vel aqua
delectabilis. Quarta re complet[ur] mirabo. coditi ella et em-
plasta confortatia supra capitulo debilitate d[omi]ca. et hec t[er]ue
caie vltie s[er]u cōes et generales ois singultui: et ex quacūq[ue]
ca. Ille est cui[us] causa est g[er]ata in eo vetositas ext[er]dedo nocens
s[er]u curet v[er]dictu[m] est caplo d[omi] cura iflatōis et eructatiōis
cum regimine et adequatiōe humoris ventosi et euatiōe ipsi[us].

Quot si euacuatio fieri non potest aliqua impediēte causa appropinquatur medicine que habent materiā humoralem: et veniosam carminare et resolvere: et consumere: et simplices et compositae simplices interius sumptae sunt ruta sicca et nitrum potata cum aqua mellis vel cum vino vinoso antiquo. Et sum expertus acetū squillicum aqua apij basiliconis aslarum neridem maioranam anunden et est radix herbe vnde fit assa fetida quod offatu sedat singulū aristologia dancus: anisum zinzibula sicca: foccus eupatorij solum et acorus et abrotanū galanga et est mirabilis. Et compositae ex eis in modū electuarij et diatrion diaciminum zinziberis diagalanga tiriaca antiqua et similia: grosse substantie quoniam magis remanent in stomacho et ore eius quā ea que subito descendunt et sirupi et alia substantie liquide. Et inuariat quandoque has medicinas administratio rerum sternutare facientium. **E**xterius vero appropinquande sunt ventose magne: et emplastra ex predictis unctioes olea et unguenta balnea calida actu et potētia naturalia vel artificialia. Et ex expertis est castoreum puluerizatum dissolutum in succo rute vel mente: et sufficienter calido epithimatum supra stomachū pertransire enim sua caliditate et subtilitate consumit humorem et ventum resolut. **E**ius vero cuius causa est res mordicativa sumpta in potu cura est due res. Prima est eius euacuatio cum vomitu prouocato cum aqua frigida seu tepida mixta aceto et oleo violato. vel amygdalis: dulcium vel butiro cum lacte noniter mulso aqua cucurbitae et citoniorum et mucilagibus frigidis et glutinosis: et gummi dragaganti seminis citoniorum et humisodi. Secunda est stomachum confortare cum frigidis stipticitate habentibus moderatam ut sunt mirabolani diti citonia: et similia: quorum copiam superius habuisti. Si vero eius causa fuerit humor interior: qui mordicationem fecit quatuor sunt necessaria: primum est ipsius adequatio secundum est sensus stomachi obtusio: tertium est ipsius humoris euacuatio quartum est stomachi et membrorum confortatio. Primum completur cum exhibitione succi granatorum acetosorum vel mazorum agreste aque frigide aque lactis acetosi acetii limphati et similia. Secundum completur stipticitate exhibita simplicia et composita. Simplicia ut est aqua coriandri et solatri et alkekengi mucilago psyllii: et cibaria grossa ut frumentum coctum: et extrema animalium: lacture papauere: et similia. Composita sunt filoniū tiriaca noua et alia infra scripta et occupari sōno longo. Tertium complit vomitus prouocatus cum pēdie is: et aqua oris et ventris solutio cum ieris: et sirupus de ucco absinthij: et aqua granatorum dulcium expressorum cum pulpis vel mazorum declinantium ad dulcedinem et ros. Quartum complit cum mirabolanis conditis et rob. succis fructuum stipticorum ut miua: sirupus de agresta de ribes de mirta de sumac et aqua acetose: quoniam simul mundificat: et confortat et balneatio in tina: et unctioes stomachi: et iuncturarum cum oleo ro. et cucurbita et similibus. Si autem mordicationis causa fuerit cibus corruptus in stomacho curam habuisti supra de cura corrupte digestionis. Sed si quidem fuerit nocens sua grauitate et fuerit frigidus humor cura est: quam hec supra in humor frigidus diximus. Si vero sit apostemans: cura erit cura apostematis superius dicta.

Si vero sit cibus et potus: cura est due res: prima est euacuatio et hoc completur vomitu: secunda est alteratio: et hoc completur cum administratione ciborum potuum et medicinarum calidarum vel frigidarum dictarum prout discrasia exigit. Facti autem a communitate alicuius membri apostemati cuiuscumque cura est tres res. prima est cura illius apostematis: que in suo loco dicitur augliante xpo. Secunda est humoris influentis ad stomachum euacuatio et deriuatio seu ad oppositum tractio: ea autem quibus fieri debet superius dicta sunt in particula ista. Tertio est ipsius stomachi confortatio ut non recipiat cum predictis. Sed si quidem ex communitate totius fuerit: et in dispositione sanitatis: propter tolerantiam famis cura est due res. Prima est humorum effusorum colericorum euacuatio cum vomitu: vel assumptioe alicuius deponentis ipsum: ut sunt panna sebesen tamarindi et castie. Secunda est confortatio cum aliquo ex rob. stipticis et cibus et potibus. Si vero in dispositione egritudinali siue fuerit sintomaticus: siue ceticus: cura est due res scilicet vomitus prouocatio donec perfecte euacuatur: deinde stomachi confortatio: horum aglutia habuisti. Quod si superfluat: nec vomitu sedetur singulis re dire oportet ad ea que adaequare habent materiam et ipsi inbibitione auferre et adherentiam educere et expurgare impellere et trahere et deriuare: et naturam distrahere ut superius dictum est. **C**onfectio xpo. rectificans malam complexionem stomachi frigidam expellens ventositatem et librans a singultu si christo placet. **R.** corticum filic. exteriorum costi amari: castorei petrosilini ana. ʒ. j. balsamite calamenti anisi mastice spice ana. ʒ. vj. aristologie. ʒ. iij. **C**onfice cum oximelle squillicio et da. ʒ. j. cum aq. similibus. Alia decoctio squinanti: et corticum: filic. cum qualitate liberat ab eo. Et semen rute cum nitro et aqua mellis curat singultum ex ventositatibus grossis que sunt ex multitudine gulositatis. **I**nquit filius serapionis. Squilla quando sumitur cum uio: curat a singultu ex humoribus grossis annexis in rugis stomachi. Et etiam turbit educit illos et mundificat stomachum a putrefactione humorum dixit Hipp. Ellebori albi. ʒ. ʒ. cum. ʒ. j. castor. i. et duab. zuchari ro. est medicia experta que curat omnes passionem stomachi ex grossis et viscosis humoribus natis et expellit humores compactos in villis per vomitum et curat vertiginem et litargiam. Sed cum cautela presume propinare ne dederis corpori extenuato. **P**illule ad singultum natum: ex grossis humoribus. **R.** castorei miri ana. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij. salis gēme: ʒ. j. diagridij corecti. ʒ. ij. mast. ʒ. j. aloes boni ad pondus eius. **C**onfice cum succo mente: dosis est iij. in sero. **P**illule gloriosissime ex inuentione nostra contra singultum calidum et humores acutos accidentes ad stomachum ex cpe et malitiam eius calidam et siccam et febres. **R.** spodi enidie portulace ligni aloes ana. ʒ. j. ʒ. pulpe: tama. ʒ. iij. fauet electi. ʒ. j. **C**onficiantur cum aceto. **E**mplastrum ad idem. **R.** trium sandalorum farine ordei spodi: ana. partes equales. **C**onfice cum succo semperuue. **E**mplum contra singultum ex grossis humoribus et dlet uolorem eius. **R.** aristologie rotunde galan. anisi: bacherum lau. gentiane rute ana. ʒ. iij. castorei mirte ana. ʒ. ij. gariofi. ʒ. v. rofarum. ʒ. ij. masti. ʒ. iij. confice cum aqua mellis et sanfuci.

L. xxv. de nausea subuersioe fastidio vomitu & ex-
tatione: seu anxietate: & conturbatioe stōi & cura eius.

Aulea seu subuersio stōaci quid sit & ex qui-
bus causis causentur: & signa quibus cogno-
cantur: & cura ex predictis ca. de nauseatina
facietate sunt manifeste. Est enīz motus ma-

lus: seu inclinatio virtutis expulsivae: stomachi ad expellē-
dum nocentiam per os absque hoc quod consequatur i-
tentum: nisi sequatur vomitus: quod si nō sequatur: no-
centia: que cū sint multa & fortia in stomacho retēta: & cō-
mota inducunt egritudinis extuacionem: aut siccitatem
tristitiam & angustiam ita vt permittentur de figura in
figuram. Et ex cōmunitate qñq; cardiacam: seu cordis
tremorem absq; cognita causa: & quandoq; sequit ver-
tigo & scotomia & mutatio coloris sudor: frigidus: & ex-
tremitatum frigiditas ferre perducens ad sincōpiā. Et
causa in hoc est duplex interior & exterior: interior ē hu-
mor generatus vel influxus stomachi adherēs: grauians
& molestans: qui dum mouetur in concauo stomachi fa-
cit conturbationes: dum iuclinatur ad hos stomachi facit
nauseam: cum non possit expelli inducit tristitiā sua gra-
uedine & acuitate & sumatione ad cor & cerebrū: nec non
inducit cordis tremorem vertiginem & scotomiaz: & p-
consequens sudorem & extremitatum frigiditatem. Et
quandoq; est eius causa vapor: ex humoribus cōmotis
ex medicinis vomitiuis. Exterior est omne quod feruet
in stomacho ex cibis & fructibus: & succis dulcibus: vt est
vinū nouū & ex uuis & pomis: & qđ corumpitur in stōa-
co: vt lac: & similia: & aqua frigida bibita in hor: a non cō-
suetā conturbat & fit causa additionis febris in debili sto-
maco: quare currunt hūores ad ipsum: vt ad mineram
putredinis innouantes porissimum: vt accidit in flegma-
ticis: quare non oīz vt bibatur in febre tali: nisi aqua cali-
da. Et qñq; est in causa melancolia & ventositas farma-
ci assumpti: vt feliciū & ellebori sine admixtiōe aīsi dan-
ci & asse vt dixit Hipp. Et coadiuuat aspectus: & imagi-
natio rei abominabilis: et similiter fetor. **Signa** extua-
tionis & anxietatis stomatice nota sunt ex predictis hic
& in notificatione ipsarum: cum de nocentis expul-
sionis stomachi generaliter loquebamur. Et si quide sit
a causa interiori: vt a malo humore mordacitate retento
& cōmoto sua grauedine & acuitate: & sumatione nocente
cognoscitur apud egrum natura prudentem: & sensatus
apud vulgū qñq; & stolidum causa non cognoscitur: cō-
si sit causa exterior: que sensui est manifesta. **Cura** ei⁹ ē
duplex: generalis. s. & spetialis: generalis consistit i qua-
tuor rebus: quas supra de cura repletionis: & satietatis
nauseatine diximus. Specialis consistit in correctione
accidentium. s. tremoris cordis: tristitie & angustie verti-
ginis: scotomie quorum cura specialiter dicta est. Est ta-
men attendendum: nam si causa parua est & tunc suffi-
ciens est sola fricatio & exhibitio eius quod hūores ha-
bet quietare & mundificare. Et si quidem sint frigidi de-
tur vinū mixtum: vel aqua mellis: vel rob granato-
rū si sit calida vel mixta aqua mellis rosati si istuga sit: &
calida: da cum spodio: si frigida da cum mastice seu car-
damomo: si vero causa fuerit plurimū tedi ad curam su-
perius dictam & si quidem sit simplex in lacte seu sangui-
nis congelatione: eius cura dicetur infra proprijs capitu-

lis. Si vero sit ex malitia farmaci supra de consolatiōe
medicinarum diximus: cum docuimus qualiter succur-
rendum sit accidentibus: que medicine laxatiue heredi-
tare faciunt.

**Capitulum vigesimum septimum de vomitu: & pri-
mo de flegmatico & cura eius.**

Omitus: vt ex predictis potest haberi est vio-
lentius mot⁹ nature: seu virtutis expulsivae
stomaci ad expellendum nocentiam variatur
āt & specificatur variatione suarum causarū

cōmuniū: quatuor materialis scilicet formalis effici-
ens & finalis que in dicta notificatione per ordinem iue-
niuntur. **M**aterialis namque aut erit exterior vt cibi
& potus: vel medicine: aut interior: que plurimum ē hu-
mor: aut flegmaticus: aut colericus: aut melancolicus:
aut sanguineus: & hic: aut purus: aut mixtus: aut coru-
ptus: & hic: aut ex stomacho procedēs: aut ex alijs mem-
bris sibi influx⁹: vel toto corpore vt superius dictum est
c. de cu. malitie complexionis stomachi cū materia. **F**or-
malis: quia aut erit facilis & temperatus: aut difficilis:
diminutus superfluus: & assiduus. **E**fficiens namque
aut erit naturalis & ceticus: aut vi morbi & sintomati-
cus. **F**inalis quia ad expellendum nocentiam saltem si-
bi: quorum omnium consideratione generalem recipit
dionem. Aut enim est laudabilis: aut illaudabilis: lau-
dabilis enim est secundum Hipp. cum flegma colericū ē
admixtum: facilis enim & temperatus: quia repletiōi p-
portionatus: vnde Galienus vltimate repletiōi vltima-
ta debetur euacuatio: moderate vero: moderata nō fre-
quens & continuus: hec enim debilitat stomachum & fa-
cit cum lacunam superfluitatum. **C**aput & instrumenta
stuum os & dentes: pectus & pulmonem ledit: & venas
eius aperit: & epar debilitat: & totum corpus extenuat: &
consumit: sed per internalla sit factus saltem semel i mē-
se: hoc enim primo purgat stomachum & corporis superi-
ora: ex consequenti vero ipsius inferiora. Quia propter
Hipp. vt Abo. dixit. Commendauit ad regimen sani-
tatis fieri vomitum quolibet mense duobus diebus cō-
tinuis vt prima die quod stomacho & superioribus exi-
stis membris eradictur secunda die: quod fuit tunc trac-
tum ab inferioribus trahit. **E** contra fluxus: sic quan-
doque liberat a spāsmo subeth lamentatione repletiō-
nis cibi singultu clamoso & eruptione venarum egrit-
udinib⁹ renum & pedum: & breuiter omnibus materia-
libus totius corporis egritudinibus. **N**aturalis seu spō-
tane⁹ ad expellendum nocentiam cum conuenientia &
silium circumstantiarum scilicet egritudinis complexio-
nis colericæ etatis iuuenilis compositiōnis pectoris late-
habitudinis: gracilis consuetudinis vomendi artis fa-
bilis: estatis temporis: hore regiōis aeris calidorum &
siccorum. **I**llaudabilis autem est ei contrarius. **L**auda-
bilis & ceticus causa est fortitudo virtutis expulsivae obe-
dientiam materie: & aptitudo viarum. **I**llaudabilis &
sintomatici causa est virtutis debilitas retentive & quā-
titas vt qualitas: vel vtraque cause materialis facientis
deficere virtutem contentiuam: & quandoque est mala
cōplexio interior: membri scilicet stomachi sine materia
icitans ad vomitum: & maxime calida & sic: sicut erat in

singultu: et quandoque est coadiuuas malitia iugis et p
pe motus corporis et animalis fortis et agitans supra ci
bum imaginatio aspectus et fetor rei abominabilis et dis
positio aeris. Signa eius sunt duplicia: quedam. n. ipsi
us. generaliter et absolute considerantur sunt signa. remota:
quedam. ppinqua: remota sunt dolor frontis: et scotoma
ideest reru migrarum aperitio vt muscarum volantiu fri
giditas extrorum et ipocu. et os amaricari cordis ideest
oris stomachi: morbus: nausea subuersio et ictigatio in
ferioris labij significat ipsum ppinquum. Signa vero
ipsius spiritualiter considerantur: puta sperum ipsius for
malium: vt laudabilis vomitus quedam sumuntur ex
antecedentibus: qdam ex comitatibus: quedam ex sub
sequentibus. Ex antecedentibus qz processerunt signa dige
stionis inualescente virtute supra morbum: leuitas acci
tium protendentium ipsum qd est signum leuis pugne
Et ex comitantibus qz facilis est tempus in processu
morbi expellens nocia et equal opz qz coleram flegmati
mixta et bene tolerat. Et ex subsequentibus qz fert. et alle
uiat patientem. Inquit. H. Dip. si qualia oz purgari pur
gentur confert et bene ferit. Signa illaudabilis vom
itus e contra intelliguntur: nam si signis decoctionis no
apparentibus et in morbi principio vniuersali. Inqt. n.
H. Dip. egritudinibus quibuscuqz incipientibus: si fel ni
grum sursum aut deorsum exierit mortale. Et G. duz
inquit morbus in principio est: fm nullam viam nature
fit euacuatio. Signa enim cretica non opz esse subita fit
enim nulla appente victoria et inualescentia nature sup
morbum: et cu accidentium ipsum protendentiu victo
rum supra fortitudine et austeritate est difficilis malus i
tolerabilis et angustiosus expellens non quale oz: qz iu
uatiuum no nociuum: et si nociuum no coctum neqz mix
tum: sed purum aut colericum: aut flegmaticu: aut san
guineum. Inqt. n. H. Dip. sanguis sursum. qualiscuqz e
grediens malum aut melancolicu. Inqt. H. Dip. melan
colicos vero inferius ne confert: qz nec egru alleuiet
nec morbum minuit: immo egru in defectione adducit
Signa specieru ipsius materialiu et exiitibus colligunt
et similiter si fit ex sto vel ex alijs ei i fluxe ex dictis d ma
la pplexione: no sunt. Earum aut cause infra specifica
buntur. Vomitus laudabilis et ceticus est pmittend
qz si diminutus fuerit et difficilis coadunadus est et facili
tandus: vt infra xpo duce dicit: deinde pmittendus qz
diu fuerit sufficiens et tpatus: et cognoscit: qz cofert et be
ne fert. Tunc in confortatiuis stoi temperate stipticis
est vtendum que hnt retinere: ne materia effrenitet et su
perfluat: nec est retinendus nisi superfluat quo casu efficit
illaudabilis e retinendus et cognoscit: qz incipit fieri in
tolerabilis: angustiosus et debilitas corpus: vñ H. Dip.
in asiam dicto. si vero non gtrarium. Si aut sit illauda
bilis et stibomaticus aut est cu nature regulatioe vt su
pra diximus de flu. ven. in cu. plen. et tuc est pmittendus
est enim bonus p viam cause: quam minuit: et qua era
dicat: et p zhs morbum vniuersalem et pncu. curat. iqt.
n. abo. vomitus in principio pxi. aut minorat: aut eradi
cat potissimum: naturam quoqz alleuiat: et supra residuu
potentem reddit: vñ H. Dip. i. cobantibus morbis si qui
dem videt mouere moue. aut est sine regulatione natur
et tuc cum sit malus p viam signi et cause est retinendus.
Cura in retentione autem eius duplex est regimen: co

mune: scilicet et pprium. Loe in. vi. rebus plurimu
fit: prima est materie seu cause ad eius excessum incan
tis mundificatio vel ablatio: secunda est stoaci confortatio:
et etiā toti corporis vt subsistat et toleret. Tercia e
membr: si quod sit mittens rectificatio. Quarta est ma
terie fluentis interi donec illius rectificatio fiat getatio
ingrossatio et derinatio: et ductuum angustatio. Quin
ta est regiminis rectificatio. Sexta est accidentiu siq in
surgent correctio. Si ergo gregabis oem curatiuum in
tentionem in retentione vomitus et cuo is cuiuslibet de
qua infra dicit. Dumā rem pplet vomitus reiterat
donec materia si humoralis siteradicef: qui si non sit fa
cilis et sufficiens pp eius adherentiam faciliter: et hoc cu
cibus multis in quantitate gtrina et discreta. s. potibus et
medicinis que sunt triplicis generis vt supra de consola
tioe medicariu diximus in quaru vsu ordinarie pcedas
incipiendo a debilibus: et pcedendo ad fortia: et deinde
ad fortiora sequens naturā sapientissimā vt iussit H. Dip.
Inquit. n. G. natura est sapientissima: cuius sapie non e
finis: adheret. n. vie vni et ordini vni. Si vero no sit hu
moralis: que in itat carum s. pplexionalis alterantia se
ipsuz plectia q sunt supi tibi no: si et exterior: fit aufera
tur. Secundam rem coplent stiptica arōatica calida et
frigida: put dispo stoi exigit: q superi tibi fuerunt tra
dita in cu. male pplexiois: et retentione solutiui: cu sup
fluit. Tertiam rem coplent illa tria: que supra in cu
ra male complexionis stomachi cum materia diximus.
Quartā rem coplent somnus et quies corpora et ani
malis motiuam materiam quietates. Inquit. n. H. Dip.
Cum volueris elleborum stare: somnum fac. et noli mo
uere: imaginatio rei delectabilis et odores boni. Con
fortant enim cerebrum et stomachum: nauream sedant et
vomitus: vt supra de consola. medic. dictum est: ibiqz
medicinas ingrossantes et coangustantes ductus et ca
ficia notas fecimus calidas et fri. prout dispositio exigit
Eius at deriuatioes plet fricationes dure et asper
metatioes mordaces coppssiones extricitatu dolorosem
quit. n. G. dolor puocat reuma et ligature vicosanōes
cu scarificatione: et sine sanguine. et flebo. cicatrizat oēs
in eis: et cuo p flu. ven. cu clistere tragetibus: et medicis
solutis vñ. et coli. et sudo. puocatibus: et si balnea vi
ctonnes: rarefactioes q supius dce st. Inqt. n. H. Dip. vo
mitus vōitu: flux: fluxu et vōitus fluxu et fluxus vōitu
et vterqz sudo curat. Quia re plet debita. vi. re. non
nā. ordiatio. locet ergo i acere tpatō vt supfluo calore mā
no dissoluat: nec frigore icuus pmat: et declinet ad fr
gidu tpatē et siccu: qescat et dormiat. Cibis sit spisse sub
stantie et stiptice qlitatis cale et frigide fm necessitatem
paucus in qritate cōtina et discreta facilis digōis: bōi
chili: qm supius habuisti: in quo sis peus: l. mitum ap
petat: vnde repletio est fugienda et ppe subita. Inqt. emz
H. Dip. fm multu et repete: replete: et. Et alibi. Vbi no
plenitudo: non indigentia: nec aliquod. quequā bonū
quod magis nature fuerit et maxime: nisi processerit ma
nitio debilitans. Inquit enim Abobali. Vbi est ve
terius saturitate in tempore fertilitatis: quaz processu ia
nitio in tempore sterilitatis. Alieñtur que cibaria liq
da: nisi sint quibusdam stipticis cofecta: et tuc et miorēt.
Sextā at re coplent que accidētibus superuenientibus
cōgruūt: que sunt diuersa secundū eoz diuersitatē vt in

e aut re complement: que accidētibus superuentibus con-
 grauit: que sunt diuersa secundū eorū diuersitatē: vt in-
 fra patebit nutu creatoris. **I**ndroprium vero regimez in
 retentione ipsius vomitus cumscumque est: variuz 7 di-
 uersum varietate causarum ipsius materialium: 7 pro-
 pte intrinsecarum predictas res cōmunes generalis in-
 tentiois diuersificatum: put exigit vnaqz. Si ergo
 sit cā vomitus cā extrinseca eius retētio erit cura: 7 prie
 introductio ipsiusqz stomachi cōfortatio. Si vero intrin-
 seca 7 flegmatica cui⁹ causa est mala complexio fri. 7 hu.
 cum malita regiminis pcedentis multiplicantis flegma
 in stō: seu in eo 7 toto corpore vel cerebro ex quibus in-
 fluit ei plm: puta qz fuit cā idigestiōis i eo cerebro 7 to-
 to corpore: vt supra ca. de debilitate stōaci diximus: cuz
 quēctia circumstantiarū: qbus oibus 7 exercitibus co-
 gnoscet. Cura erit in. vi. rebus p̄dictis tali ordine 7 mō
 vt vōitus pmo fiat puocatio cū vōitis flatib: q̄ sup. c. de
 cura malitie p̄lonis: cū mā dicta sunt. Et ex eis ē aqua
 tepida decoctiōis raphāi vel semis genestre. Et fortior
 est aq̄ nucis vomice: vel asse vel cepe narcisci cū secantia-
 bin squillitico: talis. n. vōit⁹ cām inclinātē ad eius excessū
 educit si materialis sit 7 alterat: si fuerit p̄lonalis frigi-
 7 hūcti. Quod si vōitui nō cesset vomit⁹: sed ad hec re-
 dit: 7 q̄scat aliquādiu: qd est: qz ab alio sibi. f. stōaco in-
 fluat: qd plm est a cerebro vel toto corpore mēbro mitē
 ti auxiliū pus: qz o3 adhiberi: 7 aliis put supra de cura
 male cōplōnis cū materia diximus. Qd si adhuc pduret
 getetur: ingrosset: 7 deriuēt materia put hec 7 supius
 dictū ē: p̄prie cū rubrificantibus: qualia sūt vrtica sqa
 la: taptia 7 similia ventosis cū multa flamma 7 fomenta-
 tionibus ex aq̄ decoctiōis vrtice foliozū lauri calamēti
 pitarie abrotāi 7 silium ligaturis pedū 7 manūū doloro-
 sis cauterizantibus: 7 sine scarificatiōe 7 cū flōmijz: si fla-
 naturale sanguis sit p̄p̄quū de cephalica vel magna cum
 educit de mēbro mittēte: 7 cū deriuātē a stō clisterib⁹ ex
 acutis trahētib⁹ p̄p̄: q̄lia sūt agaricū colloq̄n. spēs gū
 mori cēran. allax. polip. hie. magne. spēs sal 7 hu⁹ mōi
 ē cū medicis solutis flegmatis q̄s supius explanauim⁹
 7 stōcus p̄fortet cū his q̄ a p̄p̄tate māterā effulaz p̄-
 hibere hnt 7 retinere nauseaz 7 flegmaticū vōitū. Ex q̄
 bus sūt simplicia 7 cōposita q̄ infra dicent duce xpo. Si-
 plicia sūt: mastix oliba. vinū pō. ni. apū crudū aq̄ a
 liūis mūia sūbu. silue. ame. 7 mēta: cito. calamē. ireos
 q̄ intus 7 extus approximab: 7 p̄ oēm mōz put discre.
 p̄uidebit. Et ex illis est istcū vtrūqz: 7 cortex eius: gar.
 cardāomū cū aq̄ mārū. Cōposita sūt miua arōa. siru. de
 abfin. de mēta: diamuscū amax. melicra. q̄ditū elec. de ci-
 tōia rob citri cū xilo. Consec. de cito. nra 7 vltio tiriaca
 anti. 7 pura alia q̄ supra de cu. male cōplōnis cū materia
 si enūerata. Regimū at̄ p̄p̄m declinet ad ca. 7 sic. 7 si cū
 p̄dicis oib⁹ non sedat o3 vt iterētur: dōec saluator gra-
 tiā mōstrabit. **Ca. xxviii. de vomitu colerico.**

It vōitus sit colericus eius cā erit malitia regi-
 multiplicatis colerā plmū in epe 7 toto corpore 7 q̄z
 in stōaco vt sup̄ dicm est ca. de mala p̄lōne cū materia
 7 malitia cōplōnis iporū mēbroz cū circūstātis q̄lib⁹
 coadunātib⁹ qbus 7 exercitibus cognoscet quo casu p̄-
 dicta ordie: quo sup̄ tētabis māterā 7 cām incitātez ad
 ipm abscondere pus: 7 qz est hūozal vōitū cū aq̄ sim. tep.
 q̄ si sit in villis stōaci a dherēs 7 nauseas cū aqua decoct.

semis attriplicis 7 pauco ace. vel aq̄ batece cucur. cuciner
 7 citruli: 7 cū alijs q̄si. frigidis 7 hu. his. n. materia si qua
 sit in stō gnata colerica q̄ est rarius vl̄ influxa q̄ est plri-
 mū educit: 7 mala p̄plo stōi gnans 7 trahēs influxā alca-
 bi: q̄ si vōitū oio nō cesset: s; aliquādiu stās redeat: q̄ ē
 qz ab epe seu toto corpore influat illi o3 vt p̄dictū est mittē
 ti auxiliū appōat: mātiagetet cū q̄te 7 sōno nō p̄fundo
 7 lōgo: 7 cū insp̄santibus 7 q̄gelātibus frigidis poten-
 tialibus 7 actualibus sūptis 7 stupefactiōib⁹: si o3 vias
 ēt q̄stipātibus: 7 deriuēt cū fricatōibus exteriorū minus
 asp̄is somētatiōibus 7 balneis dulciū aq̄rū sudorē p̄-
 uocantibus ligaturis minus dolorosis q̄ i flegmatico fle-
 botōia basi dōec extiguatur inflātio colere 7 ebullitio eius
 vbi p̄cū san. appetit 7 v̄tus tolerās v̄ctōis absqz scar-
 ficatiōe i opposita pte nisi coassotietur s̄gūis clisterib⁹
 lemētibus 7 h̄ntibus v̄tutē ier ex aloe 7 cū medicis ali-
 is colegogis: q̄s in nro ātūdotā. 7 hec sup̄ enūerauimus
 7 p̄p̄e lenitis vt est cassief. tamari. terciā. 7 aq̄ fructuum
 māi blandientibus 7 alterātibus nō fortibus 7 acu. cū
 mātiā agūt: inflāmētē ad motū icitēt. Stōac⁹ quoqz cō-
 fortetur: vt nō recipiat. cū his q̄ a p̄p̄tate h̄nt nauseam
 7 colericū vomitū retinere ex qbus sūt simplicia 7 cō-
 posita: simplicia sūt duplicia: qdā interius approximan-
 da: vt granata vtraqz fructus vitis silue. mirra. sumach:
 coriā. p. se 7 in cibus suc. aceto. citri. 7 rob eius vel agre. 7
 suc. eius fenicu. bibi. cū aq̄ fri. spo. kara. lupi. n. h̄ns ama-
 ritudinē camphora sumpta in potu cū aliquo rob. 7 ol-
 fata atqz iūcta supra stōacū: 7 fructus pōnci vt pira sorba
 nespila: ribes: zarzur: glādes: 7 p̄p̄ie copule ei⁹: 7 castāe
 arum: 7 saba cū corticibus suis 7 lentes in ace. decocte.
 Cōposita sūt vt rob de granatis: de agre. de ribes: d. ci-
 to. 7 siru. aceto. 7 oxiza. 7 alia que in cu. male com. cū ma-
 teria diximus que intus 7 extus: 7 p̄ o3 modū approxi-
 mant: q̄ si p̄dictis oibus nō sedet intererit tua vt reite-
 res ea donec cum xpo p̄sequeris intentum.

Cap. xxix. de vomitu melancolico.

Ivo melancolicus fuit: cuius cā ē malitia re-
 gis declinās ad frigidata. 7 sicci. vl̄ calidi. 7
 sic. 7 malitia p̄lōnis q̄similis ep̄is 7 totius 7
 malitia p̄p̄onis. I. opila: 7 p̄p̄e splēs cū circū-
 stātis q̄si. q̄b⁹ 7 exercitibus cognoscant. Aluerit q̄ hūoz
 melancolicus cū sit s; . S. nāe cetis hūozib⁹ odibilis: exi-
 ēs d. corpe v̄n cū si ē retinēdus i q̄tū possibile est: s; i q̄-
 tū s̄tōi regiōi cetis ē icōuēctior ē diuertēdus ad p̄tra-
 riā regiōez. s. inferiorē quēctē sibi 7 idemūdicādus ma-
 xie cū talis hūoz i stō nullatēus ḡnet: s; influat ei plurimū
 a splene: vel epe: vl̄ corpe toto 7 p̄ide p̄dcas res s̄lctes
 ministrabis mō 7 ordie tali. pmo .n. sp̄c̄: ep̄i vl̄ toti cor-
 pori mittēti curā adhibebis: put supius dcim ē: 7 p̄p̄ie
 cū purgōmbus coz ab hūoze melancolico: q̄ sūt note cū
 sbotomijz basilice sinistre vel dextre saphene: 7 ape-
 tiōe v̄caz emoroidarū h̄ntū educē 7 dinertere s̄gūmō
 melancolicuz: si qs peccet rectificatiōe p̄dcōzū mēbroz
 necnō 7 deriuatōib⁹ iā dcis: si expediat 7 quietationib⁹
 etiam. **S**ecundo stomachū confortare: vt non reci-
 piat cum approximandis interius 7 exterius. Exteri-
 us: cum spongia infusa in aceto tepido: vel lenticulas in
 aceto decoctas suppōes: 7 h̄ si mēta sit adusta: quā ex lu-
 ciditate ei⁹ ebullitione eius super tram coḡces. **S**i vo
 sit melancolia naturalis: vel congelatiōe causata: quam

ex eius fuscitate et opacitate coloris nigri et quiete cognoscens spongiam infusam in vino stip. calido stomacho superponens: in quo aliquid xiloa. fuerit purgatum. Interi^o vero cum sirupo de granatis et xiloa. si humor fuerit adustus vel cum siru. de menta: cuius in nostro antidotario descriptionem fecimus si adustus non fuerit: et so: beaf mel emblicorum et vinum aromaticum et sypiticum cum aqua bu glose: et boraginis: et sene in vitroq;. Quis sedat^o fuerit flu. talis humorum ad stomachum quod ex eo influxus est studeas educere: et hec cum clisteribus: in quibus sit acuitas aliqua assumpta ex polipo. cartamo tribulis: epithio: sene alba. camomil. vinea cum oleo sifa. et melle: et cum medicinis solutiuis ventris ex predictis: et agarico lapide lazuli: armeo et mirab. ni. et copoitis in antido. nostro dictis prout tibi videbitur expedire materie virtuti: et membro Regimen quoque proprium ad humidum temperamentum: vel frigidum parumper declinet secundum humoris diuersitates.

Cap. xxx. de vomitu sanguineo.

Vomitus sanguinis a stomacho solo prouenit. Inquit enim **S** nihil vomitu exit: nisi quod in stomacho solo erat: qui autem est exiens ab eo quicquid est ex eo: quicquid ex alio: sed missus ab eo: cum sanguis lotus sit in uenis secundum Gal. aut erit ex uenis ipsius apertis: aut fixis: aut fractis: aut corosis ab alio stomacho missus: aut est a meri: qui cum sit via ad ipsum exitus sanguis ab eo cadit in stomachum: et facit nau seam et vomitum consequenter: aut est ab epe: et est plurimum: aut a splene: aut a capite: aut a toto corpore: et illud est per vias occultas: ut dixit Abo. Intellege occultas nostro sensu: quicquid non nature et intelligentie nostre naturam omnium intelligimus virtutem aggregationes: ut dixit S. Sanguis autem vomitus venientis a stomacho et meri ex seipsis ea duplex est: intrinseca et extrinseca: intrinseca est causa venarum debilis compositio et sanguis peccatum in quantitate. superflua in substantia subtili et quali. calida: acuta corosiva: quae sit adustus et siccus. Extrinseca est causa percussio: obuiatio ledentis rei catarrus: apertio a posticatis: aut fistule in stomacho et meri: aut suspensio sanguis: aut assumptio medicie acute: ut euforbij: et corosive: et calamentum cataridis et similia. Vomitus vero sanguinis venientis sibi ex alio causa que refunditur de predictis membris ad stomachum: et est multitudo. aut malitia sanguis aut in se: cum est acutus: aut per oppilationem retinentem qua fuit corruptus et malam acquisiuit qualitatem cum fortitudine virtutis expulsiue predictorum membrorum oppilatio vie qua consuevit expelli debilitas stomachi cum amplitudine viarum quibus sibi refundit. put supra de spu. san. dictum est. Debilis autem compositio venarum habitum continere san. aut est a natura: aut a tempore: quae precessit regimine: quod rarefecit apuit: scidit: rupit vel corosio: et secuta fuit consolidatio debilis. Sanguis autem in quantitate multus et superfluus est a vita delictosa et usu plurimum carniuum: et vini ru. et aliorum habitum multiplicare sanguinem. Est et a retentione san. consueti euacuari sponte: vel ab arte et a viciosa exercitij: et a membris mucilaginis. Subtilis autem et acutus est ab usu rerum acutag. ut speterum calidarum acrimonialium et vinorum calidorum antiquorum purorum et subtilium: et similia rerum non naturalium habitum subtiliare: inflamare: que sunt note. Fortitudo virtutis expulsiue est plurimum a natura cui nihil

est impossibile in expellendis nocentibus secundum S. Oppilatio viarum et sunt miserae quibus consuevit expelli re est triplex: et ex predictis est nota. Quae debilitas stomachi superius nota est accitatis: et est possit esse naturalis secundum Hipp. et S. Amplitudo viarum est amplitudo venarum per quas nutrimentum san. mittit epar stomacho per quas ipsum sanguinem a se: vel per regurgitationem a toto corpore sibi mefuarum intestinorum via clusa immittit: nec mirum si in concauam stomachi tales vene sanguinem infundant: cum ipsius substantia et porositates naturaliter imbibantur earum officia cum nature forti nihil sit impossibile in expellendis humoribus et trahat sanguinem per medium ossis: ut dicit S. et in substantiam et porositates eius venarum officia imbibantur natura fortis malum sanguinem in illis ventis contentum subtiliat: et poros tunc iteraris rarefacit: quibus rarefactis infundit sanguinem ipsum in stomachum: a quo vomitu educitur tanquam nocuum. Inq. n. Hipp. si san. in ventre effundatur preter naturam: necesse est in sanem querti. ois. n. humor in loco suo non exiens putrefcet et in mala quertitur quantitate: ut S. aut. Sig. san. venientis a stomacho et meri ab eo qui ab alijs subfluit plurimum quantitate distinguitur: quae est pauca: cum stomachus sit nervosus: et colore: quae subbrucis et clarus: et assiduitate quae quatuor et dolor: quae veniens ab eo est cum dolore nisi a venis rarefactis eorum egrediat: quae non sequitur dolorem: nisi assiduitate rei acute: quae si sumpta trahat: et intransglutione dolorem persistat ali que rarefactio venarum in meri est misera: si vero per transglutionem in stomachum est percipias. Item ex meri venis egredietis est quicquid cum salua et rarefactio educat: ex stomacho vero non nisi vomitum vel fastidio impellente. Inq. n. S. nihil ex stomacho egredietur nisi vomitum vel fastidio impellente. Alijs quoque distinguitur signis. put supra dictum est: si autem a venis rarefactis eorum egrediat distinguitur ab operatione alia quicquid fuerit dolor: quae in rarefactis non est dolor: et si est: punit est: et apud rei acceto sissime sumptio: ut supra dictum est. Quia pauca est subtilis et aquosus ab operatione alia veniens extra se habet. Et si quidem sit a corosio eorum. Indicant ipsam viceris signa: puta epe et sanguis peccatus dum quae in principio fuit pauca: deinde plenus: et quatuor san. adusus: et quicquid sibi associata pellicula: seu caro putrefacta et fetida. Sig. autem san. venientis ei ab epe sit multitudo ipsi calidus: et color: quae citrinus plenus et peccatus ipsi passio. apud seu oppilatio est: et si. Veniens autem a splene signa sunt color: quae plenus niger odor: quae potius eiusque ebullitio super terram et odor acris si sit adustus et passio peccatus splenis venientis vero a capite plenus est albus: et est cum transglutione apud descensum: et est viscosus et quantitas. medie. cum peccate grauedie dolore vel eius alia passio. Et toto vomitu corpore venientis quatuor habebis: quae peccatus et dolor: et granitas voris: et lagitudo extensa tota: et est maioris quantitate cetis coloris et substantie plenus boni et hec sunt signa locorum a quibus egredietur. Signa vero eorum a quibus efficit hoc modo considerabis si in a stomacho et meri egredietis a causa intrinseca fuerit: quae debet venarum naturalis dispositio a diffinitione omnium membrorum cognoscere poteris: et malitia operum ipsorum si vero accidit ex meri a causa peccata est san. in quanto vel quicquid vel vitroque ex regimine est antecedente percipies et signis repletiois a quomodo tenentibus: seu cacochie. et retentione eundem: et antecessio ali arum carum predictarum. Et etiam si a causa extrinseca sensus declarat et inuentio. et si quidem fuerit: a sanguis fuga declaratur ex eo quod iam bibit. ex aqua in qua habitus

significat & q̄ sanguis ex ea veniens subtilis & saniosus. Signum fortitudinis expulsive: & quod ex ea processit est alienatio que sequitur euacuatione natura deponete quod velut onus aggrauabat. Quia. n. a debilitate p̄ter tunc procedit alienationem subsequenter non h̄t. Si ḡnum oppilatōis viarum: p̄ quas expellere consuevit & amplitudinis aliarum cum stomachi debilitate recipientis est ex hoc quod non egreditur p̄ viam: per quā expellere cōsuevit: sed per stomachum violenter.

Ura eius non est stolidi medici neq; pigri sed solertis & solliciti ait. n. S. ex fluxu sanguinis spiritus deficere cōsuevit: qui vite & musculisq; membri substantie existit vnde mors sequitur: quod aduertens. Tercias aiam hōinis sanguinem estimant. Proinde ergo in cura eius p̄m p̄te ac diligenter est procedendū. Constat autē in rebus p̄narratis quas tali modo & ordine administrabis: primo enim festinabis ex venis sanguinis exuberantiā educere anticipando quatenus tolerat virtus: & hec cum flebotomia de nigra: seu saphena secundum diuersitatem sue exuberantie: & excessus in loco. Ipsum etiam trachea ad opp̄sita & longinqua: & hec cū ligaturis dolorosis ex remorū: cum ventosis in cruribus: brachiis: spatulis cū scarificatione: vel sine: prout tolerat virtus & dispositio repletionis requirit. Secundo ipsūz inspissabis & alterabis: aut farmacabis: vel quod prius expediat ages p̄ ut supra de ca. su. sanguinis nariū dictum est. Que autem sunt illud complentia: ibi de cura. spu. san. superius habuisti. Tercio stomacho: eiusq; venarum debili cōpōsitioni q̄ rarefactus apertus: vel quō solutus prouideb̄ cum stipticantibus: & frigidantib̄. Inq̄. n. Idip. Qui cumque sponte sanguinem vomunt si quidem sine f. salutare. Curare vero stipticis & infrigidantibus: que aut sunt illa dictum est supra ibidem: & q̄ sint q̄ntuplicis generis. Elige ergo ad hec tibi magis propria. Et ex a. p̄p̄tatis in retinendo sanguinem est iaspis & mēta. Quarta regimē propriū ad frigidum & humidūz cōuertes quod est ex p̄cedētibz notū. Si vero sanguis vomitus ex alijs membris fuerit illi influentibus: cura est cū eisdem. S; adde vltimum. s. membri mittentis rectificationem que predictis est proferenda: ait enim S. mittenti tam quam fonti prius est prouidendum. Qualiter autem illud agere oporteat: & cum quibz supra de cura male complexionis cū materia: dictūz est que omnia supra de spu. sanguinis incidenter tetigimus succinte cāis quoque mediatis cum notis contrarijs & proprijs obnabibz & manifestas: seu extrinsecas amouebis. Sed ad p̄fectōnem cure vomitus superfluētis & sintomatici restat. vi. accidentibus superuenientibus instare. Sūt autē diuersa: vtp̄ta dolor: capitis: obscuritas visus: & dolor: pectoris: & malitia anhelitus: interfecatio vocis: tēso & dolor: sub hypocundrijs: debilitas mordicatio: dolor: stomachi: singultus: & alcuzez: detensio sanguinis & congelatio in stomacho: debilitatio & sincopis: quorum correctioni attēde. Et primo dolorem capi. corriges p̄t supra de cura sode ex vaporibus acu. cāte. puenientibus a toto corpore aut a membro aliquo dictum est. Obscuritate quoq; oculorum & visus p̄t supra de cura egritudinum oculorum dictum est. Abdo. autem volens ex vomitu nocimento oculorū prouenienti occurrere subleuet materiā

& vapores conuertat ad caput & oculos: docuit i hora vomendi vt oculi ligentur suppositis pilis duabus & p̄mo vt facies laeturacetō cu3 aqua tēpato: que si sit rosacea melior est. resoluit. n. & rep̄cutit vapores. Dolorē ēt p̄ctozis: & malitiā anhelitus cu3 fricatione snani ex ol. aig. dl. cāomil. & de li. amouebis. Intersecationi vocis: cum sit ex p̄ducentibus ad mortem faciliē ozsuccurrere Abdo. autē ei & p̄dictis accūtibz subuenire ministravit cū enegmate t̄pato: & vt detur dosis mel cū aq̄ cal. & olim in quō virtus thiriace existit: vt est olim de li. deide laborēt vt e uōat. Quod si euōat nō suffocabit. Si vero neq̄rit vomere studeas materiā diuertere & trahere ad extrēa cum fricationibus calefactionibus & p̄strictionibz doloroz atq; ventoz: & cōfortes stōacum cū calidis & stic. & p̄pe cū p̄ano superposito ei ifuso in olo in quo cocta fuerit ruta & sudicis. Tensioi quoq; & dolori stōaci ipocōdrijs subuenire m̄rauit cū p̄anis madefactis i aq̄ ca. suppositis: & oleis tepidis lēficatibz: vt voluit S. & vctosis inflamatis debilitati & dolori subuenire: put superius dictū est ca. pp̄rio. Et ēt mordicatio cū iuribus vinctuosīs q̄ facile digerant: vt sunt iura carniū gallinarū: & vituloz: & vinctōne ex olo de li. & violato: vt docuit Abdo. cū pauca cera. Singultui etiā p̄uidebit cū his q̄ supra ca. pp̄rio dicta sūt. Alcuzez quoque docuit p̄nceps Abdo. subuenire cū ligatura & strictura exteriorū & alijs q̄ interfecatioi vocis voluit ministrari. Sanguis at̄ recentioi & cōgelatōni in stō q̄ in sanguis vomitu plerūq; accidere cōsuevit festine ozsuccurrere: cū cā sit passioi cordis supius p̄dictarū: & hec cū vōitu p̄uocato cum aqua ca. mellis suc ci apij & farina cartami: & cū clisteribz ex his q̄ sunt san. cōgelatū liq̄facere & educere. Ex q̄bus est aqua cineris ligni ficus vchuen: oppopo. & bde. mel: sal: assa: & albasce: & mēta decocta in aqua & coagulum leporis v̄l edī sū p̄tū in potu cū aqua p̄dictorū alenius: & pp̄rie albasce: q̄ liq̄facit deide sumat ellebori al. 3. j. saba. 3. iij. cū aqua tep. & melle: vt liq̄factus educat. Et ex his q̄ cōferūt liq̄faciēdo: & resoluēdo & pp̄rie vbi educi nō poterit est euaporatio & c̄plastatio stōaci & vctris cū decoc. anisi ipicon p̄re. masti. xilōa. sal. alba. & mēte. Debilitati & sincopi q̄ liter subuēiat supius dictū est. Siru. cōfortās stōa. & vomitū arcens. R. suc. vna. acer. suc. mē. diāo. aq̄ ro. an. lib. j. zucha. li. ij. & sirupēturz arōa. cū gar. 3. ij. Elec. ex n̄ra iuēndē in retinēdo san. vōitū vltimū cōfortās stomachū & alterans malitiā cōp̄sonis calaz. R. coralli ru. 3. v. ma. 3. 5. ro. 3. iij. aca. snac. an. 3. ij. ātere. sandara. ana. 3. iij. gar. 3. ij. casto. 3. j. musci gra. j. san. drago. luti sigil. ana. 3. ij. cōfice cū hoc siru. R. suc. p̄iorū & pomo. silue. & citoni. a greste mēte ana. li. 5. zucha. li. ij. P̄dillule restrigētes vomitū. R. masti. mirre. san. dra. ana. 3. ij. āterre. 3. j. Consi ca cum suc. mente: & da mane & sero. Confectio siru. de berbe. cōuēiens ad p̄dicta. R. spodij. 3. iij. berber. 3. iij. vne acerbe 3. ij. cicoree. ASD. 5. zuc. li. ij. & da ieiuno stomacho cū aqua masti. Lūimētū Serapi. retinēs vomitū: colericum. R. balaust. 3. iij. foliorum oliue. 3. ij. foliorum rubi. 3. j. romani himulcie. 3. j. pista: & dilēpera cum albumine ouorū & farina ordi: & stomacho suppone stringit omnem vomitum si christo placeat. Aliud ad hoc sublime & vltimum Recipe succi plantaginis lingue canis: pentaphilon: ana. 3. ij. aceti. 3. j. olei d̄fā. 3. iij. buliant vsque ad consumptionem duarū partium: & ad

de cœ: oliban ana. ʒ. v. capho. ʒ. iij. cro. ʒ. j. masti. ʒ. iij. san-
guis dra. ʒ. iij. superimunge: 7 superasperge puluer cor-
ticu granatorum 7 sumac. Item. R. aque alui. vini poti-
ci suc. mente pulueris masti. 7 ro. cum stipitibus: 7 fac bu-
lire: 7 infunde filtrum: spongiam vel birraz scarleti: 7 su-
perpone desuper panum fumigatum ex xiloa. thu. spi. 7
masti expertu est. Ad vomitu infantium. R. suc. mente
cito. vini ponti. ana partes equales fac bulire: 7 misce in
eis mastice corticum thuris ana. ʒ. vnaʒ spice: cinamo-
mi gaf nucis mus. gallic. mus. an. ʒ. ij. 7 infusa birra scar-
leti bene calida applicetur. Aliud ad vomitum sangui-
nis. R. sanguinis dra. vermicis lapidis ematit ana. ʒ. ij.
boli armeniter. sigil. ana. ʒ. j. puluerizentur subtiliter: 7
R. succi arnoglose. ʒ. vj. aque decoctionis radicum aru-
cims. ʒ. iij. 7 misce bene: 7 da. ʒ. ij.

Incipit summa tertia particule tertiæ sectionis prime
de cura 7 medicinis egritudinū epatis 7 venarum con-
tinens capitula. xxj.

Sciendum est autem
q̄ epar v-
num ex principalibus mēbris ex-
istit: est enim basis 7 fons natura-
lis virtutis: que ad conseruatio-
nem indiuidui 7 spetiei quodā-
modo necessaria cōprobat. Qu-
ius operatio est primum natura-

liter generare sanguinē: qui vltimus est in alimēto quo
corpus perdurat in esse. Et proinde sapientissima 7 sum-
me artificialis nature: vt dixit. Hipp. Ipsius substantiā
procreauit sanguineam ad modum coagulati sanguinis
licet ex spermate mulieris sit factum: vt chilum futuruz
nutrimentum a stōaco ab eo susceptum trāformet i san-
guinem: qui in naturam aliti p̄ virtutem eius aptus ē al-
terari. Qua propter quatuor virtutibus dotauit ipsuz
natura ad hec necessarijs in v̄cas ab eo ortas: 7 fines ra-
morum ipsarum. p̄tēsis etiam quibus res nutrimenti i
membro vnoquoque cōpletur appetitiua. s. retentia: di-
gestiua 7 expulsiua: appetitiua quidem naturali sola nō
mixta ex ca: 7 ali: vt stomachus: l3 pro toto appetat sicut
stomachus: epar 7 illud est: sicut liliū dicit: quoniam epar
ab intra trahit: quod appetit a proximo stomachus vero
ab extra 7 longinquo. Mos aut facientes doctrinā disci-
plinatiuam non improbatuam dicimus illud esse: eo q̄
talis virtus in epate est: sicut in radice: in qua est forma-
lior quā in ramo: qualis est stomachus. Et proinde in eo
trahere pro se potuit: 7 pro toto excedens sola. In stoma-
co vero indiguit auxilio appetitus aialis quo sensu for-
tiori sentiat inanitionem sui epatis venarū 7 aliorū vis-
cerum: quorum miuster est: vt supra dictū est. Et q̄ co-
agulatio eius non fuit solida: vt carnis: sed tenera circū
dedit eum p̄ncipulo subtili ex neruo adueniente sibi a ce-
rebro p̄creato 7 siphac: vt eo mediante sensuz quo ex se
carebat haberet 7 sua substantia atque forma in se distin-
cta ab alijs pmaneret alijsq̄ visceribus necteretur plas-
manteque illud forma līari 7 in homine manus quaz in
ceteris aialibus eiusdem q̄tatis: vt sanguis generatio
p̄ceteris abundaret in homine propter labores corpo-
reos 7 animales plurimos ipsum resoluentes: cū sit ma-

xime resolubilis: 7 cū aditiōibus: seu p̄culis iij. vel qu-
que distinctum: 7 a domestica parte concavum: vt eius
reflexu circa stomachum in amplectendo coadunante et
digestionis gratia sufficiens esset 7 aptum: 7 a dextera p-
te corporis iuxta costas flas situatum: quibus alligatur
in quibusdam: vt eis adherendo melius subsisteretur: 7
vt inspiceret stōaci funduz: cuiusquā inuat digestio p-
pria: 7 a sinistri gibbosum ne diastigmatis locū in suo
laborioso motu quod attingit in puncto sua amplitudi-
ne coartaret. In quo venas implantauit in villos at
que poros vnam quidem magnam in parte cōcaua: que
epatis porta vocatur: per eam eniz subintrat chylus: que
ab intestinis mēseraicijs rāficatis ab illa vt suis manib⁹
fugat cū sua virtute attractiua vna ex quatuor supradic-
7 per eas redidit in intestinis si qua sit i sima eius seu to-
to corpore grossa p̄ter naturam aggregata materia: vt
per secessum proprie vel vomitū virtute ipsius expulsi-
uas operāte expurgetur. Ap̄umque in ramos. v. p̄-
tendētes ad. v. eius p̄culas 7 ramos alios corū diffusos
in epatis substantiam cū secunda virtute retentiuā con-
tinet: donec in sanguinem alteret 7 humores vllis cir-
cūtractis: sic autem diffusus sua virtute melius alteret vi-
gestiua: cum enim totum corpus agens attingit patiens
aptior 7 perfectior operatio fiet. Aliam autē implanta-
uit venam magnam in parte gibbosa venam chylis vo-
catam per quā progredientem ex eo sanguinem sua vir-
tute impelente cordi transmittat: 7 per suos ramos cor-
pori toti a membris virtute cooperāte attractiua corpo-
ris 7 membrorum. Et q̄ in alteratione chylis in sangui-
nem tria superfluitatū genera insurgunt sicut in vino
nouo buliente apparet sicut feculenta melancolica: spu-
mosa colerica: 7 aquosa: q̄ in transitu stricto mēseraicijs
opitulatur chilo explanant ex porta seu lactea porosq̄
bus ipsas superfluitates sequestret a sanguine 7 prop̄is
receptaculis 7 ex purgatorijs destinaret melancolica se-
cem p̄ porum explanatum ex ea in parte cōcaua i qua ge-
neratio sanguinis 7 humorum p̄ncipissima in splene trā-
mittat ab eius substantia sepeatum: vt melancolia 7 co-
leram nigram nature maxie odiosas 7 in actione dige-
stionis ipedientes in membrum a se distinctum si balit
sequestret. Colerā aut p̄ porum inde etiam ortum in
cistiz sellis trāsmittitque sue epatis. s. substantiā et affi-
xi: vt suo calore: sicut accensio ignis sub vase digōnis co-
ctione vigorādo ipsuz in sua coagulatiōe p̄seruet. Sin.
ab eo auferatur statū substantia eius dissoluitur 7 corrupti-
tur: sicut exp̄icta dicit. Adis. n. duab⁹ supfluita. sangui-
nez oportet eē purgatū antequā ad chylū pueniat p̄ que
in alimentum ad corpus. 7c. mēbra destinatur: cū non
sint apte per vltiore deoctionē conuersiō in sanguinē
7 ad nutrimentum membrorum scilicet melancolia pp
splenē 7 superfluaʒ grossitū 7 terrestritatē colera ru-
7 ni. p̄pter malam mougerationem: 7 quia sanguis red-
ditur per eas nature horribilis non sic flegma 7 aquo-
sitas: cum flā nāle per vltiore deoctionem conuertat-
tur i sanguinē. 7 aquositas ipa cū inuet sanguinē per rāos
st̄bilissios chylis transire. Et quia si excrecentia fact⁹ sa-
guis fluid⁹ membris non debite vnietur. p̄creant na-
tura renes. in quos v̄ca illa chylis inferi⁹ protensa ifig-
tur: vt aqua per ipsos ab illis virtutibus membris impel-
lētis: 7 attrahētis ad sanguinem tranfcoletur: 7 dīcer-